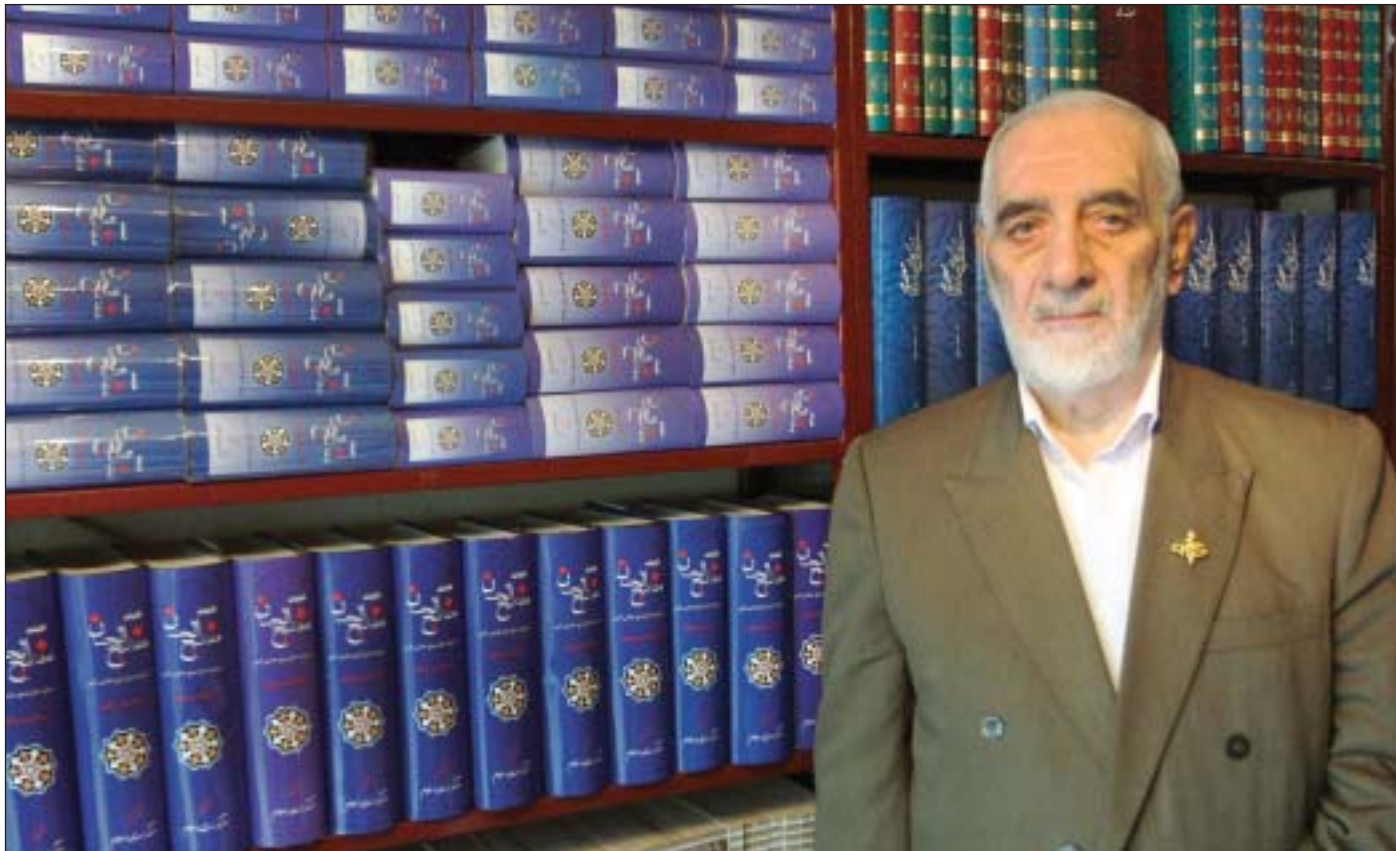

علم لغت به بازنگری نیاز دارد

کتاب های بسیار خوبی در روزگار معاصر منتشر می شوند که مبتنی بر تحقیق و پژوهشند. مولفانی که دارای سواد و دانش فراوانی اند که دست به تالیف کتاب های با ارزش می زنند. مثلاً در همین علم لغت، کتاب های بسیار خوبی منتشر می شوند. اما از آن سو، نیز کسانی هستند که کارشان چندان با درستی همراه نیست. به عنوان مثال فرهنگنامه هایی را دیده ام که گویا از روی فرهنگنامه های دیگر کپی کرده اند. شما وقتی این فرهنگنامه ها را ورق می زنید، حس می کنید به جز تغییر چند کلمه، چیز تازه ای ندارند.

شنبه ۱۵ خرداد ۱۳۸۹
۲۲ جمادی الفانی ۱۴۳۱، ۵ ژوئن ۲۰۱۰
شماره ۲۳۴، پیاپی ۸۸۵
صفحه ۲۰، تومان

ISSN: 1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: علی آقاغفار
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۲، طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۶۶۱۵۱-۴
سازمان آگهی ها: ۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: شرکت افست

www.ketabehafteh.ir

اسطوره ها
از زندگی ما
جدا نیستند

۲۳

نقالی فقط
با نقالان
زنده می ماند!

۲۱

کتابخوان نبودم
کتابفروش
نمی شدم

۱۵

مدیرعامل موسسه خانه کتاب:

آیین پایانی جایزه کتاب فصل با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می شود

دبیرخانه جایزه کتاب فصل نیز در آستانه برگزاری آیین پایانی دوازدهمین دوره این جایزه، اسامی آثاری را که در بخش شعر به مرحله دوم داوری رسیده اند اعلام کرد.

بر اساس این گزارش «بیرقی بر شانه های باد» سروده سید محمدباها میری، «من زنده ام هنوز، غزل فکر می کنم» سروده محمدعلی بهمنی، «روضه در تکیه پروتستان ها» سروده علی محمد مودب، «چهار پرتله از ماه» سروده محمدجواد شاه مرادی، «پشت پرده ملکوت» سروده مهدی مردانی، «هزاره اول قبل از پرواز» سروده عبدالحسین انصاری و در نهایت «غزل های ماه» سروده پروانه نجاتی جواز حضور در مرحله دوم را کسب کردند.

جایزه کتاب فصل شامل یازده حوزه کلیات، فلسفه، روان شناسی، دین، علوم اجتماعی، علوم خالص، علوم کاربردی، هنر، ادبیات، تاریخ و کودک و نوجوان است. این جایزه با هدف حمایت از کتاب های برتر و تشویق محققان، مولفان، مترجمان و مصححان با هدف ارتقای فرهنگ و دانش و پیشبرد فرهنگ کتابخوانی به همت موسسه خانه کتاب برگزار می شود.

آیین پایانی و مراسم اهدای جوایز دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل در سومین سال برگزاری این جایزه، ۳۱ خردادماه با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می شود.

علی شجاعی صائین، مدیرعامل موسسه خانه کتاب با بیان این مطلب، از بررسی نقاط قوت و ضعف این جایزه در حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خبر داد و گفت: «در این دوره که آثار زمستان ۸۸ بررسی می شوند جایزه کتاب فصل، سومین سال برگزاری را پشت سر خواهد گذاشت. به همین دلیل مناسب دیدیم تا با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مسائل مختلف این جایزه مورد بررسی قرار گیرند.»

مدیرعامل موسسه خانه کتاب همچنین گفت: «در این مراسم برخی از برگزیدگان و داوران دوره های پیشین این جایزه به بررسی مسائل مربوط به آن خواهند پرداخت.»

به گفته شجاعی مسوولان برگزاری این جایزه با بهره گیری از این نظرات تلاش خواهند کرد تا این جایزه از نظر کیفی در سطح بهتری برگزار شود.

سرآغاز

دوات دل و لایقه جان

نویسندگانی که قلم را در «دوات» دل فرو می برند و بر «لیقه» جان می زنند، برای یکی شدن زبان دل و قلمشان، همیشه چشم می دوزند و گوش می سپارند به آنچه در اطرافشان رخ می دهد و بر لوح دلشان حک می شود.

برخی رویدادها اما، چنان تاثیر گذارند که معدود نویسندگی، حتی با قلم دل، می تواند آنچه را دیده و شنیده، بازگو کند؛ به آن رنگ «باور» بزند و در قاب «هنر» ماندگارش کند و بر بلندای «ایمان» بیاویزد. آنچه این روزها بر سر «غزه» آمده و می آید، آنچه «انسان» و «انسانیت» را به سخره گرفته و آنچه «نخ و سوزن» «مصلحت و سکوت» گشادترین حجره های مدعیان شده، از آن دست رویدادهایی است که سال های سال، ادامه دارد و بسیاری از اهل دل، هنوز نتوانسته و اهل عالم، هنوز نتوانسته، ببیند و درد بکشد و باور کند و بنویسد. رنج مردم فلسطین و همه مظلومان عالم، سرمشق همیشگی نویسندگانی است که قلم را در «دوات» دل فرو می برند و بر «لیقه» جان می زنند.

۲

• حوزه دین به دلیل کثرت آثار به گام اول اضافه می شود

• مسوولان فرهنگی

جنایت رژیم

صهیونیستی را

محکوم کردند

۳

• ۶۰ درصد لهستانی ها

در سال

یک کتاب هم

نمی خوانند

ع

ارسال ۵۰۰ مقاله

به دبیرخانه هفتمین

جشنواره نقد کتاب

حمله جنایتکارانه و قساوت آمیز رژیم صهیونیستی به کاروان دریایی امدادی و بشردوستانه، حلقه دیگری از زنجیره جنایت های بزرگی است که آن حکومت شریر و خبیث، هفتمین دهه حیات ننگین خود را با آن انباشته است. این نمونه ای است از رفتار گستاخانه و بی رحمانه ای که مسلمانان در این منطقه و به خصوص در سرزمین مظلوم فلسطین ده ها سال است که با آن دست و پنجه نرم می کنند. این بار این کاروان، اسلامی یا عربی نبود، بلکه افکار عمومی و وجدان های بشری از سراسر جهان را نمایندگی می کرد. این حمله جنایتبار باید برای همه مدلل کرده باشد که صهیونیسم، چهره جدید و خشن تری از فاشیسم است که این بار از سوی دولت های مدعی آزادی و حقوق بشر و بیش از همه دولت ایالات متحده آمریکا، حمایت و کمک می شود.

پیام مقام معظم رهبری در پی حمله رژیم صهیونیستی به کاروان دریایی امدادرسانی به غزه ۱۳۸۹/۳/۱۱

در پایان یادواره «امام مهربانی» مطرح شد امام خمینی (ره) همواره به شعر توجه ویژه ای داشته اند

یادواره «امام مهربانی» که به مناسبت سالگرد ارتحال امام خمینی (ره) برپا شده بود، به کار خود پایان داد.

به گزارش ایسنا، یادواره «امام مهربانی» که طی چهار روز در فرهنگسرای تهران برگزار شد، سه شنبه، ۱۱ خرداد با شعرخوانی جمعی از شاعران آیینی و انقلاب در فرهنگسرای شفق پایان یافت.

در این مراسم، شاعرانی چون عباس براتی پور، کاظم جبرودی، محمود اکرامی فر، ایرج قنبری، حامد محقق، میانداوآبی، مرتضی نوربخش، پاشا صمیمی خلخالی و سعید یوسف نیاسروده هایشان را با تقدیم به حضرت زهرا (س) و امام خمینی (ره) خواندند. شعرهای برخی از این شاعران، سروده هایی در سوگ بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران بود.

کامران شرفشاهی که اجرای برنامه را برعهده داشت، در سخنانی کوتاهی گفت: «از نظر حضرت امام خمینی (ره)، لسان شعر بالاترین و برترین لسان است و ایشان همواره به شعر توجه ویژه ای داشتند. نقل است که اگر مسوولان به حضرت امام (ره) نامه می نوشتند که در آنها شعرها غلط ثبت شده بود، ایشان تذکر می دادند که آن را اصلاح کنند.»

او سپس از انتشار کتاب یادواره «امام مهربانی» دربرگیرنده شعرهای ارائه شده در این یادواره خبر داد.

انتشار «کتاب سال شعر جوان ۲»

«کتاب سال شعر جوان ۲» منتخبی از سروده های هفت شاعر جوان برگزیده دومین جایزه کتاب سال شعر جوان از سوی انتشارات دفتر شعر جوان منتشر و راهی بازار نشر شد. این مجموعه زندگینامه شاعران برگزیده، نمونه شعر آنها و مقدمه ای برای تشریح تفاوت های دوره دوم جایزه یادواره نخست آن را شامل می شود. در این مجموعه، نمونه ای از سروده های فاطمه حق وردیان، مرتضی حیدری آل کنیر، پانته آ صفایی، غلامرضا طریقی، الیاس علوی، کبری موسوی قهرخچی و مهدی مظفری ساوجی گنجانده شده است.

با صدور بیانیه های جداگانه

وزیر ارشاد و مسوولان فرهنگی جنایت رژیم صهیونیستی را محکوم کردند

دیگری را به کارنامه خود افزود و به ملت جهان فهماند که کار این رژیم رو به پایان است.»
دکتر محسن پرویز، معاون فرهنگی وزیر فرهنگ

سید محمد حسینی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، محسن پرویز، معاون فرهنگی وزیر ارشاد و علی شجاعی صائین، مدیرعامل موسسه خانه کتاب، حمله نظامیان رژیم صهیونیستی به کشتی امدادرسان به غزه را محکوم کردند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با انتشار بیانیه ای حمله نظامیان رژیم غاصب قدس را در آب های بین المللی به کشتی های حامل مواد غذایی به غزه و کشتار امدادرسانان حامی حقوق بشر را به شدت محکوم کرد و خواستار واکنش فرهنگیان جهان به این جنایت شد.

در بخشی از بیانیه دکتر سید محمدحسینی آمده است: «حمله به ناوگان آزادی با پیام های خود، بی شک موجب همبستگی بیش از پیش مردم صلح طلب جهان خواهد شد و راه سرنگونی این رژیم جعلی را بیش از سابق هموار می سازد. به طور یقین از این پس شاهد تخریب قلوب نه تنها مسلمین جهان بلکه همه آزادی خواهان، با دل های رنج دیده و زخم خورده مردم غزه خواهیم بود. رژیم صهیونیستی نیز با این حرکت غیر انسانی لکه ننگ

و ارشاد اسلامی نیز در بیانیه ای حمله رژیم صهیونیستی را به امدادرسانان غزه محکوم کرد. در بخشی از این بیانیه نیز آمده است: «رژیم صهیونیستی بار دیگر با حمله به کشتی امدادرسان حاوی کمک های جهانی به مردم غزه، نهایت ددمنشی، وحشی گری و بی هویتی خود را به نمایش گذاشت. اینک با اقداماتی از این دست، شمارش معکوس نابودی این جرثومه فساد و این وصله ناجور بشریت آغاز شده است. جامعه فرهنگی کشور، همگام با همه انسان های آزاداندیش جهان، این واقعه تلخ را محکوم کرده و خواستار محاکمه مسوولان این جنایت ضد بشری است.»

علی شجاعی صائین، مدیرعامل موسسه خانه کتاب نیز با محکوم کردن رژیم صهیونیستی به کشتی حامل مواد غذایی و امدادی به غزه، از حمایت موسسه خانه کتاب از انتشار آثار فاخر و ارزشمند درباره جنایات رژیم اشغالگر قدس، خبر داد.

نیروهای نظامی رژیم غاصب قدس، صبح دهم خرداد با حمله به کشتی های حامل کمک های انسانی به غزه در آب های آزاد، تعدادی از امدادرسانان غیر مسلح را به شهادت رساندند.

دبیر علمی جایزه گام اول: حوزه دین به دلیل کثرت آثار به گام اول اضافه می شود

همین دلیل هیات انما از بین سایر رشته ها فعلا این رشته را برای افزودن به جایزه گام اول تصویب کرد.

دبیر علمی جایزه گام اول تصریح کرد: «در صورتی که کثرت تالیفات در رشته های دیگر نیز به حد نصاب قابل قبولی برسد، برای آوردن آنها نیز به این جایزه تلاش خواهیم کرد.»

محقق در پاسخ به این سوال که این حد نصاب بر اساس چه ملاکی تعریف می شود؟ گفت: «ما حد عددی برایش تعیین نکرده ایم ولی به هر حال باید در حدی باشد که بشود از بین آنها اثر برگزیده انتخاب کرد، برای مثال اگر در یک رشته تنها ۱۰-۱۲ کتاب گام اولی منتشر شده باشد، نمی شود از میان این تعداد اندک برگزیده کشوری انتخاب کرد.»

وی همچنین درباره نحوه انتخاب داوران بخش دین جایزه گام اول یادآور شد: «داوران همان طور که در سایر جشنواره ها بر اساس تخصصشان انتخاب می شوند، در این جایزه نیز پس از آن که زیرمجموعه های بخش دین مشخص شدند، با توجه به تجربه و تخصص افراد در آن شاخه به انتخاب داوران اقدام می کنیم.»

مراسم پایانی و اهدای جوایز چهارمین دوره جایزه گام اول، امسال در مهرماه و در شهر کرمان از سوی موسسه خانه کتاب برگزار می شود.

افرادی که برای نخستین بار کتاب منتشر کرده اند می توانند در این جایزه شرکت کنند. این جایزه پیش از این فقط در حوزه داستان و شعر بزرگسال و نیز داستان و شعر کودک و نوجوان کتاب انتخاب می کرد.

۲۰ خرداد؛ آخرین مهلت ثبت نام

موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران که برگزار کننده نمایشگاه های استانی کتاب را برعهده دارد، اعلام کرد ناشران تا ۲۰ خرداد فرصت دارند برای حضور در نمایشگاه کتاب اراک ثبت نام کنند. ثبت نام این نمایشگاه به صورت اینترنتی انجام می شود. نمایشگاه کتاب استان اراک دومین نمایشگاه استانی کتاب در سال جاری است.

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) نمایشگاه کتاب استان اراک ۳۰ خرداد تا ۵ تیرماه سال جاری برگزار می شود و ناشران با تسهیلات ویژه در این نمایشگاه غرفه دریافت می کنند. ثبت نام ناشران برای حضور ناشران از ۱۰ خرداد آغاز شده است و آنها می توانند تا ۲۰ خرداد با مراجعه به سامانه اینترنتی www.iciofi.ir برای حضور در این نمایشگاه ثبت نام کنند. ناشران علاوه بر دریافت غرفه رایگان در نمایشگاه های استانی، تسهیلات دیگری نیز برای جابه جایی کتاب های خود دریافت خواهند کرد. ناشران حاضر در نمایشگاه های استانی کتاب موظفند کتاب های خود را با ۲۰ درصد تخفیف در این نمایشگاه ها عرضه کنند.

امسال حدود ۲۰ نمایشگاه کتاب توسط موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران و اداره های کل ارشاد استان ها در شهرهای مختلف کشور برگزار می شود.

جایزه ادبی گام اول، امسال در چهارمین دوره برگزاری، آثار حوزه دین را نیز وارد گردونه داوری می کند.

جواد محقق دبیر علمی جایزه گام اول در گفت و گو با «کتاب هفته» با بیان این مطلب، از احتمال اضافه شدن رشته های دیگر در سال های آینده به این جایزه خبر داد و گفت: «طبق مصوبه هیات انما، قرار بر این شد امسال بخش دین به این جایزه اضافه شود که در حال حاضر نیز مشغول در آوردن تعداد کتاب های زیرمجموعه بخش دین بر اساس رده بندی دیویی هستیم تا ببینیم تالیفات کدام یک از این بخش ها از کثرت بیشتری برخوردارند تا به نسبت آن، احتمال وجود تالیفات گام اولی را در آن بخش ارزیابی و در فراخوان اعلام کنیم.»

دبیر علمی جایزه گام اول در پاسخ به این سوال که چرا از بین تمامی رشته ها، بخش دین را انتخاب کردید؟ اظهار داشت: «شاخه های دیگری هم مثل تاریخ، جغرافیا و نثر ادبی مورد توجه قرار گرفتند اما با بررسی هایی که شد، به این نتیجه رسیدیم که تعداد کتاب ها در حوزه های دیگر آنقدر نیستند که بتوان در جشنواره شرکتشان داد یعنی تعدادشان آنقدر کم بود که احتمال وجود تالیفات گام اولی در آنها بعید به نظر می رسید.»

محقق در ادامه افزود: «شاخه دین یکی از شاخه هایی بود که زیرمجموعه آن، تعداد آثار بیشتری را شامل می شد و از نظر کثرت تالیفات این احتمال وجود داشت که تعداد آثار گام اولی در بین آنها از نسبت بیشتری برخوردار باشد به

اکرامی فر دبیر علمی کنگره شعر دفاع مقدس شد

محمود اکرامی فر با حکمی از سوی سردار سید محمد باقر زاده، رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس به عنوان دبیر علمی نوزدهمین کنگره سراسری شعر دفاع مقدس منصوب شد.

هجدهمین کنگره سراسری شعر دفاع مقدس، اسفند سال گذشته، با دبیری علمی محمد جوادمحقق، به همت بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس

در شیراز برگزار شد.

دبیری دومین جشنواره بین المللی شعر فجر و سرپرستی تدوین مجموعه ۳۰ جلدی «یادنامه ۳۰» شاعر در گذشته انقلاب» از جمله فعالیت های ادبی اکرامی فر هستند. از وی تاکنون آثار گوناگونی در حوزه های ادبیات انقلاب و دفاع مقدس به چاپ رسیده است که از جمله آنها می شود به «این کتاب اسم ندارد» و «دریا تشنه است» اشاره کرد.

ثبت نام ۲۶۵ شرکت برای حضور در نمایشگاه چاپ هفدهم

بیش از ۲۶۵ شرکت داخلی و خارجی برای حضور در هفدهمین نمایشگاه بین المللی چاپ و بسته بندی تهران ثبت نام کرده اند. پایان خردادماه، آخرین زمان ثبت نام اعلام شده است.

عضو شورای سیاستگذاری هفدهمین نمایشگاه بین المللی چاپ و بسته بندی تهران، به خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) گفت: «۲۱۰ شرکت داخلی و ۵۵ شرکت خارجی تاکنون برای حضور در این نمایشگاه ثبت نام قطعی کرده اند.»

جلیل غفاری رهبر ادامه داد: «از این تعداد دسته ها و گروه های مختلف حوزه های چاپخانه داران، لیتوگرافان، صحافان و دست اندر کاران بسته بندی حضور دارند.»

وی درباره چرایی تغییر زمان برگزاری نمایشگاه عنوان کرد: «نمایشگاه به خواست عده بسیاری از اعضای صنف و نیز دست اندر کاران حوزه های مختلف چاپ و بسته بندی، به جای بهمن ماه از این پس در شهریور ماه برپا خواهد شد.»

به گفته وی، علاقه مندان حضور در هفدهمین نمایشگاه چاپ و بسته بندی، برای ثبت نام تا پایان خردادماه فرصت دارند که به خیابان شریعتی، بالاتر از خیابان ملک، مجمع امور صنفی مراجعه کنند.

بامراجعه به سایت خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، به نشانی اینترنتی «www.ibna.ir»، به این مطالب دسترسی خواهید داشت. امکان «جستجو» و «جستجوی پیشرفته» در وب سایت «ایبنا» به شما امکان دستیابی به مطالب بیشتر را هم می دهد.

داوران و برگزیدگان کتاب فصل

مراسم پایانی جایزه کتاب فصل، ویژه زمستان ۱۳۸۸، در آخرین روز خردادماه با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می شود. با برگزاری این مراسم، جایزه کتاب فصل سومین سال برگزاری خود را پشت سر خواهد گذاشت. به همین مناسبت، خبرگزاری کتاب با داوران و برگزیدگان این جایزه به گفت و گو نشست است. در این سلسله گفت و گوها، داوران کتاب فصل پیشنهادهایی را برای برگزاری برابتر این جایزه مطرح کرده اند. از این جمله، حسین فتاحی، داور چند دوره از کتاب فصل پیشنهاد کرده است که جمع آوری آثار و کارهای مربوط به آن در طول یک فصل برگزار و با پایان فصل، داوری هابلافاصله آغاز شود و داوران فرصت بیشتری برای بررسی آثار داشته باشند. وی همچنین گفته است: «هر حرکتی که سبب شود کتاب ها دیده شوند و درباره آنها ارزش گذاری صورت گیرد، دارای اهمیت است. مهم این است که نویسنده و صاحب اثر فکر کند که جایی وجود دارد و در آن، اثر دیده و ارزیابی می شود و همین موضوع انگیزه خلق را در تولیدکننده اثر هنری بالا می برد.»

قباد آذرایین، برگزیده هشتمین دوره جایزه کتاب فصل نیز درباره بومی نگری در داستان نویسی خودش توضیح داده و گفته است: «من برگزاری جشنواره های ادبی و فرهنگی را در هر شکل و قامتی دارای اهمیت می دانم؛ ضمن آن که احساس می کنم در داوری جشنواره هایی مانند کتاب فصل به آثاری که با انگیزه های بومی و دیدگاه های جهانی خلق شده، نگاه قابل توجهی وجود دارد.» متن کامل این گفت و گوها را در «ایبنا» بخوانید.

نامه وزیر ارشاد به رئیس جمهور

خبرگزاری کتاب از قول حمید قبادی، مشاور معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، از نامه ای خبر داده است که سید محمد حسینی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به محمود احمدی نژاد، رئیس جمهور، نوشته است. به گفته وی، وزیر در این نامه از رئیس جمهور درخواست کرده تا در نشست مشترک با حضور ناشران کشور، شرکت کنند.

رئیس جمهور در آیین پایانی نمایشگاه کتاب تهران، بر حمایت دولت از ناشران و تشکل های صنفی نشر و توزیع، تاکید کرده بود. هم اکنون در معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کارگروهی برای حمایت بیشتر از ناشران بر اساس گفته های رئیس جمهور تشکیل شده است. همچنین «ایبنا» در خبر دیگری، اطلاع داده است که معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حال تهیه طرحی با نام «نظام جامعه توزیع کتاب» است و از ناشران و توزیع کنندگان خواسته است تا نظرات و پیشنهادات خود را در این باره ارسال کنند.

نقد و معرفی جدیدترین کتاب ها

خبر انتشار جدیدترین آثار از سوی ناشران مختلف، معرفی کتاب هایی که به زودی قدم به کتابفروشی ها می گذارند، گفت و گوهایی با پدیدآورندگان آثار، شاعران، نویسندگان، ناشران و مترجمان، تازه ترین خبرها و گزارش ها از کتاب و ادبیات و نقد و تحلیل هایی بر کتاب های جدید، از دیگر مطالبی اند که می توان در پایگاه اینترنتی خبرگزاری کتاب ایران یافت.

دو کتاب از گارسیا مارکز در ایران منتشر شد

اما این اتفاق مارکز را به کودکی اش می برد. او می نویسد: «از نظر من این موضوع چندان غیرعادی نبود، چون در کودکی مادر بزرگم از افسانه دخترک دوازده ساله ای حکایت کرده بود که کمند گیسوانش را چون عروس به دنبال می کشید. دخترک از بیماری جان باخته بود. در روستایی در کارائیب از این دختر به خاطر معجزاتی که داشت به نیکی یاد می کردند. این فکر که گور یاد شده می توانست گور آن دختر باشد آن روز برایم در حکم یک خبر خوب بود و سرآغاز این کتاب.»

چاپ دوم ترجمه جهانشاهی از رمان «از عشق و شیاطین دیگر» در ۲۰۵ صفحه، با شمارگان دو هزار نسخه و قیمت چهار هزار تومان منتشر شده است.

اما این رمان را در ۱۹۹۴ میلادی منتشر کرده است. وی در مقدمه شرح می دهد در سال ۱۹۴۹، زمانی که تازه حرفه خبرنگاری را آغاز کرده بود، از طرف سردبیر مامور می شود تا به گورستانی قدیمی سر بزند؛ گورستانی که اکنون توسط کارگرانی که می خواهند در آن محل یک هتل بسازند در حالت تخریب است.

در نیش قبرهای قدیمی، کارگران به گور یک دختر بچه می رسند که ۲۰۰ سال پیش مرده است، ولی اکنون موی باقی مانده بر جمجمه او به ۲۰ متر می رسد.

سرکارگر متعجب می شود و این کشف عجیب را به حساب رشد موی انسان بعد از مرگ می گذارد.

۶۰ درصد لهستانی ها در سال یک کتاب هم نمی خوانند

کارشناسان آموزشی و ناشران لهستان با اعلام رسمی این آمار که ۶۰ درصد لهستانی ها در سال حتی یک کتاب هم نمی خوانند، بسیار متأسف و متعجب شدند. به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) به نقل از تیروز، در جلسه ای که به مناسبت بزرگداشت پنجمین سال تأسیس کتابخانه ملی ورشو و مراسم کتاب و کتابخوانی در لهستان برپا شد، اعلام شد که اکنون آمار کتابخوانی در میان لهستانی ها پایین تر از دهه ۱۹۹۰ است.

طبق آخرین تحقیقات انجام شده کاهش کتابخوانی در یک شهر بزرگ با جمعیتی بیش از ۵۰۰ هزار نفر تقریباً در تمام سطح جامعه نمایان است. این در حالی است که این کشور برای تشویق و جذب مردم به خواندن کتاب سه درصد بیشتر از قبل فعالیت کرده است.

در این آمار، نوجوانان، کاربران اینترنتی و مردان لهستانی؛ به ویژه آنهایی که ساکن شهرهای کوچک هستند درصد بسیاری را به خود اختصاص داده اند. این افراد یا اصلاً کتاب نمی خوانند یا بسیار کم می خوانند. کارشناسان آموزشی ابتدا فکر می کردند که اینترنت می تواند به صنعت کتابخوانی کمک کند و با وجود حضور گروه های مشتاق به استفاده از اینترنت، احساس می شد تا دستیابی به کتاب نیز آسان تر شود. اما با کاهش و افت آمار کتاب خواندن در لهستان با بیش از ۱۸ درصد به این نتیجه رسیدند که نه تنها اینترنت به فروش کتاب کمک نکرده بلکه در مقابل جایگزین آن نیز شده است.

آمار کتاب و کتابخوانی در سال ۱۹۵۵ در لهستان نشان می دهد که مردم برای دستیابی به اطلاعات به کتابخانه ها می رفتند و این اطلاعات را در کتاب ها جست جو می کردند، اما تحقیقات جدید نشان داده که مردم لهستان از خواندن کتاب لذت نمی برند.

عواید کتاب ماندلا در خدمت مبارزه با آیدز

آفریقا سرزمین قصه های فولکلور و افسانه است؛ داستان هایی که ریشه در فرهنگ و سنت های این سرزمین دارد. این بار قرار است از این قصه ها به شیوه ای دیگر برای یاری رساندن به مردم این سرزمین کمک گرفته شود.

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) به نقل از تونیک، مجموعه قصه های کتاب اخیر ماندلا که با عنوان «قصه های فولکلور محبوب نلسون ماندلا» و با صدای بازیگران مطرح دنیا در قالب یک کتاب شنیداری منتشر شده، دربرگیرنده مجموعه ای از این قصه هاست.

همه عواید این کتاب که قصه های جذابی از آفریقا را بیان می کند، از سوی ناشر آن «هجت» برای مبارزه با بیماری آیدز در آفریقای جنوبی تخصیص یافته است.

این مجموعه که دربرگیرنده اسرار آمیزترین قصه های محلی است و اخیراً به عنوان برنده جایزه اصلی کتاب های شنیداری ۲۰۱۰ نیز انتخاب شده، برای دستیابی به تولید و اجرای چندصدایی در فهرست نامزد های جایزه آئودی هم قرار گرفته است.

عواید این اثر قرار است به بنیاد هنر مندان برای آفریقای جدید و بنیاد کودکان نلسون ماندلا تعلق بگیرد که هر دو آنها در آمریکا و آفریقای جنوبی برای حمایت از مبتلایان و بازماندگان این بیماری تلاش و به جوانان کمک می کنند تا با حقوق اجتماعی و انسانی خود آشنا شده و با مدد گرفتن از فرهنگ و هنر، راه جدیدی در زندگی بیابند.

چاپ اول مجموعه داستان «دوازده داستان سرگردان» اثر گابریل گارسیا مارکز، با ترجمه بهمن فرزانه و چاپ دوم رمان «از عشق و شیاطین دیگر» این نویسنده کلمبیایی با ترجمه جاهد جهانشاهی، روانه بازار کتاب ایران شد. داستان های مجموعه سرگردان نزدیک به ۲۰ سال بین میز تحریر و سطل کاغذ باطله سرگردان بوده اند.

«دوازده داستان سرگردان» همان گونه که از نامش برمی آید، دوازده داستان کوتاه از مارکز، برنده کلمبیایی نوبل ادبیات را در خود جای داده است. این نویسنده لقب «سرگردان» را از این رو برای این داستان ها برگزیده که به گفته خودش این داستان ها چیزی نزدیک به ۲۰ سال بین میز تحریر و سطل کاغذ باطله سرگردان بوده اند.

مارکز نگارش این داستان ها را در دهه ۱۹۷۰ آغاز کرد. مجموعه اولیه ۱۸ داستان داشت که پنج داستان از آنها برای فیلم بلند و یک داستان برای یک مجموعه تلویزیونی نوشته شده بود. این نویسنده عاقبت تصمیم خود را گرفت؛ این داستان های سرگردان را به ۱۲ داستان تقطیل داد و با بازنگری دوباره در سال ۱۹۹۲ در شهر بارسلونای اسپانیا به دست چاپ سپرد.

بهمن فرزانه، مترجم ایرانی ساکن ایتالیا، این ۱۲ داستان را از زبان ایتالیایی به فارسی ترجمه کرده است. مجموعه ۲۰۰ صفحه ای «دوازده داستان سرگردان» توسط نشر ققنوس در شمارگان ۳۰۰۰ نسخه چاپ شده و با قیمت سه هزار و ۵۰۰ تومان عرضه می شود.

رمان «از عشق و شیاطین دیگر» اثر دیگری از مارکز است که اخیراً ترجمه جاهد جهانشاهی از آن توسط موسسه انتشارات نگاه تجدید چاپ شده

نویسنده چینی، استاد شیطان را از تبت بیرون کشید

انتشارات آموزشی سیچوان چین کتاب جدیدی منتشر کرده که حاوی اسنادی جدید درباره گذشته و ویژگی های منطقه تبت است و علل و ریشه های شورش های به وقوع پیوسته در منطقه جنوب غربی چین را بررسی می کند.

به گزارش ایبنا به نقل از خبرگزاری شینهوا، این کتاب ۱۳ فصلی که با عنوان «اسناد شیطان در زیر کوه های برفی: علل و اثرات شورش های تبت» منتشر شده، سعی دارد واقعات شورش چهاردهم مارس ۲۰۰۸ و سه شورش دیگر قرن بیستم را با اسناد شرح دهد. این کتاب در بیان تاریخ و واقعات های نهفته در تحولات تبت و همچنین تحلیل تحولات منطقه، اثری جدید محسوب می شود و ژورنالیست، نویسنده کتاب با تشریح وضعیت اجتماعی و مذهبی منطقه تبت تلاش می کند ریشه های مسائل، سیاست های دولت چین، و دیدگاه های موجود درباره مسأله تبت را بررسی کند.

خاطرات کودکی اهالی قلم

موضوع کتاب و کتابخوانی هفته گذشته نیز بخشی از اخبار فرهنگی رسانه ها را به خود اختصاص داد.

نمایشگاه کتاب در فرهنگسرای گلستان: نمایشگاه و فروشگاه کتاب با عنوان «کیمیای دانش» به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) و هفته زن در فرهنگسرای گلستان برگزار شده است. در این نمایشگاه کتاب هایی با موضوعات تاریخی، عمومی، ادبیات، روان شناسی، کودک و نوجوان و هنر به نمایش گذاشته شده اند. علاقه مندان برای بازدید از این نمایشگاه می توانند تا ۱۸ خرداد از ساعت ۹ تا ۲۰ به فرهنگسرای گلستان، واقع در نارمک، میدان هلال احمر، خیابان گلستان مراجعه کنند.

چاپ خاطرات کودکی اهالی قلم: رضی هیرمندی از پایان کار تدوین و تالیف جلد اول کتاب «ما هم روزی روزگاری...» مشتمل بر خاطرات اهالی قلم خبر داد. جلد اول این اثر خاطرات دوران کودکی مصطفی رحماندوست، فرهاد حسن زاده، محمدرضا شمس، جمشید خانیان، احمد اکبرپور و... را در قالب اثری ادبی دربردارد. جلد دوم این اثر نیز از سوی نشر چشمه در مرحله تدوین و تالیف قرار دارد.

برگزاری دومین همایش شعر زنان فارسی سرا: دومین همایش «صد سال شعر زنان فارسی سرا» با محوریت پروین اعتصامی شاعره معاصر برگزار می شود. فاطمه راکی دبیر دومین همایش «صد سال شعر زنان فارسی سرا» گفت: «برآنیم که در این همایش علاوه بر بررسی کارنامه شعر زنان فارسی سرا به سروده ها و شخصیت پروین اعتصامی نگاهی ویژه داشته باشیم».

فراخوان دومین همایش «صد سال شعر زنان فارسی سرا» اواخر تیرماه منتشر خواهد شد.

کتابخانه ملک ۱۰۴ عنوان کتاب خارجی به گنجینه خود افزود: کتابخانه موزه ملک برای به روزرسانی منابع مکتوب خود از فرصت بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران استفاده کرده و به خرید ۱۰۴ عنوان کتاب اقدام کرده است. کتاب های علوم انسانی با گرایش هنر و ایران شناسی بیشترین عناوین این کتاب ها را تشکیل می دهند که تا پایان تیرماه با انجام عملیات فهرست نویسی و ثبت در اختیار مراجعان قرار خواهد گرفت.

مرکز مولانا پڑوهی راه اندازی شد: اخیراً مرکز مولانا پڑوهی راه اندازی شده و فعالیتش را آغاز کرده است. دکتر غلامرضا اعوانی، رییس موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه در این باره گفت: «این مرکز فعالیتش را در سه بخش مولانا پڑوهی، ادبیات عرفانی و هنر دینی آغاز کرده است.» وی همچنین از تالیف یک دوره کتاب پژوهشی درباره مولانا و اندیشه های این شاعر و عارف ایرانی خبر داد و ابراز امیدواری کرد حرکت هایی از این دست به معرفی صحیح و علمی مولانا در جامعه کمک کند.

ارسال ۵۰۰ مقاله به دبیرخانه هفتمین جشنواره نقد کتاب

جشنواره حضور پیدا کنند.»

دبیر علمی جشنواره نقد کتاب همچنین از انتشار مقالات برگزیده سال های گذشته در قالب کتاب خبر داد و گفت: «درباره دلیل انتشار این آثار، تجربه ما نشان داده که ما در حوزه نقد با یک خلاء نظری مواجه ایم یعنی کسانی که نقد می نویسند، به جز تعداد معدودی غالباً با مبانی نقد آشنا نیستند به همین دلیل تصمیم گرفتیم آثاری را در این حوزه منتشر کنیم که برخی به طور مستقیم و برخی غیرمستقیم جنبه آموزشی داشته باشند.»

اوجبی افزود: «یکی از کارهایی که به منظور آموزش غیرمستقیم تقدنویسی انجام دادیم چاپ مقالات برگزیده دوره های قبل جشنواره بود تا منتقدان جوان ببینند نقد برتر چه ویژگی هایی دارد. این مقالات در چهار دوره منتشر شده اند و دوره پنجم نیز با عنوان «نقد برتر» توسط خانه کتاب در دست انتشار است. دوره ششم هم ان شاء الله تا آبان امسال و همزمان با برگزاری مراسم منتشر می شود.» دبیر علمی جشنواره نقد کتاب، چاپ و انتشار مجموعه مقالاتی را به قلم صاحب نظران حوزه نقد در قالب کتابی با عنوان «عیار نقد» از سوی خانه کتاب، از دیگر شیوه های آموزش نقد عنوان کرد و گفت: «کتاب «عیار نقد» که دفتر اول آن سال گذشته منتشر شد در واقع مجموعه مقالاتی است که به انگیزه آشنایی مخاطبان با مبانی، اصول، معیار و اخلاق نقد فراهم آورده شده و با توجه به بازخوردی که از مخاطبان داشتیم، امسال دفتر دوم این مجموعه نیز منتشر و همزمان با برگزاری مراسم عرضه می شود.» مراسم اختتامیه و اهدای جوایز هفتمین جشنواره نقد کتاب آبان امسال همزمان با هفته کتاب برگزار می شود.

نوجوان و ادبیات در همه شاخه ها، مقالات را مورد ارزیابی قرار می دهد ضمن این که ما تنها به آثاری که به دستمان می رسد اکتفا نمی کنیم و دوستانمان در دبیرخانه تلاش می کنند حتی نشریاتی را که در شهرستان ها منتشر می شوند تهیه کنند و مقالات آنها را در معرض ارزیابی قرار دهند.»

اوجبی در ادامه با انتقاد از کمبود اطلاع رسانی درباره این جشنواره، یادآور شد: «با وجود آن که امسال هفتمین دوره برگزاری این جشنواره است اما متأسفانه به دلیل عدم پوشش خبری کافی در این زمینه، هنوز نشریات زیادی، به ویژه در شهرستان ها وجود دارند که اصلاً از چنین جشنواره ای بی خبرند و ما توقع داریم و امیدواریم پوشش خبری مناسبی در این زمینه صورت بگیرد تا آثار بیشتری در این

در پی ارائه فراخوان هفتمین جشنواره نقد کتاب تا کنون ۳۰۰ مقاله در بخش نشریات کاغذی و ۲۰۰ مقاله در بخش وبلاگ و نشریات الکترونیکی به دبیرخانه این جشنواره ارسال شده است.

علی اوجبی دبیر علمی جشنواره نقد کتاب در گفت و گو با کتاب هفته با بیان این مطلب، از ارزیابی و داوری مستقل دو بخش مقالات نشریات کاغذی و نشریات الکترونیکی خبر داد و گفت: «از آنجا که مقالات ارائه شده در سایت ها غالباً نمی توانند با مقالاتی که در نشریات کاغذی منتشر شده اند برابری کنند برای این که حق کسی ضایع نشود مقالات این دو بخش به صورت مستقل ارزیابی می شوند.»

اوجبی با یادآوری این نکته که امسال دومین سالی است که مقالات نشریات الکترونیکی در جشنواره ارزیابی می شوند، اظهار داشت: «سال گذشته به دلیل این که تجربه نخست مادرگزاری بخش الکترونیکی جشنواره نقد کتاب بود و همچنین به دلیل ناکافی بودن اطلاع رسانی درباره این بخش، آثار معدودی در این حوزه داوری شدند به نحوی که ما مقالاتی را از همکاران خودمان در خبرگزاری کتاب (ایبنا) ارزیابی کردیم و نهایتاً این بخش صرفاً جنبه نمادین پیدا کرد اما امسال خوشبختانه در این بخش تاکنون نزدیک به ۲۰۰ اثر به دست ما رسیده که بیشتر آنها نیز در حوزه ادبیات، شعر، رمان و داستان کوتاه است.» دبیر علمی جشنواره نقد کتاب در پاسخ به این سوال که «آیا این جشنواره محدودیت موضوعی دارد؟ تصریح کرد: «هیچ محدودیت موضوعی وجود ندارد و این جشنواره نیز مثل جشنواره هایی چون کتاب سال و کتاب فصل، بر اساس رده بندی دیوبی در همه حوزه ها عم از کلیات، دین، علوم اجتماعی، فلسفه، علوم کاربردی و علوم محض، کودک و

مدیر اجرایی نمایشگاه بین المللی قرآن خبر داد

عملکرد متفاوت بخش بین الملل در هجدهمین نمایشگاه قرآن

بخش بین الملل هجدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم، امسال با ایجاد تحولاتی در عملکرد آن، متفاوت از سال های قبل برگزار می شود.

سعید اردستانی مدیر اجرایی هجدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم در گفت و گو با «کتاب هفته» با بیان این مطلب، از استفاده حداکثری از ظرفیت ارگان های فعال در این بخش در نمایشگاه امسال قرآن خبر داد. اردستانی گفت: «نمایشگاه امسال به معنای واقعی کلمه، بخش بین الملل خواهد داشت و از حداکثر ظرفیت ها و توانمندی های نهادها و سازمان هایی که در حوزه بین الملل و فعالیت های فرهنگی خارج از کشور مشغول فعالیت اند استفاده خواهد شد.»

وی یادآور شد: «در سال های قبل، بخش بین الملل نمایشگاه قرآن چندان جدی نبود و آنچنان که باید به آن پرداخته نمی شد اما امسال نهادها و سازمان های زیادی در این بخش فعالیت و مشارکت خواهند داشت.» مدیر اجرایی هجدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن همچنین از برگزاری برنامه «شب آفتابی» در نمایشگاه امسال خبر داد و گفت: «امسال هم مانند سال گذشته برنامه «شب آفتابی» که یک مجموعه نمایشی است، اجرا خواهد شد. این برنامه، یک مجموعه نمایشی همراه با صوت و نور و ایفای نقش بازیگران است که خود مردم هم در این برنامه حضور دارند و نقشی را ایفا می کنند.» اردستانی تصریح کرد: «این بخش در عین این که یک بخش مستقل است اما فعالیتش درون نمایشگاه تعریف شده و بلیت آن هم از خود نمایشگاه تهیه می شود.» مدیر اجرایی نمایشگاه بین المللی قرآن در ادامه از برگزاری بخشی با عنوان بخش هنرهای نمایشی و تئاتر در نمایشگاه قرآن امسال خبر داد و گفت: «امسال بخش هنرهای نمایشی و تئاتر را نیز خواهیم داشت که شاید بتوان گفت یک بخش جدید است زیرا این برنامه تنها یک بار در نمایشگاه چهاردهم تعریف و اجرا شد اما پس از آن، سه سال اجرا نشد و این بخش امسال دوباره تعریف و تدارک دیده شده است.»

تقدیر انجمن ناشران کتاب های

دانشگاهی از دکتر محسن پرویز

انجمن ناشران دانشگاهی، عصر سه شنبه ۱۱ خرداد در هتل بزرگ فردوسی تهران در نشستی از زحمات معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در برگزاری مطلوب بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران تقدیر کرد. در این مراسم، نمایندگان برخی از تشکل ها و ناشران دانشگاهی به بررسی نقاط ضعف و قوت نمایشگاه کتاب تهران پرداختند.

محمدرضا حاتمی، مدیرعامل انجمن ناشران دانشگاهی در این مراسم ضمن تشکر از حضور موثر ناشران دانشگاهی در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران و ارائه گزارشی آماری از نحوه حضور این ناشران در این دوره گفت: «مسوولان برگزاری نمایشگاه کتاب تهران تمام تلاش خود را برای برگزاری مطلوب این دوره انجام دادند. ناشران دانشگاهی از نظر فضای نمایشگاه، دومین تشکل ناشران در نمایشگاه هستند و هر سال نیز این فضا نسبت به سال های گذشته افزایش یافته است.»

ناشران محترم!

از این پس می توانید برای تبلیغ کتاب های خود

در بخش تازه های نشر

با شماره ۰۲۱۵۰۶۶۹۶۶ تماس بگیرید

ای. ال دکتر وف، نویسنده آمریکایی در داستان‌هایش نامالیامات و سختی‌های زندگی را با هنرمندی به تصویر می‌کشد. رمان‌های او تاکنون جایزه کتاب ملی، دو جایزه ملی منتقدان و همین‌طور جایزه کتاب «پن فاکتر» را از آن خود کرده است. بسیاری از رمان‌های او نیز جزو پرفروش‌ترین‌ها بوده است که از جمله آنها می‌توان به «رگتایم» و «بیلی باتگیت»، اشاره کرد که هر دو این آثار با ترجمه نجف دریابندری به فارسی ترجمه شده‌اند. او در اثر اخیر خود به فضای مورد علاقه‌اش یعنی نیویورک اوایل قرن بیستم بازمی‌گردد. رمان «هومر و لانگلی» نسخه داستانی شده «برادران کولیر» است؛ برادرانی تارک دنیا و نه زیاد خوشنام که عمارت شهری شان را پر از ده‌ها روزنامه و دنیایی از خنزر پنزر کرده بودند. به همین بهانه «چارلی روز» گفت‌وگویی با دکتر وف انجام داده است که برگردان گزیده‌ای از آن از سایت رسمی نویسنده در ادامه می‌آید.

گفت‌وگو با ای. ال دکتر وف

داستانی از اسطوره خنزر پنزری‌ها

قطعا، بسیاری از نویسندگان را می‌شناسم که با مشقت و سختی تحقیقات خوبی انجام داده‌اند، اما در میانه راه از ادامه حرکت بازمانده‌اند. اگر قرار است از قوه تخیلتان استفاده کنید نیازی به زیاد دانستن باقی نمی‌ماند، چرا که به عنوان یک نویسنده می‌نویسید تا دریایی چه داری می‌نویسید. این فرایند رمان نویسی است.

یک بار به من گفتید که نوشتن نوعی فرایند مکاشفه است. خاطر تان هست؟

بله، به عنوان نویسنده نسبت به آن چیزی که نوشته‌اید هیچ گونه احساس مالکیتی ندارید. در آن واحد، هم نویسنده‌اید و هم خواننده. جمله‌ای را می‌نویسید و سپس با شور و اشتیاق یک خواننده، با خوانندش متعجب و هیجان زده می‌شوی.

و در مورد این جمله «من هومرم، برادر کوره» اهمیت این جمله در چیست؟

تا حد بسیار زیاد و قابل توجهی برانگیزاننده بود. دریافتیم که اسطوره نیازمند به تفسیر و تعبیر است. به رمان به چشم ورود به خانه، ذهن و تخیل برادران کولیر نگاه می‌کردم.

می‌دهد، به زعم دیگران به چیزهای بی‌اهمیت و طرد شده، ارزش و بهامی دهد و در «بیلی باتگیت» شخصیتی به نام «آشغال» وجود دارد که خرت و برت‌های خیابان را جمع می‌کند و در آلودگی‌ها همه این‌ات و آشغال‌ها زندگی می‌کند.

آن طور که متوجه شده‌ام شما علاقه‌ای به مستندسازی وقایع برادران کولیر نداشته‌اید، بلکه داستان را از آن وقایع ساخته و پرداخته‌اید. درست است؟

دقیقا همین طور است. مسئله اینجاست که آنها دو نوع هستی دارند؛ هستی تاریخی و هستی اسطوره‌ای. یک جورهایی شبیه آبراهام لینکلن هستند، البته نه به عظمت او. هستی اسطوره‌ای شان مرا علاقه مند کرد و وقتی سروکار تان با اسطوره است، نیازی به تحقیق کردن و مستند ساختن ندارید و نیازی نیست نگران جزئیات باشید.

مسئله‌ای که برایم غیر قابل درک است، این که چرا به دانستن جزئیات زندگی آنها کنجکاو نیستید آیا دانستن زیاد راجع به آنها تاثیر منفی بر نوشتن رمان تان می‌گذاشت؟

علاقه پنهان و نهادینه‌ای که به برادران «کولیر» داشتم، در همین جمله تبلور یافته است.

از برادران کولیر بگوئید. ماجرای واقعی آنها چه بوده است؟

در واقع اصل ماجرا این بود که آنها از خانواده‌ای بسیار مرفه بودند که پس از مرگ والدینشان ترجیح دادند دور از هیاهوی جامعه بمانند. به خانه شان رفتند، درها و پنجره‌ها را بستند و تصمیم گرفتند بدون هیچ ارتباطی با دنیای خارج با خودشان باشند. خودشان را از هر گونه امکاناتی محروم کردند و منجر از هر خدمات شهری و رفاهی و بهداشتی بودند. هیچ پولی هم برای قیوض ماهانه شان پرداخت نمی‌کردند. بنابراین آب و برق خانه شان اندکی بعد قطع شد. کمی هم روان نژند بودند و یکی از آنها هم ناقص الخلقه بود و کاملا وابسته به برادرش. لانگلی دائما مشغول گردآوری خنزر پنزر و آت و آشغال برای کلکسیونش بود و سراسر خانه را پر از تله برای مزاحمان و دزدان فرضی و احتمالی کرده بود که روزی پایش به سیمی یا چیزی شبیه آن از تله‌های کارگذاری شده خودش، می‌گیرد و همه آت و آشغال‌های دور و برش روی سرش می‌ریزد و کشته می‌شود. هومر هم چشم به راه کمک هرگز از راه نرسیده، از گرسنگی می‌میرد. وقتی سرانجام پلیس قصد می‌کند وارد خانه شود هیچ راه ورودی پیدا نمی‌کند و مجبور می‌شوند گودالی در سقف خانه ایجاد کنند و وارد شوند. آنها چندین تن زیاده از آنجا خارج کردند. چون آنها هیچ خوشاوندی نداشتند.

این اتفاق چه زمانی افتاد؟

اوایل دهه ۴۰ بود. فکر می‌کنم سال ۱۹۴۷ بود، اگر درست خاطر م باشد. بله، در آن زمان آنها نمونه‌ای از افسانه و فولکلور بودند و من هم تنها پسر نوجوانی نبودم که مادرش در اتاقش را باز می‌کرد و می‌گفت: «وای خدای من، شده عین برادران کولیر».

چه چیز جرقه نوشتن این رمان را زد؟

خب، ماجرا از همان نوشتن خط اول شروع شد. «من هومرم، برادر کوره»، منظور تان همین جمله است؟

بله، همان موقع دریافتیم که این موضوع همانی است که همیشه علاقه مندش بودم. در واقع بدرپاشی این کتاب در رمان‌های قبلی‌ام انجام داده بودم. در «رگتایم» پسر بچه‌ای که هسته اصلی رمان را تشکیل

ابتدا دوست داشتم بدانم چرا شما می‌نویسید و چرا نویسندگی را به عنوان حرفه تان انتخاب کرده‌اید؟ چون این کار را خوب بلدم. آدم‌های دیگر کارهای دیگری می‌کنند، چون ارتباط خوبی با آن کار برقرار می‌کنند. من هم ارتباط خوبی با این کار برقرار کرده‌ام.

از کجا می‌دانید نوشتن را خوب بلدید؟

وقتی در سنین خیلی پایین، مثلا در مدرسه، معلمتان از انشای شما تعریف می‌کند و می‌گوید باید نوشتن را ادامه بدهی، یا حتی وقتی خانواده تان در کمال خجالت زدگی شما، شما را با غرور و افتخار به عنوان نویسنده فامیل به همه معرفی می‌کنند، می‌فهمی که این راهی است که باید در آن قدم بگذاری. پدرم مرا همیشه با ادگار آلن پو مقایسه می‌کرد و مرا به نام او صدا می‌کرد. یادمان باشد که پشت هر نامگذاری یک آرزو وجود دارد.

آیا شما برای نوشتن یک رمان نیاز به شخصیت‌ها و رخداد‌های واقعی دارید؟

نه، اصلا این طور نیست، فقط از بعضی از شخصیت‌های واقعی الهام‌هایی می‌گیرم که واقعا به من کمک می‌کند. قبلا هم فقط در مورد «شرمان پیر» این اتفاق افتاده بود. شاید بتوان گفت که این اتفاق با «رگتایم» شروع شد و کاملا هم بر حسب تصادف بود.

واقعا؟ پس نخستین بار در این رمان بود که از شخصیتی واقعی استفاده کردید؟ می‌شود کمی در این باره توضیح بدهید.

بله، با «رگتایم» شروع شد. همان موقع هم مردم خیلی تعجب کرده بودند که من در رمانم از شخصیت‌های تاریخی استفاده کرده‌ام. البته این را هم بگویم که نویسندگان دیگری هم این کار را کرده‌اند. در «جنگ و صلح» ناپلئون یکی از شخصیت‌های داستان است. در آثار شکسپیر هم ژولیوس سزار، ریچارد سوم و هنری پنجم از شخصیت‌های داستان‌های او هستند. پس می‌بینید که کار من آنقدرها هم تعجب برانگیز نبوده است.

می‌خواهم درباره جمله‌ای که آغازگر داستان شماست بپرسم؛ «من هومرم، برادر کوره». کمی درباره این جمله صحبت کنید.

این همان خطی است که من را به نوشتن این رمان رساند. یک روز صبح این جمله را نوشتم. کاملا نمی‌توانستم درکش کنم اما بعد کم‌کم احساس کردم

خانه کتاب منتشر کرد

کتاب مرجع نشر ایران ۱۳۸۹

آخرین اطلاعات ناشران، کاغذ فروشی‌ها، لیست‌گرافی‌ها، چاپ‌خانه‌ها، صحافی‌ها، کتابفروشی‌ها، مراکز بخش، تصویرگران، طراحان گرافیک، ناشران الکترونیک، نمایندگان ناشران خارجی

چاپ: اردیبهشت ۱۳۸۹
قیمت: ۱۳۰۰۰۰ ریال
۸۰۰ صفحه، جلد شومیز، همراه با CD

کارنامه نشر ایران

فهرست موضوعی کتاب‌های منتشر شده در سال ۱۳۸۸
چاپ: اردیبهشت ۱۳۸۹
قیمت: (دوره سه جلدی) ۴۵۰۰۰۰ ریال
۳۱۰۰ صفحه، جلد شومیز

مرکز اولاد و آموزش و کتابخانه‌ها، تهران، خ. خورشید
ساختمان پخش، پلاک ۷، آدرس: ۸۳۳۳۳۳۳۳ - ۰۲۱۲۲۲۲۲۲

انتشارات منظری منتشر کرد

اعجاز گیاهان دارویی بر بیماری‌ها

نویسنده: زهرنگر لاهی

جهت تهیه کتاب
هفته روزه ساعت
۱۴ الی ۲۰ با تلفن
۲۲۹۰۶۳۵۵ و
۰۹۱۳۱۴۸۷۲۵۸ و
۰۹۳۷۳۸۴۶۰۴۲

انتشارات منظری
تعماس حاصل فرمائید

مرز برکمر

ایران، نشر آریه، تهران، تهران
نویسنده: سید علی حسینی
ویراستار: سید علی حسینی

چاپ: اردیبهشت ۱۳۸۹

تلفن مرکز پخش: ۲۲۲۷۹۷۸۹

سمیه مومنی

«خفاش شب» داستانی است بر اساس ماجراهای یکی از قاتلان مشهور شهر تهران که در ذهن سال‌های دهه ۷۰ بسیاری از مردم باقی مانده. این هفتمین رمان سیامک گلشیری است. گلشیری که پیش از این هم با نوشتن رمانی ترسناک برای نوجوانان، عنوان نخستین رمان‌نویس ایرانی از این دست را با خود دارد، یک سالی را صرف نوشتن «خفاش شب» کرده است. این کتاب در حال حاضر توسط انتشارات مروارید به چاپ رسیده است. با گلشیری که تعدادی مجموعه داستان کوتاه و رمان و ترجمه‌هایی به زبان فارسی دارد، درباره رمان «خفاش شب» و مراحلی که برای نوشتن آن پشت سر گذاشته است، به گفتگو نشستیم که حاصل آن در پی می‌آید.

سیامک گلشیری نویسنده رمان «خفاش شب»:

به جنبه‌های روانی یک داستان جنایی علاقه مندم

رمان جنایی به شکل متعارف آن نه. یعنی اینکه شاهد قتلی باشیم که یک نفر دنبال کشف آن قتل باشد چیزی نیست که آن را دوست داشته باشم. برای من جنبه‌های روانشناسی قضیه اهمیت دارد. من چیزی مثل «سکوت بره‌ها» را خیلی دوست دارم. بعضی از کارهای استفن کینگ را هم دوست دارم. چنین فضاهایی را ترجیح می‌دهم که به جنبه‌های روانشناسانه قاتل و دیگر شخصیت‌های رمان جنایی توجه می‌کنند.

فکر می‌کنید دلیل اینکه ما آنقدرها نمونه خوب از رمان جنایی ایرانی نداریم، چیست؟

بخشی از نوشتن رمان جنایی خوب به این بستگی دارد که نویسنده تا چه اندازه در نوشته‌هایش به محیط اطرافش توجه کند. من جزو نویسندگانی‌ام که برایم واقعیت بیرونی شهری که در آن زندگی می‌کنم مهم است و در همه نوشته‌هایم می‌آید. شاید بتوانم بگویم هیچ نویسنده‌ای به اندازه من درباره تهران و آدم‌های تهران مطلب، داستان کوتاه و رمان ننوشته است.

به خاطر همین فکر می‌کنم به جنبه‌های دیگر مردم این شهر هم علاقه مندم می‌شوم. مثلاً در مجموعه «من عاشق آدم‌های پولدارم» داستان‌هایی هم وجود دارند که آدم‌های آن خرده جنایت‌هایی مرتکب می‌شوند و این نشان می‌دهد که من به این موضوع علاقه مندم. اما قبل از این موضوع به آدم‌هایی که در این شهر زندگی می‌کنند، علاقه مندم.

خود این آدم، رفتار او و چیزهایی که به آن فکر می‌کنند، در این کتاب برای من مهم بود. «خفاش شب» مانی جنایی اجتماعی است؛ یعنی رمان جنایی به معنای معمول آن نیست. آیا فکر می‌کنید بخواهید رمانی بنویسید که بیشتر از آنکه مسائل و جنبه‌های روانی و اجتماعی یک جنایت را در نظر داشته باشد، جنایی صرف باشد؟

نمی‌دیدم که اسم کتابم را طوری انتخاب کنم که خواننده جذب کند ولی ناخودآگاه این اتفاق برای مخاطب می‌افتد.

این شخصیت کاملاً داستانی است یا در تحقیقاتان دیده‌اید که چنین کسی وجود داشته و با خفاش شب همذات‌پنداری می‌کرده؟

نه. این شخصیت کاملاً تخیلی است. من ناچار شدم بروم تمام زندگی خفاش شب را بخوانم. یک سری از اطلاعات را از روزنامه‌ها گرفتم. یعنی از دوستانی خواستم که روزنامه‌های آن زمان را در اختیارم بگذارند. مقالاتی که در این باره چاپ شده بود و جست‌وجویم در اینترنت، که البته اطلاعات کمتری در این زمینه در اینترنت وجود داشت.

کمتر دیده‌ایم یک نویسنده ایرانی سراغ موضوعاتی از این دست برود. حداقل اینکه نمونه‌های موفق، تعدادشان بسیار کم است. تعقیب این موضوع در آثار شما به کجا برمی‌گردد؟

این علاقه در بقیه آثار من هم مشخص است. اگر «مهمانی تلخ» یا «کابوس» را هم خواننده باشید ردپاهایی هست از اینکه جنایتی اتفاق افتاده باشد. من در کارنامه‌ام نخستین رمان ترسناک ایران را برای نوجوانان دارم. می‌خواهم بگویم سابقه و علاقه‌ای برای نوشتن کارهای جنایی در من وجود دارد اما چیزی که در نوشتن این رمان برای من اهمیت داشت، این بود که از منظر دانای کلی نوشته شود. که البته گاهی به دانای کل محدود تبدیل می‌شود. ذهنیت

خفاش شب عنوانی است که توجه مخاطب را به خودش جلب می‌کند و او را یاد ماجرای می‌اندازد که از زمان رخ‌دادنش خیلی نمی‌گذرد و اتفاقاً ماجرای واقعی پر سر و صدایی هم بوده است. این انتخاب اسم و ماجرا تا چه اندازه به هدف برانگیختن کنجکاوی مخاطب بوده است؟

همه روی این مساله کنجکاو بودند. از همان زمانی که این مساله اتفاق افتاد، برای خود من هم این کنجکاوی را ایجاد کرد که آن را تعقیب کنم و سر در بیاورم که قضیه از چه قرار است. در تمام این سال‌ها که از آن ماجرا گذشته است، گاهی به آن فکر می‌کردم و هر از گاهی هم که اطلاعات جدیدی دستم می‌آمد، می‌خواندم. یعنی مدت‌ها بود که نوشتن داستانی بر اساس زندگی خفاش شب در ذهن من بود. هم ماجرای خفاش شب و هم قتل‌های زنجیره‌ای، دو سال پیش بود که بعد از ساخته شدن و اکران فیلم «جایی برای پیرمردها نیست» مصمم شدم این رمان را بنویسم و شروع کردم که نوشتن آن یک سال طول کشید.

سوالم این است که این انتخاب‌ها چقدر آگاهانه بوده که مخاطب کنجکاوی نشان بدهد؟

به این جنبه‌هایش فکر نمی‌کردم. من به هر حال خوانندگان خودم را دارم. ممکن است «خفاش شب» اسمی باشد که کتاب را پرفروش بکند و به خاطر ذهنیت مردم نسبت به ماجرای خفاش شب، نسبت به کتاب هم کنجکاویشان کند. اما من ماجرا را اینطور

گفت و گو با غلامرضا هوشنگ مهدوی، مترجم هزار و یک شب

آغاز هزار و یک شبی دیگر

شب جایی تمام می‌شود که شهریار شهرزاد را به همسری برمی‌گزیند. او (پادشاه سنگدل و خونخوار) تا پیش از آن هر شب دختر بکره‌ای از شهر را به قصر خود فرامی‌خوانده و سحرگاه دستور گردن زدن او را می‌داده است تا اینکه وزیر او که مجری این کار بوده، دیگر کسی را پیدا نمی‌کند چرا که دیگر دختری در شهر نمانده و او بلا تکلیف است.

وزیر، دختری به نام شهرزاد دارد که داوطلب رفتن به نزد پادشاه می‌شود. وزیر او را منع می‌کند. شهرزاد می‌گوید: «تو همه چیز را به من واگذار کن». او هم دختر خودش را می‌برد و به شهریار که پادشاه است معرفی می‌کند. ملاحظه می‌کنید که همه اسم‌ها ایرانی‌اند. شهرزاد از سر شب شروع می‌کند به اینکه قصه‌ای را برای پادشاه تعریف کند. به قدری این قصه دلچسب بوده و شهرزاد آن را به شیرینی تعریف می‌کرده که یک دفعه می‌بیند هوا روشن شده و قصه شهرزاد هنوز به پایان نرسیده است. شهرزاد می‌گوید که اگر اجازه بدهید بقیه قصه را فردا شب تعریف می‌کنم. این جریان فردا شب هم تکرار می‌شود و سه سال به طول می‌انجامد و در این مدت هزار و یک شب، اینها صاحب‌یکی دوپچه شده بودند و شهریار هم دیگر این خوی درندگی‌اش را از دست داده بود. ویژگی داستان نجیب محفوظ این است که داستان از اینجا آغاز می‌شود.

هزار و یک شب داستان ایرانی شهرزاد قصه‌گوست؛ دختر وزیر شهر که برای نجات زنان شهرش از مرگی که سال‌ها بود شهریار برایشان تدارک دیده بود، هر شب قصه‌ای را برای شهریار روایت می‌کرد. داستان‌های شبانه شهرزاد، شهریار را تا سپیده صبح بیدار نگه می‌داشت و فسون قصه‌هایش در نهایت، مردم شهر را از مرگ و بدبختی نجات می‌داد. نجیب محفوظ، نویسنده برنده جایزه نوبل ادبیات، داستان هزار و یک شب خودش را از فردای روزی که شهریار شهرزاد را به زنی گرفت، شروع می‌کند. آنجا که قصه شهرزاد به پایان رسیده، قصه محفوظ آغاز شده است. قصه‌های شهرزاد واقعیت پیدا می‌کنند و شهر چهره متفاوتی به خود می‌گیرد.

ترجمه فارسی هزار و یک شب نجیب محفوظ که از زبان فرانسه صورت گرفته در ۲۶۵ صفحه از سوی انتشارات مروارید منتشر شده است. این کتاب را غلامرضا هوشنگ مهدوی به فارسی ترجمه کرده است. گفت و گو ما را با او در زمینه این کتاب بخوانید.

چه ویژگی قابل توجهی در داستان هزار و یک شب نجیب محفوظ وجود دارد؟

نجیب محفوظ در واقع دنباله کتاب هزار و یک شب را نوشته است. قصه اصلی و قدیمی هزار و یک

می‌کند. آیا همان آدم‌های داستان‌های شهرزاد قرار است در قصه‌های جدید هم وارد شوند؟

شهر غرق در شادی است و همه سپاسگزار شهرزادند. محفوظ داستانش را از همین جا آغاز می‌کند، با این تعبیر که به این آسانی‌ها هم نبوده که بعد از این اتفاق مردم شهر بلافاصله زندگی راحتی را آغاز کنند. شهری که در داستان اصلی بغداد است و در داستان نجیب محفوظ، قاهره. البته او در داستان اسمی از قاهره نبرده اما معلوم است که وقایع داستان در این شهر می‌گذرد.

در داستان نجیب محفوظ اتفاقات عجیب و غریبی رخ می‌دهد. اجنه در زندگی مردم وارد می‌شوند، ایجاد اختلال می‌کنند و باعث قتل و جنایت می‌شوند. هر داروغه‌ای که پادشاه منصوب می‌کند، فاسد از کار در می‌آید. البته نجیب محفوظ کنایه‌هایی هم به اوضاع آن روز مصر زده است. اما در نهایت هزار و یک شب را به عنوان اثری بسیار شیرین، پرداخت کرده و نوشته است. این کتاب در مصر خیلی خواننده داشت. من ترجمه این کتاب را از متن فرانسه آن انجام داده‌ام. هزار و یک شب نجیب محفوظ در فرانسه هم خیلی خواستار پیدا کرده بود.

در داستان نجیب محفوظ چقدر فضای هزار و یک شب به صورت واقعی حفظ شده است؟ آیا نویسنده سعی داشته داستانش را با آن حال و هوا هماهنگ کند؟

داستان واقعی هزار و یک شب در شهر بغداد می‌گذرد و شخصیت‌ها و داستان‌های کتاب در فضاهای ایرانی قرار دارند. اما داستان نجیب محفوظ در قاهره است. در کتاب اسامی عربی هم وجود دارند که من بعضی از آنها را هم بنا به ضرورت به فارسی ترجمه کردم. مثلاً اسم دختری

«راحت القلوب» است که من آن را به فارسی «دلارام» ترجمه کردم. برای اینکه بتوانم فضای ایرانی‌اش را حفظ کنم و لطف داستان هم از بین نرود.

من سعی‌ام را کرده‌ام که فضای کتاب را به فضای ایرانی نزدیک کنم. البته این نکته را هم توضیح بدهم که زندگی اعراب و ایرانیان در آن زمان تفاوت چندانی با یکدیگر نداشته است. یعنی سبک زندگی و بسیاری از باورهایشان به هم شبیه بوده. پس خود کتاب هم در نهایت تا حدودی این فضا را دارد.

بعضی از اشاره‌ها و کنایه‌های نجیب محفوظ نمودهای بیرونی و امروزی دارند و بعضی از قسمت‌هایش را هم اصلاً نمی‌شود با فضای زندگی امروز هماهنگ و همراه دانست. او این کتاب را برای خوانندگان مصری نوشته و فضا برای خواننده مصری ملموس است اما در نهایت این خواننده است که چطور مسایل را تجزیه و تحلیل کند.

تأثیر آنا آخماتووا بر شعر فارسی

از نظر شناخت ماندلشتام، که از منظر آشنایی بیشتر با روحیات و عقاید خود آخماتووا نیز بسیار مفید است. در همین سال، ابراهیم یونسی یکی از نخستین آثار منتقدانه درباره شعرهای آخماتووا را به فارسی منتشر کرد؛ «سیری در نقد ادبیات روس» (درباره بوریس پاسترناک، آنا آخماتووا، آندری ازنه منسکی، و بوت. آکوژاوا)، نوشته آندری سینیاوسکی که این کتاب را انتشارات نگاه به چاپ رساند.

ترجمه بعدی را احمد اخوت منتشر کرد. او در سال ۱۳۷۰ «مرثیه» آخماتووا را منتشر کرد. این شعر، همان نخستین شعر آخماتووا است که به فارسی ترجمه شده بود (یک بار در «مرثیه‌های شمال» و بار دیگر در «نماز برای آرامش روح مردگان»؛ و حال احمد اخوت پس از هفده سال ترجمه دیگری از آن به دست می‌دهد. این ترجمه سوم در نشریه کلک منتشر شد. شعرهایی که پس از این به فارسی ترجمه شده‌اند و بیشتر در قالب مطالبی پراکنده در نشریات ادبی به چاپ رسیده‌اند. ولی در همین سال‌ها، غبرایی کتاب جالبی به نام «آنا آخماتووا ننه دلاور جهان شعر» نوشته بلنابلیکا کووا را در انتشارات پیام یونسکو منتشر کرد که هنوز از بهترین آثار درباره آخماتووا به زبان فارسی محسوب می‌شود. کتاب بعدی در سال ۷۴ منتشر شد: «دیوها و دلبرها» دربرگیرنده نقد کتاب «آنا آخماتووا» اثر روبرت وید، نوشته الین فینستین است که به ترجمه رضارضایی در انتشارات نگاه نو به چاپ رسید. یک سال بعد نیز فضل‌الله پاکزاد برگردان فارسی اش را از «الله سوگوار شعر» اثر ژوزف بروفسکی در انتشارات دوران منتشر کرد. سرانجام سال ۷۷ احمد پوری مجموعه‌ای را با عنوان «خاطره‌ای در درونم است» از سوی نشر چشمه منتشر می‌کند که اگر چه از نظر حجم کار از کامل‌ترین مجموعه‌هایی است که شعر آخماتووا را به خواننده فارسی زبان معرفی می‌کند، اما درباره کیفیت ترجمه‌ها کارشناسان مختلف نظرات متفاوتی ابراز کرده‌اند. همچنین کتاب ایلین فاینشتاین با نام «سرگذشت آنا آخماتووا» به ترجمه غلامحسین میرزا صالح که در سال ۸۶ از سوی انتشارات مازیار به چاپ رسید، از آخرین کتاب‌هایی است که به زبان فارسی زندگی آخماتووا را بررسی می‌کند. در نهایت باید شماره ۶۱ نشریه بخارا را ذکر کرد که شناختنامه‌ای فراگیر از زندگی و آثار آخماتووا را به خوانندگان فارسی زبان تقدیم کرده است.

باستان را طی سال‌های ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۵ منتشر کرد. نخستین ترجمه از آثار آخماتووا را عبدالعلی دستغیب منتشر کرد. این ترجمه با عنوان «مرثیه‌های شمال» سال ۱۳۵۳ منتشر شد. در همان سال، ترجمه دیگری با نام «نماز برای آرامش روح مردگان» با ترجمه پروین گرانمایه نیز به چاپ رسید. اما پس از یکی دو ترجمه پراکنده در نشریات، نوبت به سیروس طاهباز می‌رسد که در سال ۳۶۸ اثر ترجمه‌ای از شعرهای آخماتووا را با عنوان «دلیری» به چاپ می‌سپارد. این ترجمه که هنوز گاه در کتابفروشی‌ها دیده می‌شود، از سوی انتشارات به نگار روانه بازار شد. یک سال بعد، احمد پوری نخستین ترجمه‌های خود از آثار آخماتووا را منتشر می‌کند؛ «طرحی از یک چهره تراژیک» که دربرگیرنده یادداشت‌های آنا آخماتووا درباره اوسپ ماندلشتام است.

اهمیت این کتاب زمانی بیشتر نمایان می‌شود که به یادبیاوریم گو میلیف، ماندلشتام و آخماتووا همواره سه یار جدانشدنی در ادبیات روسیه محسوب می‌شدند و بنابراین نوشته‌های آخماتووا درباره ماندلشتام نه تنها

کبوتر، در واقع میان این واقعیت‌ها و جزئیات، پخش می‌شود و هر بخش از آن، روی یکی از این جزئیات می‌نشیند و بر خواننده است که منظور شاعر، و مفهومی را که او از عشق می‌پسندد و می‌فهمد و در قالب این واقعیت بیان کرده، دریافت کند. این است که شعر ساده، عمدتاً عینی گراست و ناچار است جزئیات را به دقت ببیند.

آخماتووا در ایران

ایرانی‌ها، با در واقع مترجمان شعر ایرانی، نسبت به آخماتووا (دست کم به نسبت شماری دیگر از شاعران مشهور روس) مهربان‌تر بوده‌اند و تا امروز تعداد زیادی از شعرهای او به رنگ فارسی درآمده است. با این حال، این واقعیتی است که متأسفانه به دلیل کم بودن تعداد مترجمان مسلط به زبان روسی، بیشتر شعرهای آخماتووا از زبان دوم واسطه (عموماً انگلیسی و بعضاً فرانسه) جامعه فارسی پوشیده‌اند. خود آخماتووا هم جدا از شاعری، از مترجمان پرکار شعر جهان به زبان روسی بود و ترجمه روسی نزدیک به بیست هزار بیت از آثار شاعران کره، چین و مصر

شعر ایران طی دهه‌های شصت، هفتاد و هشتاد، تحولات گوناگونی را پشت سر گذاشت. بخش‌هایی از جریان‌های مختلف شعر فارسی طی این دو دهه، برخی کارشناسان را به آینده شعر فارسی بسیار امیدوار کرد و بخش‌هایی دیگر، ابراز نگرانی کردند. یکی از جریان‌های مهم، گرایش آشکار به ساده‌نویسی بود که به ویژه در دهه شصت و سپس در دهه هشتاد، علاقه‌مندان زیادی را به خود جلب کرد؛ علاقه‌ای که دو طیف پیشکسوتان شعر و نیز نوجوانانی را که نخستین تجربه‌های شعری خود را پشت سر می‌گذاشتند، پوشش می‌داد. این که دلایل جامعه‌شناسی و از سوی دیگر، روان‌شناسی چنین گرایشی چه بود، پرسش بسیار مهمی است که باید در مجال دیگری به آن پرداخت. ولی اصل مطلب، که تأثیر گذاری این جریان بر کل شعر فارسی و به ویژه بر ذائقه مخاطبان عام باشد، حقیقت آشکاری است.

شعر ساده: یا شعر عینی؟

برخی کارشناسان تأکید دارند که دلیل اصلی چنین گرایشی، ترجمه‌هایی است که از شعر شاعران اروپایی انجام شد و شعر فارسی را تحت تأثیر قرار داد. این گروه، دلایلی برای مدعای خود می‌آورند، از جمله این که ترجمه شعر کار بسیار دشواری است و در نتیجه بدیهی است که مترجمان شعر از میان شاعران بسیار، بیشتر متمایل به شعر شاعرانی باشند که ساده‌نویسند؛ چون در این صورت ترجمه شعرهای آنها، تا حدی آسان‌تر می‌شود. در مقابل این گروه، گروه دیگری مدعی هستند که این استدلال، هرگز پایه واقعی ندارد؛ چرا که از سویی نقش عوامل بومی و جامعه‌شناختی در گرایش برخی پیشکسوتان و نوجویان به ساده‌نویسی مهم‌تر است و از سوی دیگر، اصولاً ترجمه شعر ساده، پیچیدگی‌های خاص خود را دارد که از پیچیدگی‌های ترجمه شعرهای دیگر، کمتر نیست. به هر حال گروه نخست، همچنان بر مواضع خود اصرار دارند و از قضا آنا آخماتووا را هم از جمله شاعرانی می‌دانند که ترجمه شعرهای او در سوق دادن شعر فارسی به سوی ساده‌نویسی طی سال‌های اخیر موثر بوده است.

ساده‌نویسی همیشه همراه دیگری داشته است؛ عینی‌گرایی و شاعران ساده‌نویس، به مسائل جزئی و عینی که عموماً از حوزه واقعیت‌های زندگی روزمره انتخاب می‌شوند، بیشتر روی خوش نشان می‌دهند. البته این قضیه، یک طرفه است یعنی درست است که شعر ساده عموماً عینی‌گراست، ولی بسیاری از شعرهای عینی‌گرا، ساده نیستند. شاید مهم‌ترین ویژگی شعری که آن را «ساده» می‌نامیم و قطعاً شامل شعرهای آخماتووا هم می‌شود، این باشد که تلاش می‌کند مفاهیم انسانی را با ارجاع دادن به حوزه واقعیت، محسوس و ملموس کند. برای نمونه، این شعر آخماتووا با نام «عشق» از مجموعه «خاطره‌ای در درونم است!» با برگردان احمد پوری: «عشق/ گاه چون ماری در دل می‌خزد/ و زهر خود را آرام در آن می‌ریزد/ گاه یک روز تمام چون کبوتری/ بر هر ه پنج‌رهات کز می‌کند/ و خرده نان می‌چیند/ گاه از درون گلی خواب‌آلود بیرون می‌جهد/ و چون یخ نمی‌پر گلبرگ آن می‌درخشد/ و گاه حیل‌گرانه تو را/ از هر آنچه شاد است و آرام/ دور می‌کند/ گاه در آرشه ویولونی می‌نشیند/ و در نغمه غمگین آن حق می‌کند/ و گاه زمانی که حتی نمی‌خواهی باورش کنی/ در لبخند یک نفر جا خوش می‌کند.»

در این شعر می‌بینیم که مفهوم عشق، با مرجوع شدن آن به حوزه واقعیت‌های روزمره، چون هره اتاق، آرشه ویولن، لبخند یک فرد، گل، خرده نان و

این مجموعه مشتمل بر چهل جلد کتاب است.

مجموعه ان ابرائیم و قرآن

تالیف: شهناز شایانفر
تالیف: سید محمد مهدی جعفری
تالیف: حسن بهشتاری راد
تالیف: زهرا اشپان
تالیف: عزت‌الله مرتضایی
تالیف: علیرضا باقر
تالیف: محمد باهر
تالیف: سید حسین مرعشی
تالیف: حمید حسن زاده اصغرفهانی

فیه کاشانی و دو تفسیر صافی و اصغری
آیت‌الله طالقانی و تفسیر پرتوی از قرآن
رامیار و تاریخ قرآن
علی بن ابراهیم و تفسیر قصی
میبدی و تفسیر کشف الاسرار
زمخسری و تفسیر کشاف
ابوالفتح رازی و تفسیر روض الجنان
قاریان و حافظان ایرانی
مقدس اردبیلی و تفسیر زبده البیان

مرکز توزیع و فروش: خ قائم مقام فراهانی، خ فجر، ساختمان فجر، پلاک ۷
تلفن: ۸۸۳۴۲۹۸۵ ۸۸۳۱۸۶۵۳

کتابخانه‌های تخصصی حوزه هنری و مرجعیت اطلاع‌رسانی

سویای مباحث مربوط به برنامه ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های کارشناسانه فرهنگی، ادبی و هنری یک تیم مدیریت، ساختار نامناسب اداری، خاص «حوزه هنری» است

که در سایر مراکز دولتی و نهادهای تأسیسی پس از انقلاب کم‌تر مشهود بوده و امیدواریم محسن مومنی (رییس جدید حوزه هنری) به خاطر این که خود با گوشت و پوست، این مشکلات را درک کرده و زندگی شخصی وی نیز چون سایر کارکنان متأثر از این ناکارآمدی‌ها بوده، در حل این مشکلات سعی و اهتمام جدی داشته باشند.

به واسطه چنین کاستی‌هایی است که حوزه هنری در طول عمر سی ساله‌اش بخشی از نویسندگان، هنرمندان و مجریان توانای خود را از دست داده یا جذب مراکز معتبرتر به لحاظ اداری و مالی شده‌اند. در یک کلام می‌توان گفت که حوزه هنری در سال‌های متمادی معیشت کارکنان خود را به خدا واگذار کرده بود!

از حق نگذریم، در هشت سال مدیریت قبلی، که وارث مشکلات اداری بیست سال مدیریت پیش از خود بود، سعی شد تا این معایب برطرف شوند. اما متناسب با اعتبار حوزه، کار زمین مانده در این زمینه فراوان است که امیدواریم با درایت مؤمنی و سروسامان مناسبی بگیرد. چرا که هر برنامه ریزی فرهنگی، بدون اتکا به بدنه سالم اداری و مالی، ناکارآمد خواهد بود.

مومنی، دانش آموخته آکادمی حوزه هنری است و ماهیت این حوزه در سطح ملی و شاید در خارج از مرزها نیز، منحصر به فرد است. اینجا؛ پاتوق آدم‌های خوش ذوق و خوش فکر، کلاس آموزش برای نسل جوان، محل تولید محصولات فرهنگی، ادبی و هنری و محل شکل‌گیری نظریه و نظر است.

مهم‌تر از همه، انسان‌هایی جذب این مرکز می‌شوند که از تعلقات گروهی و حزبی آزادند و سرمایه فکری خود را به حوزه می‌آورند و بخشی را باقی می‌گذارند و چندین برابرش را با خود می‌برند. محسن مومنی بزرگ شده چنین محیطی است و آشنایی نزدیک وی با این بدنه، توان مضاعفی را در کاربردی شدن برنامه‌های فرهنگی، ادبی و هنری به وی خواهد داد. البته امیدواریم او از مشورت تمام کارآشنایان حوزه، که چون مجمع‌الجزایری پراکنده‌اند، استفاده لازم را ببرد.

پیشنهاد می‌کنم که در مدیریت کنونی، در کنار سایر مأموریت‌ها، تلاش شود تا با اتکا به بدنه تولید اطلاعات در کتابخانه‌های تخصصی معتبری که حوزه در اختیار دارد، مرجعیتی در اطلاع‌رسانی ادبیات و هنر انقلاب و جنگ (دفاع مقدس) برقرار شود و کتابخانه تخصصی جنگ آمادگی آن را دارد که در این زمینه داشته‌های علمی خود را در اختیار حوزه هنری بگذارد.

این کتابخانه اعتقاد دارد، یکی از پایه‌های ماندگاری در حوزه ادبیات و هنر ملی، توان اطلاعاتی در این باره است و حوزه هنری با کتابخانه‌هایی که در اختیار دارد و دانشنامه‌هایی که تاکنون به چاپ رسانده، این ظرفیت بالقوه را از خود نشان داده است.

ناشران دولتی و خصوصی در میانه مسوولیت و وظیفه‌گرایی

درباره قهرمانان جنگ در دهه ۶۰ بوده که توسط انتشارات پیام آزادی به چاپ رسیده است.

وی با اشاره به برپایی نمایشگاه کتاب‌های دفاع مقدس در جبهه‌ها به همت انجمن ناشران اسلامی، می‌گوید: «در آن دوران، رزمندگان از این آثار استقبال گسترده‌ای می‌کردند. اما با فروکش کردن آتش جنگ و درگیری، مخاطبان این آثار در دهه ۷۰ کم شدند و مجدداً با شروع فعالیت حوزه هنری و بنیاد شهید، چاپ آثار قابل توجه درباره جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و به تبع آن، استقبال از این آثار اوج گرفت.»

مدیرمسوول انتشارات پیام آزادی، خاطرنشان می‌کند: «با وجود حمایت‌های بنیاد حفظ آثار و بنیاد شهید از بعضی از ناشران خصوصی، نهادهایی چون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز باید با خرید گسترده‌تر کتاب‌های چاپ شده ناشران خصوصی، در توزیع این آثار در کتابخانه‌های عمومی، مدارس و مساجد، موثر باشند.»

جاسسی این افق را در ذهن دارد که «تقدس ۸ سال دفاع مقدس باید به قشر جوان و نوجوان منتقل شود و این امر تنها با تجهیز کتابخانه‌ها امکان‌پذیر است.» این ناشر خصوصی، درباره نقش مسوولان و بانیان ادبیات دفاع مقدس، خاطرنشان می‌کند: «این نهادها می‌توانند با انتخاب، حمایت و تقویت نویسندگان مستعد عرصه جنگ و سپردن آثار آنان برای چاپ به ناشران خصوصی، به رونق کار نویسندگان و ناشران کمک کنند.»

اما «بهرنگ کیانیان»، مسوول بخش انتشارات نشر علم که تاکنون دست‌اندر کار انتشار تعدادی از کتاب‌های دفاع مقدس مانند: «ایاخ تلو» نوشته مجید قیصری و «سررسید ۶۲» یادداشت‌های روزانه یک مرد جنگی» اثر مصطفی محمدی بوده، معتقد است که «وقوع جنگ در هر کشوری، آریستن آثار هنری و ادبی غیر قابل انکاری است» و تأکید می‌کند «نشر علم، آثار خود را بر اساس موضوع یا گرایش به مباحثی چون دفاع مقدس انتخاب نمی‌کند، بلکه آثار دارای ارزش ادبی و قوت تکنیکی، برای چاپ در نشر علم تایید می‌شوند.»

کیانیان به این نتیجه رسیده است که «اگر کتاب‌های حوزه دفاع مقدس، به بیان ناگفته‌های جنگ بپردازند، قطعاً مورد استقبال ناشران خصوصی و مخاطبان قرار خواهند گرفت.»

این ناشر کتاب‌های دفاع مقدس، تصریح می‌کند که «نهادهای دولتی، فقط باید وظیفه حمایت غیرمستقیم از ناشران خصوصی را برعهده بگیرند و در حد سرمایه‌گذاری و ارائه اسناد به محققان و نویسندگان عمل کنند.» خالق کتاب «دلوران کوچه تنگ»، یادآور می‌شود که «اگر امکانات گسترده نهادهای مسوول ادبیات دفاع مقدس را با تولیدات آن‌ها مقایسه کنیم، شاهد خواهیم بود که کار جامعی درباره جنگ تحمیلی صورت نداده‌اند.»

امیرحسین انبارداران معتقد است «افرادی که قصد آغاز کار به عنوان ناشر خصوصی دارند، باید علاوه بر دارا بودن سبقه فرهنگی، با سرمایه شخصی، فعالیت خود را آغاز کنند.» وی یادآور می‌شود: «اگر قصد داریم تاریخ دفاع مقدس را حفظ کنیم، باید نشر کتاب‌ها را خصوصی کنیم. تا زمانی که به حوزه نشر خصوصی اعتماد نکنیم و ناشران دولتی، فرصتی برای آنها فراهم نکنند، تاریخ و کتاب‌های دفاع مقدس در وضعیت کنونی باقی خواهند ماند.»

محمد رضا جاسسی، مدیرمسوول انتشارات پیام آزادی نیز این ناشر خصوصی را جزء نخستین ناشران فعال دفاع مقدس معرفی و به یاد می‌آورد که کتاب «امن هم به جبهه می‌روم» نوشته رضا شیرازی، از نخستین آثار

گروهی از ناشران معتقدند که ظهور و حضور تدریجی ناشران خصوصی در حیطه چاپ کتاب‌های مربوط به هشت سال دفاع مقدس، مدیون حمایت‌های دولتی است و گروهی دیگر، این نگاه را قبول ندارند و خواستار حمایت غیرمستقیم نهادهای دولتی از ادبیات دفاع مقدس‌اند.

اما اگر با نگاهی منصفانه به این مبحث نگاه کنیم، حضور و همکاری متقابل ناشران خصوصی و دولتی برای تدوین و چاپ آثار مرتبط با جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، ضروری به نظر می‌رسد و در واقع به نوعی، مکمل یکدیگر از جهت ارائه اسناد، تدوین کتاب و نشر و توزیع قوی‌تر آثار دفاع مقدس خواهند بود.

امیرحسین انبارداران، مدیرمسوول انتشارات مجنون درباره دلیل حضور برخی از ناشران خصوصی در زمینه چاپ کتاب‌های دفاع مقدس، معتقد است که «بالای ۹۰ درصد از این ناشران، به دلیل علاقه شخصی، وارد حوزه نشر آثار جنگ تحمیلی شده‌اند.»

وی تأکید می‌کند: «گزینه اول هر ناشری برای انتخاب یک رویکرد در نشر کتاب، علاقه شخصی است» و به هیچ وجه، حمایت‌های مالی سازمان‌هایی چون بنیاد حفظ آثار یا بنیاد شهید را به عنوان عامل موثر بر آغاز فعالیت ناشران خصوصی درباره کتاب‌های دفاع مقدس نمی‌پذیرد.

نویسنده کتاب «امیردلاور»، با اشاره به این که «تاکنون هیچ‌یک از کتاب‌های نشر مجنون، با حمایت ناشران دولتی و بانی دفاع مقدس منتشر نشده»، تأکید می‌کند که «ناشران خصوصی، نگران برگشت پول خود از فروش کتاب‌های مربوط به جنگ نیستند. چون این آثار مخاطبان خود را دارند و اگر به خوبی معرفی شوند، شاهد استقبال جامعه از این آثار خواهیم بود.»

انبارداران، خاطر نشان می‌کند: «تاریخ جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، جزو تاریخ معاصر ایران است و به همین سبب باید مورد توجه قرار گیرد. دفاع مقدس با همراهی نیروهای مردمی پیش رفت و مردم در کنار سپاه و ارتش، جنگ را اداره کردند.»

وی خصوصی سازی در همه زمینه‌ها را ضروری می‌داند و می‌افزاید که «ناشران دولتی، مسوولیت‌گرا و ناشران خصوصی، وظیفه‌گرا هستند و تفاوت این دو قشر، اینجا مشخص می‌شود.»

نویسندگان دفاع مقدس از ناشران می‌گویند

است: «برخی از ناشران دولتی فرصت و اجازه اظهار نظر درباره طراحی جلد کتاب را نمی‌دهند و این موضوع سبب عدم رضایت اغلب نویسندگان است.»

آمار دقیق مخاطبان آثار ادبیات پایدار هم نکته‌ای قابل توجه و برای نویسندگان این عرصه از اهمیت بسیاری برخوردار است. مجید پورولی کشتیری می‌گوید: ناشران خصوصی از امکان توزیع بهتری برخوردارند زیرا نگران سرمایه خودند.

مهم‌ترین نکات برای نویسنده، دیده و خواننده شدن اثرش است و اینها توزیع مناسب را می‌طلبد تا مخاطبان تازه‌ای را جذب کنند. فرض خرید و خواننده شدن آثار ادبیات پایدار توسط مخاطبان ارزشی، بُرد کاملی برای نویسنده نیست. بلکه باید گروه‌های دیگر را نیز به خواندن این کتاب‌ها ترغیب کرد و برخی از ناشران دولتی این موضوع را از خاطر برده‌اند و با این ترتیب پیشرفت مورد انتظار، حاصل نخواهد شد.»

صرف نظر از عرضه مناسب کتاب‌های جنگ و ارائه آمار دقیق از تعداد مخاطبان و حضور ناشران خصوصی در عرصه‌ای که سبب ساز گرایش نویسندگان به آنان شده، به این نتیجه مورد نظر پرویز بیگی حبیب آبادی، شاعر و ناشر خصوصی شعر جنگ می‌رسیم: «با اعمال سلیقه ناشر خصوصی، فضا باز شده و با افزایش بهره‌وری‌ها، آثار به شکل مطلوبی منتشر می‌شوند در حالی که ناشر دولتی هنوز با تعاریف و تنگناهای خاص خود در جست و جوی مطلوبیت است.»

نسترن پورصالحی: جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، برگه دیگر از تاریخ کشورمان را ورق زد و اهالی قلم دست به کار شدند تا در قالب‌های متفاوت، این بخش از تاریخ ایران زمین را ثبت کنند.

این آثار باید از طریق انتشار، انعکاس داده می‌شدند و به دست مخاطبان می‌رسیدند. ابتدا مجموعه کتاب‌های حوزه دفاع مقدس و پایداری، توسط ناشران دولتی چاپ می‌شدند، اما پس از مدتی بخش خصوصی هم به عرصه چاپ این گونه آثار وارد شد و فرصت انتخاب را در اختیار نویسندگان با سلیق‌های مختلف قرار داد.

برخی از این نویسندگان حوزه جنگ، مانند سعید عاکف معتقدند که کتاب باید چاپ شود، فرقی نمی‌کند توسط کدام ناشر. مهم این است که ناشر با تمام وجود به کار نویسنده بها دهد و با آن از منظر فرهنگی روبرو شود. البته در این مسیر مشکلاتی وجود دارند و عزم جدی می‌طلبد و گام اول، مشخص شدن تکلیف قانون کپی رایت در ایران است.»

اما احمد مهرنیا با ابراز تمایل به چاپ آثارش توسط ناشران خصوصی، می‌گوید: «در کار ناشران خصوصی، علاوه بر بالا بودن کیفیت اثر چاپ شده، کتاب‌ها بیشتر به چشم می‌خورند.»

کیفیت برتر و فروش بیشتر کتاب آرزوی هر نویسنده‌ای است و مجید پورولی کشتیری، داستان‌نویس، ناشر خصوصی را از نظر کیفیت ترجیح می‌دهد. چون در این ارتباط، حتی اظهار نظر نویسنده درباره طراحی جلد کتاب تأثیر دارد. وی معتقد

نگاهی به کتاب «فوتبال علیه دشمن» ترجمه عادل فردوسی پور

فوتبال به مثابه جامعه شناسی

رغم زد: «مسلمانان تنفر هم وجود داشت. من ده سال در هلند زندگی کردم، در لایدن، نزدیک دریای شمال و می دیدم که توریست های آلمانی محبوبیتی نداشتند. مردم می گفتند: چگونه است که آلمانی ها حمله به اروپا را جشن می گیرند و این کار را هر تابستان تکرار می کنند؟»

آنچه در این فصل و فصل های دیگر کتاب آمده نشان می دهد که کوپر، فوتبال را بهانه ای برای تحلیل مسائل اجتماعی قرار داده است؛ آنچنان که در فصل دوم، سراغ دو آلمان می رود که در سال ۱۹۶۱ به دو کشور تقسیم شدند و دیگر کشور واحدی نبودند. در سال ۱۹۹۰ بار دیگر دو آلمان به هم پیوستند. اما این پیوستن آنچنان که باید خوشایند نبود، چرا که بسیاری از مردم شغل و کارشان را از دست دادند و حتی مطرح ترین تیم آلمان شرقی که به گفته نویسنده ۱۰ بار قهرمان پیاپی فوتبال شده بود، فروپاشید.

کوپر در فصل های متعدد کتابش شرح می دهد که روابط سیاسی چه تاثیری در فوتبال و فوتبال چه تاثیری در مسایل سیاسی دارد. اما او نکته ای را شرح می دهد که چندان با واقعیت همسان نیست و تنها می تواند به عنوان فرضیه ای کلی مطرح شود. کوپر می نویسد که فوتبال بازتاب دهنده مسائل یک کشور است. اما از سویی دیگر می نویسد که کشورهایی که در آنها دغدغه مسایل سیاسی وجود ندارد، فوتبال نیز در آنها رونقی ندارد و در همین بحث به طور ضمنی، ژاپن و آمریکا به عنوان این کشورها ذکر می شوند. کوپر می نویسد که کارکرد فوتبال در آمریکا، با همه جای دنیا فرق می کند. به عقیده او، فوتبال در آمریکا به قشر مرفه اختصاص دارد و به همین دلیل، بسیاری از خانواده های مرفه فرزندان خود را به مسابقات فوتبال می فرستند. او از همین نکته نتیجه می گیرد که «آمریکا تنها کشوری است که تیم زنان آن، موفق تر از تیم مردانش است.»

این نکات را نمی توان به طور کلی درست دانست چون بسیاری از کشورهای اروپایی مانند آلمان، از فوتبالی سطح بالا برخوردارند. اما وضعیت سیاسی این کشورها به هیچ وجه بدتر از آمریکا نیست یا کشوری همچون ترکیه که در جام جهانی کره جنوبی و ژاپن در میان چهار تیم برتر جهان قرار گرفت، وضعیت سیاسی بدی ندارد. در این میان ممکن است چند کشور آفریقایی یا آمریکای جنوبی به ثبات کامل نرسیده باشند، اما هرگز نمی توان ادعا کرد که فوتبال تنها در کشورهایی رونق دارد که وضعیت سیاسی مناسبی ندارند. این حرف شاید تنها در مورد چند کشور، آن هم در مقطع زمانی خاصی مطرح شده باشد.

پیروزی دو بر یک به نفع ایران تمام شد، کار او جنبه های جالب تری برای ایرانیان می یافت. آن روزها خاطره ای فراموش نشدنی اند؛ روزهایی که پیروزی تیم فوتبال ایران، معنایی بیش از پیروزی در یک بازی فوتبال داشت.

مقدمه ای را که سایمون کوپر نوشته، باید اشاره ای دانست که یک روزنامه نگار حرفه ای بر کتابش نوشته است. او در این مقدمه حرفه ای چه کار کردی می تواند داشته باشد؛ انگار کسی پایان یک فیلم را برایتان تعریف می کند و شما برای دیدن فیلم فرصت دارید تا همه جزئیات آن را به دقت ببینید. او در این مقدمه به چگونگی به قدرت رسیدن سیلیویو برلوسکنی اشاره می کند چرا که این فرد با مدیریت یک باشگاه فوتبال توانست تا بالاترین رده های سیاسی را طی کند و نخست وزیر ایتالیا شود. او نشان می دهد که جورج بوش پسر نیز که هیچ استعدادی در سیاست نداشت، با مدیریت یک تیم ورزشی توانست به قدرت دست پیدا کند و طرفه آنکه هر دو این سیاستمداران پس از رسیدن به جایگاه سیاسی، در میان نامحبوب ترین چهره های سیاسی کشورشان قرار گرفتند. نویسنده البته به اتفاق هایی که بر این دو سیاستمدار رفت و نارضایتی مردم کشورشان اشاره ای نکرده است.

او فصل نخست کتاب را نیز به مقوله کلیات اختصاص داده است. از تماشاگران فوتبال می نویسد که در جام جهانی ایتالیا، ۱۵/۶ میلیارد نفر بوده اند و در جام جهانی آمریکا به ۳۱ میلیارد نفر رسیده اند و این در حالی است که کل جمعیت جهان حدود هفت میلیارد نفر است. او از همین آمار نتیجه می گیرد که «فوتبال پر تماشاگرترین ورزش جهان است» و این که وقتی یک بازی برای یک میلیارد نفر اهمیت پیدا می کند دیگر نباید فقط یک بازی تلقی شود. فوتبال هیچ وقت فوتبال نیست: «این ورزش جنگ به وجود می آورد، انقلاب می کند و مورد توجه مافیای و دیکتاتور هاست.»

فصل دوم به بازی یا به عبارتی رابطه آلمان و هلند می پردازد. هلند و آلمان پس از جنگ دوم جهانی، (البته تا سال ۱۹۸۸) به بازی مهم انجام دادند. در بازی اول که هلند بهترین تیم اروپا و جهان را داشت، باخت، اما در بازی بعدی که این تیم هرگز به اندازه تیم قبلی اش خوب نبود، با دو گل آلمان را شکست داد. بعد از این پیروزی، مردم هلند به خیابان ها ریختند. آنها در تمام طول سال های پس از جنگ، خود را مردمی شکست خورده می دانستند و حال، برتری آنها در زمین فوتبال، حکایتی دیگر برایشان

همه آن کسانی که به فوتبال تنها به چشم یک ورزش نگاه می کنند، نمی دانند که این بازی دسته جمعی تا چه اندازه می تواند بار مسائلی دیگر را به دوش بکشد. این افراد که البته تعدادشان این روزها چندان زیاد نیست، گمان می کنند که فوتبال تنها زمینی چمن است با ۲۲ بازیکن که به دنبال یک توپ گرد می دوند. آنها گمان می کنند که همه چیز در فوتبال به این ختم می شود که گلی وارد دروازه و تیمی برنده شود.

البته این نکته از اهمیت بسیاری برخوردار است که تیمی به گل برسد و برنده از زمین خارج شود، اما گاه «کرکری» خواندن های طرفداران، تاریخ ورزش را در مقابل دیدگان انسان قرار می دهد. همین هاست که پرسش بسیاری را بی پاسخ می گذارد که چرا شما طرفدار تیمی هستید و برای برد و باخت آن حرص می خورید، در حالی که بازیکن هایش پول کافی را می ریزند توی جیبشان و لذتش را می برند. اگر کارکرد اجتماعی، سیاسی فوتبال را بدانیم، دیگر به همین راحتی ها از این حرف ها نمی زنیم. می دانیم که فوتبال می تواند بسیاری از موارد دیگر را به دوش بکشد و اینها نکاتی است که در کتاب «فوتبال علیه دشمن» به آن توجه شده است.

«فوتبال علیه دشمن» را از سویی می توان غیر فوتبالی ترین کتاب و از سویی دیگر فوتبالی ترین کتاب موجود دانست. سایمون کوپر، که از جمله نویسندگان و روزنامه نگاران مطرح انگلیسی است، در این کتاب سعی کرده است تا وقایع مختلف سیاسی، اجتماعی جهان را با تحلیل فوتبالی ارائه کند. او به همین دلیل سفرهایی متعدد را به نقاط مشترک دنیا انجام داده است. سفرهایی که به هلند، آلمان، لیتوانی، روسیه، اوکراین و چند کشور دیگر دنیا انجام شده، دستاورد هایی را پیش روی خواننده قرار می دهد که گاه بسیار فراتر از آن چیزهایی است که درباره فوتبال می دانیم. شاید از همین روست که نویسنده فوتبال را نشانه ای از زندگی و مردم و مترجم آن را همه زندگی می داند.

در ادامه این متن، اشاره ای کوتاه به متن کتاب و برخی از نکاتی که در آن مطرح شده خواهیم داشت. این نکات به ما نشان می دهند که فوتبال، چگونه توانسته است گاهی به مثابه یک فرآیند اجتماعی عمل کند. نکاتی که نویسنده به آن پرداخته نشان می دهد که فوتبال چگونه می تواند از قالب خود به درآید و کارکردی اجتماعی به دست آورد. شاید اگر کوپر، به بازی ایران و آمریکا نیز می پرداخت که با

اما این نکته که تنها بخش کوچکی از کتاب را به خود اختصاص داده نمی تواند سبب آن شود تا از اعتبار کتاب کاسته شود. سایمون کوپر دو نکته جالب را در کتابش به خواننده می آموزد؛ نخست آن که می توان مفاهیمی تحلیلی و دقیق را با زبانی توصیفی و ساده بیان کرد. توصیف ها و اشاراتی که او در متنش می آورد نشان از دانش عمیق او و تسلطش بر اطلاعات مرتبط با حرفه اش دارد. او به خوبی مسایل و رویدادها را در برابر هم می نهد و به نتیجه گیری می رسد. از این رو ارتباطی که نویسنده بین حوادث مختلف پیدا می کند، نشانگر هوش و دانش اوست. این شیوه نگاه نیز برای مخاطبانی که به دیدگاهی تحلیلی می اندیشند جذابیت بسیار خواهد داشت. او این مبحث را به گونه ای با روز نوشته هایش ترکیب کرده و همین نکته سبب شده تا روایتی داستانی نیز ضمیمه این متن تحلیلی شود.

اما جدای از این مسایل، ما یک نکته دیگر را نیز از کتاب «فوتبال علیه دشمن» می آموزیم. نویسنده برای نوشتن این کتاب زمان زیادی را صرف کرده است. او به ۲۲ کشور جهان سفر کرده و با چهره های بسیاری گفت و گو کرده است که این سفرها به طور قطع با دشواری هایی همراه بوده است.

از سوی دیگر او به طور حتم، تاریخ معاصر جهان را نیز به خوبی پی گرفته است. به طور مثال در بخشی که تحت عنوان «بالتیکی ها دوست دارند در جام جهانی آمریکا باشند» آمده است؛ نویسنده اطلاعات جالبی را در مورد تاریخ معاصر لیتوانی و مسایل اجتماعی این کشور ارائه می دهد که شاید در کمتر کتابی بتوان آن را به این انسجام یافت: «در ویلنیوس، ابتدا به دفتر ساجودیس، روبه روی کلیسای جامع رفتیم... اما به محض این که وارد دفترشان شدیم و خودم را به عنوان یک خبرنگار فوتبالی انگلیسی معرفی کردم، مرا پیش رییس اصلی شان بردند... به گفته کوبیلیوس، مسابقه های فوتبال و بسکتبال در نبرد برای رسیدن استقلال (در این کشور)، نقشی حیاتی ایفا کردند.»

برای اطلاع و خرید: ج. قائم مقام فرحانی، ج. فجر، ساختمان فجر، بلاک ۷، پلاک ۸۸۲۱۸۶۵۳-۸۸۲۳۲۹۸۵، تلی: ۰۲۱-۸۸۲۳۲۹۸۵

خانه کتاب منتشر کرد

توتای چشم جان

تحلیل، توصیفی معرفت
از نگاه مولانا در سنوی معنوی

تالیف: دکتر محمد کاظم یوسف پور
تعداد صفحات: ۲۳۲
قیمت: ۴۸۰۰۰ ریال
جلد: شومیز

شهود حسن

عزیزی و تجربه زیبا نگر

تالیف: مزده احمدزاده هروی
تعداد صفحات: ۲۰۰
قیمت: ۲۹۵۰۰ ریال
جلد: شومیز

سویه های

تاریخ نگاری
انقلاب اسلامی

به اهتمام: خانه کتاب
تعداد صفحات: ۵۱۲
قیمت: ۷۵۰۰۰ ریال
جلد: شومیز

ایران و سیاست

جهانی در آغاز
قرن بیستم

زیر نظر: دکتر داریوش رحمانیان
به کوشش: منیر قادری
تعداد صفحات: ۴۶۲
قیمت: ۷۹۰۰۰ ریال
جلد: شومیز

سجاد صاحبان زند

فرهنگنامه نویسی کمک فراوانی به گسترش فرهنگ در جامعه می‌کند. اما تالیف چنین کتاب‌هایی دارای سابقه‌ای چندان طولانی در ایران نیستند. به عنوان نمونه، از تالیف فرهنگنامه عربی-فارسی حدود هفتاد سال می‌گذرد. این کتاب توسط استاد احمد سیاح نوشته شده است. وی که متولد سال ۱۲۹۹ است، بیست سال از عمر بابرکتش را صرف تالیف و ترجمه این فرهنگنامه کرده، فرهنگنامه‌ای که بزرگانی چون آیت الله حسن زاده آملی و علامه جعفری بر آن مهر تایید زده‌اند. استاد سیاح در خانواده‌ای مذهبی پا به عرصه وجود گذاشت. اجداد و وابستگان وی علاقه بسیاری به ادبیات داشتند، از جمله میرزا محمدعلی سیاح صاحب خاطرات و سفرنامه‌های متعدد و مرحوم آیت الله شیخ آقابزرگ طهرانی، صاحب کتاب الذریعه، که با مادر ایشان نسبت فامیلی داشتند. سیاح از سن ۵ سالگی تا سال ۱۳۲۳ به تحصیلات جدید مشغول بوده و ضمن تحصیل و کسب و کار، به تالیف و نشر و تحصیل دروس ادبیات، منطق، اصول، فقه، فلسفه، کلام، حدیث و تفسیر نزد بزرگان زمان پرداخت. وی نزد بزرگانی چون شیخ عرفان، حاج سید کاظم اصفهانی، استاد جلال الدین همایی و سید محمود زرنندی و سید محمدعلی سبط الشیخ و سید صدرالدین رضوی و حاج میرزا ابوالفضل زاهدی قمی، مرحوم شیخ حسین کنی، آیت الله حاج عبدالرزاق قاضی، علامه حاج میرزا ابوالحسن شعرانی، آیت الله محمدتقی آملی، آیت الله میرزا محمدعلی شاه‌آبادی، آیت الله حاج سید ابوالحسن رفیعی قزوینی و مرحوم میرزا محمد تحصیلی به دانش آموزی مشغول بود. او بیش از پنجاه تالیف در کارنامه پربارش دارد و همچنین بنیانگذار «نشر اسلام» است که هم‌اکنون توسط فرزندش، عبدالحمید سیاح اداره می‌شود.

گفت و گو با استاد احمد سیاح، مؤلف نخستین فرهنگنامه عربی - فارسی

علم لغت به بازنگری نیاز دارد

تعدادی از کتاب را خریداری کنند. اما ایشان فرمودند که به دلیل مشکلات مالی چنین امکانی ندارند. لذا تنها هزینه همان دو مجلد را برای خودشان پرداخت کردند. متأسفانه فرصت آن نشد تا من بیشتر از توضیحات ایشان بهره بگیرم، چرا که ایشان در قم بودند و بنده در تهران. من کتاب را برای علمای دیگر هم فرستادم. مرحوم علامه محمدتقی جعفری و حسن حسن زاده آملی نیز مطالبی در مورد کتاب نوشته‌اند که در ابتدای کتاب آمده است. به عنوان نمونه، مرحوم محمدتقی جعفری درباره این کتاب نوشته‌اند: «این کتاب با ارزش، محصول زحمات چندین ساله دانشمند مطلع جناب آقای احمد سیاح می‌باشد. مولف محترم لغتنامه آن را در امتداد بیست سال تالیف کرده‌اند، اینجانب مقداری از این کتاب را مطالعه کرده‌ام، مولف محترم از نظر تتبع و تحقیق و مراجعه به منابع معتبر فروگذاری نکرده و با تلاش صمیمانه برای اعتلای فرهنگ اسلامی، این کتاب را به دانش پژوهان تقدیم می‌کنند، برای آشنایی با ارزش و اهمیت این کتاب مراجعه به تقریظ آیت الله فقیه علم و حکمت، مرحوم جناب آقای سید ابوالحسن رفیعی قزوینی قدس الله سره، ضروری است.»

شما فرهنگنامه را برای چه مخاطبی تالیف کرده‌اید؟
کتاب لغت برای استفاده اهل لغت است و برای آنان که می‌خواهند ترجمه عربی را بدانند و اهل علم‌اند. البته من تلاش کرده‌ام تا هر چه ممکن است کتاب مخاطبان بیشتری داشته باشد. به دلیل اهمیت زبان عربی در ایران، این کتاب می‌تواند مخاطبانی گسترده داشته باشد.

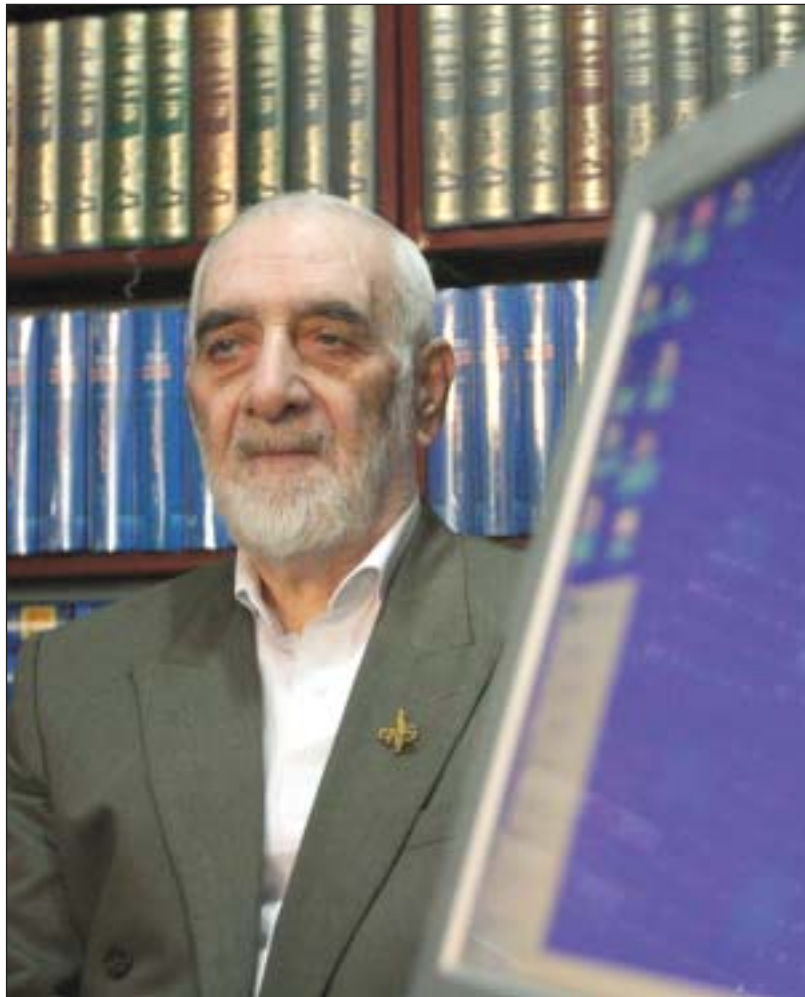
البته من در کتاب‌های دیگر که درباره اهل بیت (ع) است، عامه مردم را بیشتر در نظر داشته‌ام. این نکته البته به آن معنا نیست که در این کتب مسأله را ساده گرفته باشم، بلکه معتقدم که این مفاهیم اهمیت بسیار زیادی برای عامه مردم در زندگی روزمره دارند.

پیش از این فرهنگ لغت، کتاب دیگری هم تالیف کرده بودید؟

نخستین کتابم قیافه شناسی، ترجمه‌ای از فیزیونومی جرجی زیدان است که در سال ۱۳۳۰ انجام دادم و بعد از آن لغت و کتاب‌های دیگر. حدود ۸ کتاب هم علاوه بر تالیف و ترجمه، تصحیح کردم؛ مثل خلاصه تفسیرالمیزان (که با ترجمه سرکار خانم مشایخ در چهار جلد منتشر شده است)؛ همچنین تاریخ انبیاء و تاریخ مفصل اسلام و کتاب حضرت فاطمه (س) از مرحوم عمادزاده.

استاد! شما چه به عنوان مولف و چه به عنوان ناشر کتب دینی مرتبط با ائمه، فعالیت داشته‌اید. می‌خواستیم در مورد اهمیت این کتاب‌ها بپرسیم. از سویی این کتاب‌ها دارای حساسیت‌های زیادی‌اند. مثلاً اگر یک اشتباه تاریخی وارد یک کتاب شود، ممکن است ضررهای بسیاری پدید آورد. نظر شما در این مورد چیست؟

این کتاب‌ها دارای ارزش بسیاری‌اند، چرا که اگر درست نوشته شده باشند، مردم را به طریق تشیع و اهل بیت (ع) راغب می‌کنند و اگر درست نوشته

رفته تالیف کتاب و اضافات آن بیست سال به طول انجامید. با داشتن شغلی که برای معاش داشتیم، صبح و شب و آخر شب تا نزدیک صبح، ۲۰ سال مشغول «لغت» بودم و جمع‌آوری می‌کردم.

کتاب تا کنون به چهل چاپ رسیده است. آیا در طول این سال‌ها، آن را مورد بازنگری قرار داده‌اید؟
بله. در چاپ‌های متعدد اگر موردی بوده، آن را مورد بازنگری و ویرایش قرار داده‌ام.

همچنین گفتید که حدود دو هزار حدیث و آیات قرآن را به کتاب اضافه کرده‌اید تا بر گسترش آن بیفزایید. منابع این احادیث چه بودند؟

تمامی این احادیث به خود «لغت» اختصاص دارند. همچنین از کتابی دیگر با عنوان «نهایه ابن اثیر» بهره گرفته‌ام که کتابی بسیار مهم است.

گویا شما شاگرد امام خمینی (ره) هم بوده‌اید. آیا ایشان کتاب شما را دیده بودند؟

نه. متأسفانه این فرصت را نداشتیم که در محضر ایشان تلمذ کنم. البته مرحوم شاه‌آبادی استاد بنده بود که استاد امام (ره) هم بودند. من یک دوره از فرهنگ لغت را خدمت ایشان فرستادم. ایشان بعد از آن که کتاب را ملاحظه فرمودند، دستخط کوتاهی برای من نوشتند. من از ایشان خواسته بودم که

که دیدید. یا به عنوان یک طلبه، ضرورت این کار را حس می‌کردید؟ یا پس از شروع تالیف کتاب، به ارزش کارتان پی بردید؟

ما در سال‌هایی که درس می‌خواندیم، با دشواری‌هایی روبه‌رو بودیم و برای یافتن معنای کلمات باید دشواری‌های زیادی می‌کشیدیم. از این رو ضرورت انتشار این کتاب برایم بسیار بارز بود، به ویژه پس از آنکه که کار را آغاز کردم. به گمان من، این کتاب برای تمامی کسانی که می‌خواهند با ادبیات و زبان عربی آشنا شوند، ضروری است.

نوشتن این کتاب چند سال به طول انجامید؟

کار اصلی‌ام حدود شانزده سال طول کشید، چرا که من علاوه بر تالیف این کتاب، برای تأمین معاش مشغول کسب هم بودم و به همین دلیل تنها شب‌ها یا فرصت‌های خالی از اشتغال، فرصت آن می‌شد تا به کار، روی این کتاب بپردازم. گاهی برای یک لغت یک هفته معطل می‌شدم، به کتاب‌های بزرگی مثل تاج العروس و لسان العرب رجوع کرده و با کمک مرحوم شعرانی، که استادم بود، به پیدا کردن لغت می‌پرداختیم. پس از آن، چهار سال روی کتاب کار و اضافاتی را به آن وارد کردم تا به «فرهنگ بزرگ جامع نوین» (عربی به فارسی) تبدیل شود. روی هم

شما نخستین کسی هستید که فرهنگ عربی-فارسی منتشر کرده‌اید. به نظر شما چرا پیش از شما چنین کاری را انجام نداده بودند؟ آیا نیاز به این کار حس نمی‌شد؟

اینکه پیش از فرهنگ لغتی که من منتشر کردم، کسی چنین کاری نکرده، شاید یکی از دلایل این باشد که فرهنگنامه نویسی در ایران چندان دارای سابقه نیست. شاید در سال‌های قبل از انتشار فرهنگنامه من، چنین ضرورتی حس نمی‌شد. خدا به انسان‌ها الهام می‌کند که کاری را انجام دهند. نوشتن فرهنگ لغتی که من تحریر کردم هم ماجرابی دارد. در توسلی که در سنه ۲۳ به حضرت اباعبدالله (ع) داشتم و به کربلا رفتم، از حضرت خواستم، از خدا بخواهد که من بتوانم خدمتی انجام دهم. بعد که از سفر به تهران برگشتم، خواب دیدم و در خواب به من گفتند که به طریق «طریحی» بروم. نمی‌دانستم این واژه چه معنایی دارد. بعد از کمی تحقیقات متوجه شدم کتاب مهم «طریحی»، مجموعه «مجمع البحرين» است که درباره علم لغت تالیف شده. بنابراین به این کار پرداختم. کتاب «المنجد» را پیش روی خود گذاشتم و ترجمه آن را شروع کردم. البته اضافاتی هم به این کتاب وارد کردم. این موضوع به هفتاد سال قبل برمی‌گردد. این کتاب تا کنون چهل بار تجدید چاپ شده است. سپس دایره المعارف را در ۳ مجلد تالیف و جمع‌آوری کردم که دربردارنده اغلب علوم است و رؤس آن شامل رجال اسلام و تاریخ تولد و فوت و تألیفاتشان است. دیگر اینکه امکانه ایران و کره زمین در آن آمده. رودها، کوه‌ها، شهرهای مهم و همه اینها که در ایران و جهان وجود دارند، حتی همه روستاهای ایران در آن ذکر و نیز اصطلاحات علمی و دینی در آن بیان شده است.

نکاتی که به کتاب افزودید، دقیقاً چه بودند؟

تعدادی از این اضافات، لغاتی بودند که در آن کتاب نیامده و به گمانم خواننده فارسی زبان، طلاب و دانشجویان به خواندن آن احتیاج داشتند. همچنین، حدود دو هزار حدیث و تعدادی از آیات قرآن کریم. شما استادان بسیار بزرگی داشته‌اید. آیا کتابتان را قبل از انتشار به ایشان نشان داده‌اید؟

بله. این کتاب را نزد استادان بزرگوارم فرستادم تا پیش از انتشار، آن را توشیح کنند. از جمله این استادان می‌توانم به استاد بزرگوارم مرحوم حاج میرزا ابوالحسن شعرانی اشاره کنم. من نزد ایشان تلمذ می‌کردم. پیش از این که کار تالیف کتاب را آغاز کنم، با وی مشورت کردم. ایشان بسیار موافق انتشار این کتاب بودند و هنگام تالیف نیز بسیار به من کمک کردند. من نوشته‌هایم را به ایشان نشان می‌دادم تا نگاهی به آن بیندازند که چیزی از قلم نیفتاده باشد. بعد از آنکه ایشان در دو مجلد اول کمک فراوانی به من کردند، کار را به استاد حسن حسن زاده آملی سپردند. در دو مجلد بعدی، این استاد به من کمک کردند. ایشان نیز به سیره مرحوم شعرانی، کار را نگاه می‌کردند تا اگر مشکلی در آن باشد، تصحیحش کنند.

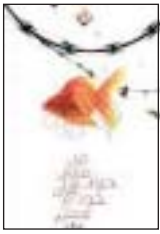
شما فرمودید نوشتن این کتاب بر اثر خوابی بود

معرفی کتاب

نگاهی به مجموعه شعر
«من ملوان خواب های خودم هستم»

زلزله های شاعرانه

شعر معاصر هر چند عنصری مهم مانند وزن را در اختیار ندارد، اما می تواند از ابزاری سود ببرد که در نهایت به ادبیت اثر کمک خواهد کرد. ایجاز و بهره گیری از

کمترین کلمات برای بیان مفاهیم، یکی از این ابزارهاست. دیگر شاعر امروز نمی تواند وزن و قافیه را دلیلی بر آوردن کلمات اضافی بداند. او نمی تواند و شاید فرصتی ندارد که کلامش را به درازا بکشد و مقدمه چینی کند. با این همه، ذکر این نکته ضروری است که بزرگان شعر ما، حتی در قالب های کلاسیک نیز بسیار به ایجاز توجه داشته اند، اما اگر گاهی به ضرورت کلمه یا عبارتی را «واژه آرایی» کرده اند، توجیه وزن و قافیه را داشته اند که شاعر امروز اما این توجیه را ندارد.

از سوی دیگر، شتابی که زندگی معاصر دارد سبب شده تا ما فرصت کمی برای مطالعه داشته باشیم. از همین روست که دنیای ادبیات به سوی کوتاه نویسی و ایجازی بیش از پیش حرکت می کند. ما این کوتاهی کلام را در شعر برخی از شاعران معاصر می بینیم، چنانچه اسماعیل علی پور در کتاب «من ملوان خواب های خودم هستم» چنین برخوردی با شعر دارد.

شعرهای علی پور بسیار بسیار کوتاهند؛ یعنی او تا آنجایی که توانسته کوتاه و مجمل نوشته است. این ایجاز که حتی در جاهایی به کنایه و استعاره بدل شده، حتی در عناوین شعرهای او نیز خودنمایی می کند. به این ترتیب که او به جای آنکه برای هر شعر، نامی برگزیند، آن را با شماره مشخص کرده است. این نکته در شعرهای هایکو وار او نیز به چشم می خورد. به عنوان مثال به شعر شماره ۸ می پردازیم که تنها از ۹ کلمه تشکیل شده است: «وقتی قرار است/هر لحظه زلزله بیاید/حیف است.» به همین کوتاهی.

علی پور در همین شعر کوتاه می خواهد به ما درس اخلاق بدهد. او با هوشمندی، در عین آنکه حرف هایش را به شکلی هنرمندانه می زند، اما دام شعار نمی افتد و همین نکته سبب می شود که شعرش در دایره ادبیات بماند. او بعد از دو خط اول شعرش، یعنی «وقتی قرار است/هر لحظه زلزله بیاید...»، عباراتی را به شکلی ملموس سفیدخوانی کرده است. یعنی نوشته که وقتی قرار است زلزله بیاید، با هم مهربان باشید یا حرف هایی شبیه این. تنها به ذکر کلمه «حیف است» اکتفا کرده که می تواند به عنوان یک مجاز جزء به کل مطرح باشد و در عین حال در تاویل را باز بگذارد.

دیگر شعرهای کتاب نیز چنین حسی را به مخاطب منتقل می کنند. شعر ۹ کتاب را با هم می خوانیم: «فقط آینه می داند/چه هراسی/در من است/مگر چشم هایم به چشم هایش نیفتد.» یا شعر ۱۲: «ذرت های روی میز/تند تند/گم می شوند/به یاد خواب هایم می افتم.» اغلب این شعرها از نوعی تداعی معانی بهره می گیرند که مانند نشانه ای مخاطب را به درون شعر می کشاند.

«من ملوان خواب های خودم هستم» از سوی انتشارات داستان سرا در سال ۱۳۸۸ منتشر شده است.

داشت. مصباح الانس قنوی که کتابی است درباره عرفان، همراه با فرزندش محمد آقا نزد ایشان درس گرفتیم. این علاقه سبب شد تا من کتب عرفانی را با دقتی زیاد بخوانم. اتفاقاً الآن شعری می خواندم از ابن عربی که نشان می دهد او شیعه بوده. وی می گوید: «اذا دارالزمان علی حروف» یعنی اگر زمان را به حروف درآوریم در ۱۴۳۰ که به حروف می شود، «غلت». «بسم الله فالهمدی و قاما» به نام خدا مهدی قیام می کند. «اذا دارالحروف عقیب صوم» وقتی حروف را بعد از صوم یعنی ماه رمضان قرار دهیم. «فقرأ الفاطمی منه سلاما». از من ابن عربی به فاطمی که امام زمان (عج) است سلام. «ای این شخص می تواند شیعه نباشد؟»

یکی از مشکلات برخی از پژوهشگران، فقدان مطالعه کافی است. شما تا چه اندازه مطالعه کردن را ضروری می دانید؟

مطالعه کتاب های مفید، یکی از ضروریات همه ابنای بشر است. به خصوص آنکه آن فرد بخواهد در عرصه علم و دانش فعالیت کند. اما فراموش نکنیم که مطالعه باید در کنار عبادت و خودشناسی باشد تا انسان به ورطه انحراف نیفتد. بهترین راه برای دوری از انحرافات، این است که طریقی بیاموزند و این طریقی اهمیت به نماز است. خداوند این همه نعمت به ما ارزانی داشته و تنها چیزی که از ما خواسته، اطاعت است. همه ما و نیز جوانان باید اطاعت خداوند را داشته باشیم. جوان باید بداند و بفهمد که فقط طریقی خداوند راه نیکی و نجات است. اگر این را بداند، خلاف نمی کند. نباید همه چیز را همین زندگی چهار روزه بداند که بعد هم تمام می شود. این زندگی ادامه دارد و فناپذیر نیست؛ دوره ای در این دنیا و بعد هم دوره ای بعد از مرگ تا روز قیامت که روح به این جسم منتقل شود. همین بدن که دست و پا و گوش و چشم و اینهاست، برای هر عملی در آن جا شهادت می دهد.

با توجه به این که زبان همواره پذیرنده و تولید کننده لغات تازه ای است، تالیف یک فرهنگنامه جدید عربی به فارسی را تا چه اندازه ضروری می دانید؟

به نظر من تالیف چنین کتابی بسیار ضروری است، به شرط آنکه مولف، دانش لازم را برای شناخت، ترجمه و بازگرداندن این لغات داشته باشد. این کار اطلاعات بسیاری می خواهد. کسی که می خواهد چنین کند، نه تنها باید عربی روز را بشناسد بلکه باید به دانش عربی به طور کلی آراسته باشد.

در حال حاضر کتابی در دست چاپ ندارید؟

چند کتاب نوشته ام که امیدوارم بتوانم به زودی منتشرشان کنم. یکی دو تا از این کتاب ها به چهل حدیث اخلاقی و دیگری به لغت قرآنی اختصاص دارند. امیدوارم که فرصتی دست دهد تا این آثار هم منتشر شوند.

مسیحیان تشکیل داده اند، به حضرت مهدی (ع) ایمان می آورند. به جز مسیحیان، ادیان دیگر هم به وجود یک منجی عالم معتقدند. در کتابی که احوالات حضرت صاحب الزمان مهدی (عج) را نوشته ام، از کتاب های سایر ادیان هم آورده ام. در کتابی از برهمنان نقل شده، در آخر الزمان پس از آن که جهان پر از ظلم و جور شد و از اسلام به علت فسق مردم و حسد حاسدان جز نامی نماند، بزرگوار از نسل حضرت محمد (ص) ظهور می کند و شرق و غرب عالم را خواهد گرفت. در کتاب ارمیای تورات باب دوازدهم، چاپ لندن صفحه ۱۱۳ آمده، پس از جنگ عمومی که قبل از ظهور مصلح بزرگ واقع می شود، ایمانی برای کسی باقی نمی ماند. در همان باب، وعده پادشاه عادل را می دهد که مالک روی زمین می شود. دیگر اشعیای نبی در انتهای تورات می گوید: برای خداوند روزی است که آنچه عالی است، فرود می آید و نیز در باب سیزدهم خود می گوید: روز خداوند نزدیک است. در کتاب زبور داوود، مثل تورات و انجیل، جهانیان را به وجود مصلحی بشارت می دهد. انجیل نیز در بعضی از فصول از پادشاهی سخن می گوید که همه جهان را مسخر می کند و مرغان جهان از پاره های گوشت دشمنان او سیر می شوند. در آیات قرآن و روایات دین اسلام نیز از موضوع سخن بسیار آمده است. همان طور که گفتیم ۳ سال مشغول تالیف کتاب ۱۴ معصوم (ع) بودم؛ بعد ترجمه ۲۲۰۰ حدیث را شروع کردم که پیشگویی های پیشوایان نام دارد و شامل پیش گویی های ۱۴ معصوم (ع) اخبار و احادیث درباره امام زمان (عج) است. همچنین، سه سال مشغول نوشتن ۳ جلد اصول عقاید بودم. در تمام این دوران، مشغول مطالعه بوده و هستم.

شما کتاب هایی را که در سال های اخیر در مورد ائمه اطهار (ع) یا فرهنگنامه عربی به فارسی منتشر می شوند، چگونه ارزیابی می کنید؟

به نظر من کتاب های بسیار خوبی در روزگار معاصر منتشر می شوند که مبتنی بر تحقیق و پژوهشند. مولفانی که دارای سواد و دانش فراوانی اند که دست به تالیف کتاب های با ارزش می زنند. مثلاً در همین علم لغت، کتاب های بسیار خوبی منتشر می شوند. اما از آن سو، نیز کسانی هستند که کارشان چندان با درستی همراه نیست. به عنوان مثال فرهنگنامه هایی را دیده ام که گویا از روی فرهنگنامه های دیگر کپی کرده اند. شما وقتی این فرهنگنامه ها را ورق می زنید، حس می کنید به جز تغییر چند کلمه، چیز تازه ای ندارند.

شما درباره عرفان کار کرده اید. چه عاملی شما را به این سمت کشاند؟

من یکی از شاگردان مرحوم شاه آبادی بودم که ایشان استاد امام خمینی (ره) هم بود. ایشان در زمان جوانی استاد امام (ره) و در زمان پیری استاد من بودند. استاد سهم زیادی در ایجاد علاقه من به عرفان

نشده باشند، سبب دشواری ها و مشکلات جبران ناپذیری می شوند. من نیز در این عرصه در حد توان خود کارهایی انجام داده ام، چه به عنوان ناشر و چه به عنوان نویسنده. مثلاً کتاب زندگانی چهارده معصوم (ع) را منتشر کرده ام که حاوی نکاتی بسیار تازه در مورد زندگی اهل بیت (ع) است، مطالبی که در بسیاری از کتاب ها نیامده است. در کتاب «اصول عقاید» هم کوشیده ام تا اطلاعاتی را که عامه مردم به آن نیاز دارند، در اختیارشان بگذارم. به گمان من، این نکته، یعنی در اختیار قرار دادن مطالب مهم با مردم، مطابق روایات معصومین (ع) واجب است، چنانچه از آن به عنوان زکات دانش یاد کرده اند. صحت و درستی مطالب هم ضروری است و من کوشیده ام که چنان کنم. البته قضاوت در این مورد با خوانندگان و کارشناسان است. در معجزات و پیشگویی های چهارده معصوم (ع) و قرآن نیز کتابی نوشته ام که سه بار هم تجدید چاپ شده. دو هزار و دو بیست حدیث را ترجمه کرده ام و نیز زندگانی چهارده معصوم (ع) را با دقت تمام نگاهشتم و در آن مطالبی هست که دیگران به آن کمتر پرداخته اند. باید خود کتاب را بررسی کرد تا معلوم شود. مثلاً راجع به کلمات رسول خدا (ص) و تطبیق آن با آیات به طور مفصل بحث شده است.

اما در مورد کتاب های دیگری که در این مورد منتشر می شوند، باید بگویم که چه مولف و چه ناشر باید دقت بسیار زیادی داشته باشند. مثلاً در یکی از کتاب ها خوانده ام که زینب صغری، دختر حضرت علی (ع)، با عمر ازدواج کرده است. حال آنکه این مساله درست نیست. ام کلثوم عیال کثیرین عباس بود. این نکته در کتاب «حاشیه وافی» که توسط مرحوم فیض کاشانی نوشته شده نیز آمده است. این کتاب یکی از مهم ترین کتب شیعه و به عبارتی یکی از سه کتاب مهم شیعه است. در حاشیه این کتاب آمده که عمر خیلی اصرار کرد تا بتواند با ام کلثوم ازدواج کند، اما حضرت نپذیرفت. حال اشتباهی تاریخی از این قبیل می تواند سبب به وجود آمدن نتایجی شود که در نهایت درست نیست. شما به همین مثال توجه کنید. می بینید که ممکن است نتایجی از آن استنتاج شود که اصلاً با واقعیت ها همخوان نیستند.

چطور می توان از انتشار چنین کتبی که با اشتباهات همراهند، جلوگیری کرد؟

معتقدم که باید در مورد این کتاب ها دقت بسیاری انجام شود. در حالت اولی، بهتر است تا ناشر، کتاب را به دست مراجع و کارشناسان بسیار دانا صحت و سقم آن بررسی شود که اگر خدای ناکرده اطلاعاتی نادرست وارد کتاب شده، از انتشار آن خودداری کند. اگر هم خواست کتاب را منتشر کند، باید با آوردن پاورقی هایی، نشان دهد که برخی از آرای نویسنده با شواهد تاریخی همخوان نیستند. به هر حال نباید اجازه داد که این اشتباهات وارد کتاب ها شوند.

این اشتباهات تنها به کتاب هایی که در مورد تاریخ اسلام و اهل بیت نوشته می شوند، محدود نیستند. مثلاً در مورد علم اللغة، بسیاری از لغویون، اشتباهات بسیاری دارند. به عنوان نمونه در شرح قاموس، بیش از صد بار نوشته شده که «صحاب قاموس غلط کرد». در صورتی که بهتر بود به جای این عبارت، از «اشتباه کرد» بهره می گرفتند که از نظر لغوی برای آن ماجرای تاریخی درست تر است. من به همین دلیل به کتاب «تاج العروس» که مهمترین کتاب علم لغت است، مراجعه می کردم تا کارم با کمترین اشتباه همراه باشد.

چه انگیزه ای سبب شد تا شما درباره اهل بیت به ویژه حضرت مهدی (عج) بنویسید؟

ائمه معصومین علیهم السلام اولیاء الله اند و ما همه به آنان علاقه مندیم. من علاقه مندم که نوشته ام و آنانی هم که می خوانند، علاقه مندند. در اسلام، حضرت مهدی (عج) شخصیت بارزی است که نظیر ندارد. حضرت مسیح (ع) با مقام نبوتی که دارد، تابع حضرت مهدی (عج) است و پشت سر ایشان نماز می خواند. آن زمان که اکثریت جمعیت کره زمین را

تألیفات استاد احمد سیاح

- فرهنگ سیاح - (در سه مجلد)
- دایره المعارف سیاح - (در سه مجلد)
- فرهنگ بزرگ جامع نوین (ترجمه المنجد) با اضافات - (دو مجلد)
- فرهنگ دانشگاهی (۱) عربی به فارسی - (ترجمه المنجد الاجبدي)
- فرهنگ دانشگاهی (۲) (فارسی به عربی)
- فرهنگ دانش آموز - (عربی به فارسی، فارسی به عربی)
- زندگانی چهارده معصوم علیهم السلام - (دو مجلد)
- معارف عالیله ای در پیشگویی های پیشوایان - (۲۲۰۰ حدیث)
- چهل حدیث، شناخت امام مبین، حضرت علی بن ابیطالب (ع)
- چهل حدیث، شناخت امام عصر حضرت قائم (عج)
- منتخب الاحادیث
- گنجینه یا کثکول سیاح - (چهار مجلد)
- همیاران ابا عبدالله الحسین (ع)
- بحثی از ولایت
- گلچین اشعار (جمع آوری اشعار از یکصد دیوان)
- گناهان بزرگ
- آیین بطن یا قیافه شناسی (ترجمه فراسة الحدیث جرجی زیدان)
- نماز یا رابطه بین خلق با خالق
- تصحیح ترجمه خلاصه تفسیرالمیزان (چهار مجلد)
- اندیشه ای در آفرینش در شناخت معبود یکتا
- اندیشه ای در رسالت انبیاء و اولیاء
- اندیشه ای در ماوراء عالم
- مقدمه بر گلچین نوایی
- مقدمه بر دیوان محتشم کاشانی
- مقدمه بر دیوان جیحون یزدی
- تصحیح تفسیر اطیب البیان از آیت الله طیب (چهارده مجلد)
- تصحیح تاریخ انبیاء از عمادزاده
- تصحیح قصص الانبیاء سید نعمت الله جزایری

از چهارشنبه تا سه شنبه با سرای اهل قلم خانه کتاب

تجسم عشق ورزی های شاعرانه در کنار اقیانوسی وسیع

سرای اهل قلم خانه کتاب با برگزاری نشست های نقد، بررسی و معرفی کتاب و همچنین ایجاد فضایی مناسب برای گفت و گو و تبادل نظر اهالی قلم، زمینه رشد و اعتلای فرهنگی کشور را مهیا کند. در نشست هایی که هفته گذشته در سرای اهل قلم برگزار شد، کارشناسان و منتقدان حوزه دین، فلسفه، شعر و روان شناسی در جلساتی جداگانه به بحث و گفت و گو نشستند.

برای مثال، مرحوم طاهره صفارزاده، امام خمینی (ره) را در اشعار خود معلم بیداری، روح ضد خواب و بیستاز دانسته و نوع نگاهش کاملاً حماسی است. امام خمینی (ره) در باور دینی مردم حضور جدی دارد که نقطه اوج آن باورهای عاشورایی است و حضور ایشان در مقطعی سبب بارور شدن اشعار عرفانی می شود. آنچه در شعر شاعران بسامد بالایی دارد؛ رهبر، پیر و مُراد بودن است که حدود ۳۵۰ ترکیب مانند؛ پیر عشق، پیر عرفان، پیر راه از آن جمله اند. همچنین از سال ۱۳۷۵ جریان شعر سرودن درباره امام (ره) تخصصی تر شده و شاعران جوان با خلاقیت به تصویر شخصیت ایشان می پردازند.

مصطفی محدثی خراسانی: این که تمام ابعاد وجودی و انسان کامل بودن در یک شخص جمع شده باشند، چشمگیر است و به همین دلیل شاعران با روحیات و سلاقی مختلف، مطلوب خود را در ایشان می بینند و با این مضمون به خلق اثر ادبی می پردازند. ذهنیت شرقی در انتظار کسی است که بیاید و نیاز

تجسم عشق ورزی های شاعرانه

نشست «نگاهی به دیوان اشعار امام (ره) و میزان انعکاس شخصیت ایشان در ۳۰ سال شعر انقلاب» با حضور شاعران و پژوهشگران شعر؛ پرویز بیگی حبیب آبادی و مصطفی محدثی خراسانی، در سرای اهل قلم برگزار شد. **بیگی حبیب آبادی:** انقلاب اسلامی، علاوه بر تأثیرات جغرافیایی و سیاسی در کشور و در سطح منطقه، دگرگونی هایی را در حوزه ادبی ایجاد کرد. این تأثیر در حوزه شعر کشورمان نیز اتفاق افتاد و ثروتی ملی را برای بیان اندیشه ها فراهم آورد که نقطه عطف آن، امام خمینی (ره) است. ایشان به شدت مورد توجه شاعران قرار گرفته و بیشترین تأثیر را بر شبکه ذهنی و زبانی آنها داشته اند.

امام خمینی (ره)، در زبان شاعران ایرانی در دوره ای ۲۰ ساله به عنوان؛ رهبر، فرمانده، مُراد، مبارز آرمان گرا، ژرف نگر و آینده نگر مطرح می شود. همچنین شاعران، امام (ره) را از زاویه های عرفانی و حماسی هم دیده اند.

برنامه این هفته سرای اهل قلم

برنامه هفتگی سرای اهل قلم از سوی خانه کتاب اعلام شد. نخستین نشست این هفته روز یکشنبه، شانزدهم خرداد، به نقد و بررسی کتاب «من و کامینسکی» با حضور علی عبداللهی و دکتر سعید فیروزآبادی از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۷:۳۰ اختصاص دارد.

دوشنبه: نشست اول؛ کارگاه داستان نویسی با حضور فیروز زنوزی جلالی از ساعت ۱۴:۳۰ تا ۱۶:۳۰، نشست دوم؛ بررسی کتاب «بیولوژی نص: نشانه شناسی تفسیر قرآن» با حضور دکتر عبدالله نصری، دکتر علیرضا قائمی نیا و یاسر هدایتی از ساعت ۱۷ تا ۱۹.

سه شنبه: جلسه شعرخوانی با حضور جمعی از شاعران از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۷:۳۰. **چهارشنبه:** نشست در حوزه دین با عنوان آرامش و دوستی در ادیان، با حضور دکتر طریقی، دکتر پرویز عباسی داکانی و دکتر بخشعلی قنبری برگزار می شود.

اقیانوسی بزرگ با عمق خیلی کم!

نشست نقد و بررسی کتاب «روان شناسی یادگیری» اثری از دکتر پروین کدیور با حضور کارشناس و منتقد علمی این نوشتار برگزار شد.

سعیده باطبی، کارشناس ارشد روان شناسی و دبیر جلسه: این کتاب درسی یکی از منابع روان شناسی دوره کارشناسی است که در دومین دوره کتاب فصل (تابستان) به عنوان اثر برگزیده معرفی شد. دکتر سید ابوالقاسم مهری نژاد، استاد دانشگاه الزهراء (س) و دکترای روان شناسی؛ یادگیری که مبحث اصلی این کتاب است، یکی از شاخصه های تمایز انسان از حیوان به حساب می آید و این عامل، یکی از عوامل بقای انسان روی کره زمین به شمار می رود. از آنجایی که اکنون نیز چندین مکتب زنده در حوزه روان شناسی یادگیری وجود دارد، دلیلی بر وجود ابهاماتی در این حوزه است که هنوز هم در مسیر تکامل قرار دارد.

دکتر حسن اسدزاده، استاد روان شناسی دانشگاه علامه طباطبائی: متأسفانه در حوزه «روان شناسی یادگیری» کتاب جامعی به عنوان منبع درسی وجود ندارد و باید از این کتاب به عنوان اثری یاد کرد که تا حدی این خلاء را پر کرده است. این کتاب علاوه بر شکل ظاهری و نوع آرایه مطالب، از لحاظ محتوایی نیز قابل بررسی است، اما از آنجا که چاپ نخست این اثر سال ۸۶ و چاپ دوم آن سال ۸۸ منتشر شد، بهتر بود این نشست قبل از چاپ دوم اثر و به عنوان زمینه ای برای ویراست دوم برپا می شد. یکی از نکات مثبت این کتاب، استفاده فراوان و بیان گسترده ای از آرای روان شناسان و صاحب نظران حوزه یادگیری است. وسعت مطالب موجب شده این اقیانوس بزرگ، عمق خیلی کمی پیدا کند، البته شاید از ماهیت این کتاب ناشی شود و نویسنده ورود به عرصه های دیگر روان شناسی را به سایر کتاب ها واگذار کرده است. بهتر بود نویسنده کتاب، علاوه بر استفاده از آرای دیگران، از دستاوردهای بومی و ایرانی نیز برای تبیین مطالب در حوزه روان شناسی یادگیری بهره می گرفت.

دکتر مهری نژاد: یک اثر خوب باید علاوه بر متنی ساده، مفاهیم را به شکل روانی برای یادگیری عنوان کند. با وجود آن که مسایل اقتصادی یکی از محرک های نویسنده گان برای نوشتن اند، باید نویسندگان به گونه ای بنویسند که برای هر قشری قابل استفاده باشند. در واقع باید کتاب ها به گونه ای باشند که هر فردی با هر میزان از بهره هوشی بتواند از آنها بهره بگیرد. یکی از نکات مثبت این کتاب، گذر از مرحله تئوری یادگیری و ورود به عرصه آموزش ها و مطالب کاربردی است. ارتباط کتاب و معلم باید با ذهن یادگیرنده تلفیق شود تا معنایی را در حوزه یادگیری در ذهن آموزش گیرنده، ایجاد کند.

انسان های محکم، معیار سنجش مقام انسانی

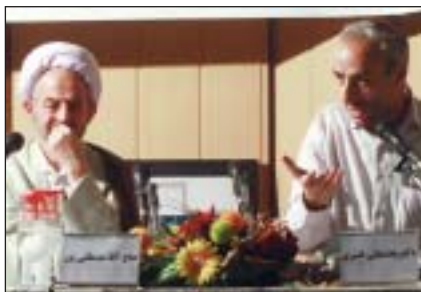
نشست نقد و بررسی کتاب «تفسیر انسان به انسان» نوشته آیت الله جوادی آملی با حضور حجت الاسلام محمدرضا مصطفی پور، پژوهشگر موسسه اسراء و از محققان علمی آثار آیت الله جوادی آملی و بخشعلی قنبری، نویسنده و منتقد، در سرای اهل قلم خانه کتاب برگزار شد. **حجت الاسلام مصطفی پور:** مبحث این کتاب متناظر با روش قرآن به قرآن است، بر این اساس انسان را نیز باید توسط انسان تفسیر کرد. همان گونه که آیات قرآن نیز به دو دسته محکم و متشابه تقسیم می شوند، در میان اینای بشر نیز انسان های محکم و متشابه وجود دارند. انسان های محکم، کاملند و از مقام عصمت و علم لدنی برخوردارند نظیر؛ پیامبر (ص) و ائمه اطهار (ع).

برای سنجیدن مقام انسانی هر فرد، باید سراغ این افراد رفت. آنان ما را به ما می شناسانند و هویت هایمان را در رفتار و گفتار و سایر امور می شکافند. در روایات نیز مقصود از «محکومات» که در آیه هفتم سوره عمران به آن اشاره شده است، پیامبر (ص) و ائمه (ع) معرفی شده اند. شیعیان نیز متشابهات انسان ها هستند. آیت الله جوادی آملی در این کتاب از حیات متشابه و محکم نیز سخن به میان می آورد؛ حیاتی که مدارج و مراتبی دارد.

بخشعلی قنبری: نکته تازه در این کتاب، اشاره و تأکید نویسنده بر «درون» انسان هاست. بر این اساس، قلب انسان که با فطرت و شهود او ارتباط تنگاتنگ دارد، اصل قرار می گیرد. به عقیده نویسنده، اگر قرآن را باید با قرآن شناخت، بنابراین شناخت انسان نیز از طریق انسان میسر است.

دیگران نیز موضوعات این کتاب را مطرح کرده اند، اما اگر تنقیح خوبی از یک سخن که بارها گفته شده ارابه دهیم نیز کار تازه ای انجام داده ایم. البته آیت الله جوادی آملی نیز ادعای نمی کند مطلبی را که بیان می کند تازه است. تأکید اساسی ایشان بر این است که انسان باید از درون شناخته شود.

این کتاب به دنبال آرایه یک نظریه است. با توجه به ارجاعات بسیار این کتاب به سایر آثار، این سوال مطرح می شود که در آرایه یک نظریه تا چه اندازه مجاز به ارجاع به نظرات دیگرانیم؟

قصه نویسی در فضای مینی مال

نشست نقد کتاب «جای خالی سایه» در حالی در سرای اهل قلم برگزار شد که منتقدان حاضر، درباره تعریف و جایگاه داستان مینی مال نظرات مختلفی داشتند.

مهدی کاموس: قصه نویسی در فضای مینی مال، وجه اصلی داستان های رجب زاده است. البته به نظر من داستاهای این مجموعه در حوزه داستان مینی مال نمی گنجد.

در این مجموعه داستان، هماهنگی هایی از نظر سبک و درونمایه وجود دارد؛ ضمن آن که موجز گویی و دارا بودن ویژگی های داستان مینی مال نیز برخی دیگر از اختصاصات این آثار است.

احسان عباسلو: داستان کوتاه قرار است تأثیر منفردی را القا کند و می خواهد تک احساس یا تک اندیشه ای را انتقال دهد. برای پررنگ کردن این تک احساس یا اندیشه، از هر ابزاری باید استفاده شود و در این راستا همه عناصری که وارد داستان می شوند، از لحاظ فرم و رنگ و المان های دیگر اهمیت می یابند.

گیتی رجب زاده: تنها یکی از داستان های این کتاب که داستانی غنایی است، وارد فضاهای سوررئال می شود؛ به همین دلیل نویسنده امکان استفاده از توصیفات را پیدا می کند و فکر می کند در داستان غنایی ما اجازه استفاده از زبان توصیفی را داشته باشیم.

کورالین

نیل گایمن / با تصاویری از: دیومک کین
ترجمه: پروین جلوه نژاد / نشر پیدایش
چاپ اول ۱۳۸۸ / ۱۹۲ صفحه / ۴۰۰۰ تومان

کورالین نام شخصیتی اصلی این رمان فراطبیعی است که از قضا خواندنی و جذاب هم به نظر می‌رسد. داستان‌های پریان و از جمله این کتاب فراتر از واقعیت هستند، نه به دلیل این که می‌گویند اژدها وجود دارد، بلکه به این دلیل که به ما یاد می‌دهند آن را شکست دهیم.

روزی که کورالین در را باز کرد و قدم به دنیای مرموز پشت آن گذاشت، فکر می‌کرد زندگی بهتری در انتظارش خواهد بود. همه چیز شگفت‌انگیز بود، پدر و مادری دیگر، شبیه پدر و مادرش. آنان می‌خواستند هر طور شده کورالین را پیش خود نگاه دارند. او را تغییر دهند تا دختر کوچکشان باشد. اما کورالین نمی‌خواست تسلیم آنان شود. باید نزد پدر و مادر واقعی اش برمی‌گشت.

نیل ریچارد گایمن، نویسنده انگلیسی این کتاب، رمان‌های زیادی برای کودکان و نوجوانان نوشته و جوایز متعددی دریافت کرده است. از جمله داستان‌های او می‌توان به کتاب‌های «خیالی‌بافی»، «هیچ کجا» و «خدایان آمریکایی» اشاره کرد که کتاب اخیر در سال ۲۰۰۰ از طرف انجمن کتابخانه‌های آمریکا به عنوان یکی از ۱۰ کتاب برتر برای نوجوانان شناخته و برنده جایزه الکس شد.

از دیگر تالیفات وی، مجموعه داستان‌های کوتاه به نام «دود و آینه» و کتاب «وقتی بابام را با دو تا ماهی حوض تاخت زدم» و «گرگ در دیوار است» که دو کتاب اخیر برای کودکان نوشته و توسط دیومک کین تصویرسازی شده است. گایمن همچنین مولف سری داستان‌های مصور پری خواب است. از میان جوایزی که دریافت کرده می‌توان به جایزه‌های نوبلا، هوگو، دنیای فانتزی و جایزه برام استوکر اشاره کرد.

گایمن، دهم نوامبر سال ۱۹۶۰ در شهر پورچستر در استان همپشایر انگلستان به دنیا آمد. طرفدارانش به او لقب ستاره راک دنیای ادبیات را داده‌اند. وی با همسرش ماری مک‌گرت و سه فرزندش در ایالات متحده زندگی می‌کند.

همسازي و تعارض در هویت و قومیت

ناصر فکوهی / نشر گل آذین / چاپ اول ۱۳۸۹

۳۵۲ صفحه / ۶۵۰۰ تومان
جهان امروز، جهان دولت‌های ملی، یعنی دولت‌هایی است که محور هویتی خود را بر اساس ملت‌ها تعیین می‌کنند. با این وصف «ملت» یک ابداع جدید قرن نوزدهمی است

که در طول دوپست‌سال از دوران صنعتی شدن تا امروز به هویتی ضروری برای تداوم وجود و کنش میان فرهنگ‌ها بدل شده است. در این میان، دولت‌هایی که از پیشینه بسیار طولانی و فرهنگ‌های ریشه‌دار تاریخی برخوردارند همچون کشور ما، ناچارند آن فرهنگ‌های اغلب متکثر و غنی زبانی، محلی، قومی و ... را با الزامات دولت مدرن تطبیق دهند. موضوع کتاب حاضر مجموعه‌ای از مباحث است که به چگونگی این تطبیق، مشکلات و مسائل و راه حل‌های آن برمی‌گردد. مولف تلاش کرده است از خلال بخش‌های مختلف، کتاب موضوع را از بعد نظری و همچنین با آوردن چندین مطالعه موردی در این بعد بشکافد.

عنوان بخش اول کتاب «جهانی‌شدن، دموکراسی و محلی‌گرایی است» این بخش شش فصل دارد؛ دگر جهانی‌شدن و تناقض نسبی‌گرایی فرهنگی و حقوق بشر، زندگی بدون دولت‌ها، دموکراسی مشارکتی و بازسازی محله‌های شهری، استراتژی توسعه از خلال دموکراسی فرهنگی، دایاسپورای علمی ایرانی و نقش آن در بومی‌سازی علوم اجتماعی در ایران و شکل‌گیری هویتی و الگوهای محلی، ملی و جهانی بانگاهی به لرستان عنوانین شش فصل بخش نخست کتاب را تشکیل می‌دهند. بخش دوم نیز با عنوان «کاربرد‌پذیری هویت‌های ملی و قومی» هفت فصل دارد که عنوان آنها عبارتند از: ژئوپلیتیک سرزمین، زبان و چالش‌های جهانی نظریه اجتماعی در ایران، بازار اقتصاد صنعتی و هویت محلی. ملی، توسعه نظام آموزش عالی و تنوع هویت‌های قومی. ملی، خورک و هویت‌های قومی. جماعتی، توسعه منطقه‌ای و فرهنگ‌های محلی بانگاهی به منطقه زاگرس، هویت قومی و هویت ملی در کردستان ایران، اینترنت و هویت در پنج هویت قومی ایران. ناصر فکوهی، نویسنده این کتاب متولد ۱۳۳۵ تهران و دارای مدرک دکترای جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی سیاسی از دانشگاه پاریس است. از وی پیش‌تر آثاری چون «خشونت سیاسی»، «اسطوره‌شناسی سیاسی»، «در هزار توه‌های نظم جهانی»، «از فرهنگ تا توسعه»، «تاریخ اندیشه و نظریه‌های انسان‌شناسی»، «انسان‌شناسی شهری» و ... منتشر شده‌اند.

شاملو شناسی؛ تقریباً همه چیز

در باره احمد شاملو

گردآورنده: محمد علی رونق / انتشارات مازیار

چاپ اول ۱۳۸۸ / ۷۸۷ صفحه / ۱۳۰۰۰ تومان

این کتاب که به همت محمد علی رونق گردآوری شده است مرجعی است که میدان وسیعی را در باره احمد شاملو پیش روی جستجوگر می‌گشاید. از طرفی آثار احمد شاملو را در یک دوره پنجاه ساله به نمایش می‌گذارد و از طرف دیگر آنچه را دیگران در زمان حیاتش و پس از مرگش. تا زمان تالیف کتاب. درباره اش نوشته‌اند در معرض دید و قضاوت خواننده قرار می‌دهد. با این مجموعه فرصت شناخت، بازنگری و کشف دوباره شاملو فراهم شده است. مولف بهتر دیده است که پس از اطلاعات کتابشناختی هر اثر، گزیده‌هایی نیز از نوشته‌ها، گفت‌وگوها و سخنرانی‌های شاملو و هم آنچه دیگران درباره او نوشته و سروده‌اند آورده شود تا این کتاب از حالت پژوهشی صرف و خشک که جنبه گردآوری و کتابشناسی معمولی دارد در آید. در پایان هم قطعاتی از اشعار شاملو انتخاب و منتشر شده است.

ناشران برخی از کتاب‌ها را برای گرفتن فیبا به کتابخانه ملی می‌برند و پس از گرفتن فیبا امکان دارد اثر. بنا به هر دلیلی. از سوی آن ناشر چاپ نشود؛ این در جاهایی سبب می‌شود گردآورندگان بر اساس اطلاعات به روز نشده کتابخانه ملی در این خصوص دچار اشتباه شوند.

چنانچه در کتاب «شاملو شناسی» محمد علی رونق هم چنین خطاهایی به چشم می‌خورد. برای مثال در بخش نام اشخاص، شماره‌هایی که زیر آنها خط کشیده شده بیانگر مطالب نویسندگان است، اما در شماره ۷۸۴ صفحه ۲۵۶ که از جاعش از بخش نام اشخاص است، عنوان شده کتاب شاملو از نگاه دیگران با آثاری از منوچهر آتشی و ... را انتشارات حسام شیر محمدی سال ۱۳۸۴ منتشر کرده است در صورتی که چنین کتابی هیچ‌گاه از سوی این انتشارات چاپ نشده و هفتک پیش این اثر با عنوان «شاملو در ۱۶ نگاه» از سوی انتشارات افراز منتشر شد!

کتاب حاضر علاوه بر اینها دارای فهرست راهنما، نام اشخاص، نمایه موضوعی، مراجع و مأخذ، پایان‌نامه‌های تحلیلی مرتبط با این شاعر و ... است.

مصراع اول

مشفق کاشانی / موسسه چاپ و نشر عروج
چاپ اول ۱۳۸۹ / ۱۹۷ صفحه / ۲۵۰۰ تومان

کتاب حاضر مجموعه‌ای از اشعار عباس کی‌مشق (مشفق کاشانی است) که محور تمام آنها امام خمینی (ره)، جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و انقلاب اسلامی است. در این اثر چهل و چهار شعر کوتاه

و بلند با این مضامین سروده شده‌اند. البته بسیاری از این اشعار پیش‌تر در مطبوعات و نشریه‌ها منتشر شده‌اند. روح خدا، در دامن بهمن، از کرانه هجرت، سوگواره امام (س)، قافله عشق، ستاره فجر، بهشتی آیت‌حق، فجر صادق، حماسه ۱۲ فروردین، شهر هویزه، بر توسن عشق، آن امام‌بت شکن، از کرانه هجرت، رهبر مردم، انقلاب بهمن، ۱۲ فروردین روز جمهوری اسلامی و ... عناوین برخی از شعرهای این مجموعه‌اند.

شاعر، شعر «ستاره فجر» را چنین سروده است: دلا، به خلوت شب آفتاب روشن باش / چراغ لاله بستان، فروغ گلشن باش / باغ آینه بگذر، به جلوه تصویر / بی‌نظاره، به سیر فلک چو روزن باش / به زیر سایه شمشیر عشق، چون خورشید / ز بامداد گریبان، کشیده گردن باش / چو رود، در دل رگ‌های دشت جاری شو / چو آبشار کرامت، گشوده دامن باش / مگر به قطره اشکی تورا ببخشایند / به چشم ابر، چو باران گهر پراکن باش / به خوشه‌ای دل اهل نیاز را بنواز / گشاده دست و گرانمایه‌تر ز خرمن باش / هنوز در پی ترندهای شیطانی / چو شیر شربه، به آوردگاه دشمن باش / امید از افق آرزو ستاره فجر / چو ذره رقص کنان در هوای بهمن باش / به یمن خون شهیدان راه آزادی / ز نیل بگذر و همچون کلیم، ایمن باش. مشفق کاشانی متولد سال ۱۳۰۴ است.

تاریخ امپراتوری ایران

لیندزی آلن / ترجمه: عیسی عبدی / انتشارات امیرکبیر
چاپ اول ۱۳۸۸ / ۳۶۶ صفحه / ۷۰۰۰ تومان

کتاب حاضر در واقع نگاهی تازه به تاریخ فرهنگی و سیاسی هخامنشیان است. به گونه‌ای بررسی سلسله شاهان، رویدادهای درباری و همچنین ارزیابی آثار فرهنگ‌مادی، هنر و معماری عصر در کانون توجه مولف

است. نویسنده به زمینه برآمدن پادشاهی هخامنشیان تا براندازی آن توسط اسکندر فاتح می‌پردازد. او با استفاده از یافته‌های فرهنگ‌مادی، منابع شرقی و غربی، دوره مذکور را مورد بازنگری قرار می‌دهد. او برخورد‌های ایران و یونان را که منجر به شکل‌گیری هویت تازه‌ای از ایران در سنت ادبی اروپا می‌شود و همچنین تصویر اسکندر در سنت ادبی ایران را مورد بازاندیشی قرار داده است. وی آن سنت‌شعافی و شرقی‌را که پیرامون ویرانه‌های هخامنشی در فارسی شکل گرفت و سپس تا عصر مدرن و شروع کاوش‌های علمی باستان‌شناسی ادامه یافت، پی می‌گیرد.

لیندزی آلن، استاد و محقق کرسی تاریخ شرق باستان در کینگ کالج لندن است که حوزه تخصصی‌اش به طور عام شرق باستان و به طور خاص هخامنشیان است. در این زمینه او به مطالعه عصر اسکندر مقدونی در ارتباطش با امپراتوری ایران علاقه خاصی نشان داده است. یکی از ویژگی‌های این تاریخ‌پژوه، توجه به یافته‌های باستان‌شناسی جدید و آثار فرهنگ‌مادی و همچنین در نظر گرفتن سنت شرقی و غربی در مطالعه ایران باستان عصر هخامنشی است. وی چند کتاب و مقالات متعددی به ویژه با تاکید بر فرهنگ‌مادی هخامنشیان نوشته است. نویسنده کتاب، عیسی عبدی هم دانش‌آموخته

زبان فرانسه از دانشگاه تربیت مدرس تهران است. او چند کتاب در حوزه تاریخ از زبان انگلیسی ترجمه کرده است که از جمله آنها «ایران باستان، ماریا بروس» و «امویان، جلال‌ها و پیننگ» است که به ترتیب توسط نشر ماهی و انتشارات امیرکبیر منتشر شده‌اند. وقایع‌نگاری و باستان‌شناسی، زبان‌ها و نوشته‌ها، خاستگاه زمامداری پارسیان، آشور و همسایگان آن، بابل، عیلام و پارس: زمینه‌های برآمدن کوروش، پاسارگاد و کمبوجیه، میراث داران کوروش، کشورگشایی و سیاست، بازسازی امپراتوری، کوه بیستون: ماجرای داریوش، شورش ایونی و نخستین نبرد در یونان، خشایارشا، اول، دستاورد پدر و امپراتوری و ... عناوین برخی از بخش‌های این کتاب هستند.

ایبسن و استریندبرگ

مصطفی اسلامی / انتشارات کتاب‌سرای نیک
چاپ اول ۱۳۸۹ / ۵۸۷ صفحه / ۱۱۵۰۰ تومان

ایبسن و استریندبرگ از پایه‌گذاران تئاتر مدرن بودند و زندگی و آثارشان بازتابی از سیمای دوگانه نوب، آن دو مضامینی را به عرصه نمایش کشیدند که پس از صد و پنجاه سال هنوز تازگی دارد و جسارت می‌طلبد.

ایبسن از نخستین نویسندگانی بود که به دفاع از حقوق زنان پرداخت و استریندبرگ در زن‌ستیزی هم غیرت دوست معاصرش فریدریش نیچه بود. آن دو ضمن ستایش گهگاهی از یکدیگر رقیب هم بودند و نفی‌کننده دیگری. استریندبرگ رقیب نروژی‌اش را احمق، بی‌جنسیت و «ادیب بانوی ریشدار» می‌خواند و ایبسن که پرتره‌ای از استریندبرگ را بر دیوار اتاق کارش آویخته بود، می‌گفت که بدون الهام از چشم‌های جنون‌زده او یک سطر هم نمی‌تواند بنویسد.

لوئیجی پیراندلو گفته است «من پس از شکسپیر بی‌هیچ تردیدی از ایبسن نام می‌برم» و بدون استریندبرگ پدیداری کسانی چون تسلی ویلیامز، یوجین اونیل و ساموئل بکت غیر قابل تصور است. مصطفی اسلامی در بخشی از درآمد این کتاب نوشته است: «دل‌بستگی آغازین من به آثار این دو نمایشنامه‌نویس همچنان بر دوام ماند و مرا بر آن داشت که طی سال‌ها نمایشنامه‌هایشان را دوباره و چندباره بخوانم و اگر فرصتی دست داد آنها را بر صحنه بینم. نتیجه این سیر شیفته‌وار گردآوری همین ناچیزی است که اکنون در دست دارید. در اینجا لازم می‌دانم از همه کسانی که در این راه یاری‌ام کردند صمیمانه سپاسگزاری کنم...»

روزهای زندگی ما

لوتیز آل. هی و یاران / ترجمه مینا اعظامی

انتشارات صورتگر / چاپ اول ۱۳۸۹

۲۷۱ صفحه / ۵۰۰۰ تومان

تجربه‌های حقیقی این کتاب که به همت نویسنده آن لوتیز آل. هی گردآوری شده، از نوشته‌های برخی از نویسندگان و آموزگاران بنام حوزه خودیاری، تغییر و هشیاری اجتماعی و معنویت انتخاب شده است.

این داستان‌ها، بازتاب اعجاز فراطبیعی، نقطه عطف‌های مهم و اسامی، خاطرات دلگرم‌کننده، سرگرم‌کننده و گاه مایوس‌کننده، و ماجراهای شخصی بی‌اندازه اندوهبار است.

افزون بر این، روایات بسیاری هستند که در واقع خواننده را متعجب می‌کنند. از نویسندگانی که در این کتاب مقالاتی از آنها منتشر شده است می‌توان به کریستال اندرسن، پیتر کالهن، سونیا شوکه، جان هالند، لورتالاروشه، استوارت وایلد، کارول رینبرگر، آلبرتو و یولودو و ... اشاره کرد.

بررسی پیامدهای نشست های تخصصی حقوق مالکیت معنوی در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

دستاوردهای روشن برای آینده ای نه چندان دور

خود قرار داده و آن را تداوم بخشد و نیز از پایان نامه های دانشجویی حمایت کند.

۳. معاونت امور فرهنگی از کتب چاپ اول حمایت کند.
۴. معاونت های تخصصی وزارتخانه و مرکز فن آوری اطلاعات و رسانه های دیجیتال، بخشی از بودجه معاونت را رسماً به تخصیص امکانات مرتبط و پژوهش های علمی و کاربردی در این موضوع اختصاص دهند و معاونت برنامه ریزی به این امر توجه ویژه داشته باشد.

۵. معاونت حقوقی امور مجلس و استان ها به عنوان متولی امور مالکیت معنوی در سطح وزارتخانه، مراتب فوق را مورد توسعه مبنایی قرار داده و عدم موازی کاری را مدیریت کند.

۶. معاونت حقوقی امور مجلس و استان ها و مرکز فناوری اطلاعات به صورت جامع و فراگیر اقدامات مربوط به اجرای قانون حمایت از مولفان، مصنفان و هنرمندان و قانون حمایت از نرم افزارهای رایانه ای و آیین نامه های اجرایی را تداوم بخشد.

۷. همه ساله در کنار نمایشگاه کتاب، نشست های تخصصی مالکیت ادبی هنری برگزار شود.

مستند به گزارش معاونت های تخصصی و مرکز فن آوری اطلاعات معاونت سینمایی و مرکز فن آوری اطلاعات و رسانه دیجیتال، بیشترین توفیق و معاونت های مطبوعاتی و هنری توفیق کمتری در احترام به حقوق مالکیت معنوی آثار ادبی و هنری را داشته اند.

مشکلات را با معاونت حقوقی در میان بگذارید
حسین مهدی زاده، مشاور حقوقی امور مالکیت معنوی، با اشاره به این دستاورد ها می گوید: «بعد از برپایی همایش حقوق مالکیت معنوی در روزهای ششم و هفتم اردیبهشت ماه، برگزاری نشست های تخصصی در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب، نخستین گام مرتبط برای تحقق بخشیدن به مباحث پراهمیت تولید آثار کیفی و کمی و نیز اصلیت اثر در جامعه بود تا از این طریق، اهداف سند چشم انداز بیست ساله کشور جامه عمل بر تن کند. در این نشست ها افراد به مشارکت علمی و کارشناسی با توجه به موضوعات تخصصی حضور یافتند و اکنون نیز صندوق پستی ۱۱۵۵-۶۴۴ در طول سال هرگونه توصیه، نقد و کارشناسی را به دست متولیان امر در مباحث حقوق مالکیت معنوی و ادبی می رساند.

وی در ادامه از راه اندازی وب سایتی برای دریافت نظرات کارشناسان و اهل فن خبر می دهد و می گوید: «سایت www.copyrightoffice.ir برای دریافت نظرات کارشناسی طراحی شده که افراد می توانند در این سایت، نظرات کارشناسی خودشان را برای جامع تر شدن لایحه پیشنهادی ارائه دهند.»

اکنون، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در حال جمع آوری آثار ادبی و هنری قابل ثبت و صدور گواهی نامه به نام پدید آورنده است که اگر قالب ارائه این آثار، نرم افزار باشد مرکز رسانه های دیجیتال و فن آوری اطلاعات گواهی ثبت نرم افزار را ارائه خواهد کرد و در سایر موارد که در حجم بسیار و پرطرفدار است، ثبت آثار ادبی و هنری در دفتر حقوقی و مالکیت هنری معاونت حقوقی وزارتخانه صورت می گیرد و گواهی ثبت آثار طبق قانون صادر و به پدید آورنده اثر تقدیم می شود.

نواقص توسط کارگروه معاونت مورد بحث و بررسی قرار می گیرد تا نکات قابل اصلاح و نیز مواردی که در این حوزه اجراء با مشکل مواجه است، بررسی شوند تا با پیشنهاد های کارشناسی شده، جمع بندی کاملی را در اختیار معاونان حقوقی قرار دهیم. در این جمع بندی نیز نظرات نمایندگان تشکل های صنعتی که در این جلسات حضور دارند، گنجانده خواهند شد.»

قبادی درباره برگزاری نشست هایی با موضوع حقوق مالکیت معنوی آثار حوزه های گوناگون در نمایشگاه بین المللی کتاب می گوید: «این نشست های تخصصی، بسیار کاربردی بودند، زیرا تمامی سازمان های مرتبط درگیر مسائل حوزه خود شدند و مخاطبان تخصصی در این نشست ها حضور پیدا کردند تا جایی که گزارش این نشست ها پس از انتشار در بسیاری از رسانه های داخلی و سایت های خبری نمایشگاه، مورد توجه رسانه های خارجی قرار گرفتند.»

نشست های حقوقی مالکیت معنوی با همکاری دو معاونت فرهنگی و حقوقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل شدند که اکنون نیز با همکاری این دو معاونت موضوع های مطرح شده در آن نشست های پیگیری می شوند. قبادی در این باره می گوید: «هر دو معاونت برای تهیه لایحه جدید حقوق مالکیت معنوی به منظور تدوین قوانین جدید مرتبط با این موضوع آمادگی ادامه کار را دارند که با بازنگری و به صورت مشترک با معاونت حقوقی، پیشنهاد های نمایندگان تشکل های صنعتی پس از بررسی های کارشناسانه در مجموعه این لایحه جدید گنجانده خواهند شد که در صورت تصویب این لایحه، بسیاری از مشکلات حوزه نشر و تولید کتاب حل خواهند شد.»

دستاورد های نشست های تخصصی
نتیجه ۱۰ نشست حقوق مالکیت معنوی در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب، ارائه گزارشی از اقدامات رعایت حق مولف و حقوق مرتبط، آخرین فعالیت های معاونت های تخصصی وزارتخانه بود که گزارش مستندی از زبان مسوولان ارشد هر یک از معاونت ها به حساب می آید.

نتیجه این همایش در هفت بند با همکاری دو معاونت حقوقی و فرهنگی به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی پیشنهاد شد.

در این پیوست پیشنهادی آمده است: «نظر به این که قریب به پنج سال از عضویت ناظر ایران در سازمان تجارت جهانی می گذرد و رژیم تجاری در هیات وزیران به تصویب رسیده و فرایند الحاق به wto رسماً آغاز شده است، اقداماتی برای هموارتر کردن اجرای موافقتنامه جنبه های مختلف تجاری و حقوق مالکیت معنوی معروف به trips پیشنهاد می شود.

۱. برای احترام حقوق عملی به مولفان و مصنفان و هنرمندان و دارندگان حقوق مرتبط، شروع فعالیت انجمن های مدیریت جمعی که یک الگوی شناخته شده بین المللی و به صورت مردم نهاد اداره می شود، مورد تأیید است.
۲. پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات ترجمه کتب موثر و پژوهش های بنیادی مرتبط با موضوع را در دستور کار

استفاده کنیم، نمایشگاه بین المللی کتاب بود، زیرا در این نمایشگاه بخش قابل توجهی از افراد اهل فرهنگ و هنر شرکت داشتند و این امر بسیار حائز اهمیت بود. به همین دلیل، با تشکیل نشست های حقوقی مالکیت معنوی توسط معاونت های تخصصی وزارتخانه، مسائل و مشکلات بررسی شدند تا به یک جمع بندی تخصصی نسبت به مالکیت ادبی و هنری دست یابیم و بر این اساس، ۱۰ نشست در ابعاد مختلف حقوقی برگزار شد.»

عظیمی درباره نتایج این نشست ها می گوید: «نتایج این گفتمان ها بسیار مفید و موثر بودند، زیرا می توانیم از این طریق بسیاری از نقاط کور و خلأ های موجود در روابط بین معاونت ها و صاحبان آثار را شناسایی کنیم و آنها را در تدوین و تحویل لایحه پیش نویس، با کمترین نقص به دولت ارائه دهیم تا در کمیسیون دولت بررسی شوند و بعد از بررسی کارشناسان در مجلس شورای اسلامی به تصویب برسند تا به قانونی شفاف و جامع که در برگیرنده تمامی مسائل حقوق مالکیت معنوی و هنری باشد، دست پیدا کنیم.»

بررسی مشکلات و موانع حقوق مالکیت معنوی، بعد از همایش به طور مستمر با در نظر گرفتن برنامه برای معاونت ها، پیگیری می شود. معاون حقوقی امور مجلس و استان های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به این موضوع می گوید: «هر یک از معاونت های تخصصی، مأموریت ویژه ای در این باره دارند. از جمله معاونت حقوقی که ثبت آثار ادبی و هنری را به طور جدی پیگیری می کند. چنانچه تاکنون درصد افرادی که برای ثبت آثار به دفتر حقوقی مراجعه کرده اند، رو به فزونی است، زیرا ثبت اثر به پدید آورنده کمک می کند که اگر اثرش سرقت شد، صاحب اثر در مراجع قضایی امکان دفاع داشته باشد و با ارائه مدرک ثبت اثر، از حقوقش حفاظت و صیانت کند. با استحکام این امر می توانیم به نتیجه ای مثبت برای رشد و توسعه فرهنگی و نیز پویایی اقتصاد هنر، رشد و توسعه همه جانبه کشور برسیم.»

معاونت امور فرهنگی: بازوی دوم
بررسی مسائل و مشکلات حقوق مالکیت معنوی علاوه بر معاونت حقوقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مورد توجه و پیگیری معاونت امور فرهنگی این وزارتخانه نیز قرار دارد.

حمید قبادی، مشاور معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در این باره می گوید: «موضوع مالکیت معنوی و حمایت از حقوق پدید آورنده اثر، به عنوان امری جدی در دستور کار معاونت امور فرهنگی قرار گرفته و از سوی این معاونت، کارگروهی برای بازنگری قوانین در حوزه نشر، که تنها موضوعات مرتبط با مالکیت معنوی را دنبال می کند، تشکیل شده است. مباحث مطرح شده در این کارگروه به موضوعات حقوقی بین ناشران و مولفان، مولفان و مولفان و ناشران و ناشران مربوط می شوند.»

قانون مصوب سال ۱۳۴۸ نمی تواند به طور کامل راهگشای مسائل و مشکلات حقوق مالکیت معنوی آثار باشد. حمید قبادی نیز با اشاره به قانون مورد نظر می گوید: «قانون مصوب سال ۴۸ مبنای مهم ترین سند اجرایی قوانین است که نکات اصلاحی بسیاری دارد. در نتیجه رفع این

برگزاری همایش و نشست های تخصصی حقوق مالکیت معنوی در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب، دستاوردهای ارزنده ای را همراه داشت تا آنجا که در قالب یک پیوست، موارد پیشنهادی از سوی دو معاونت امور فرهنگی و حقوقی به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی داده شد.

این پیشنهادها با بررسی و کارشناسی معاونت های مربوط، لایحه تصویب قوانین جدید را در دستور کار قرار داد تا با بررسی موانع و چالش های حقوق مالکیت معنوی، قوانین جدید مصوب شوند.

توجه به مشکلات و چالش های مباحث حفظ حقوق مالکیت معنوی، معاونان حقوقی و فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را بر آن داشت تا برای رفع نواقص، همایش ها و نشست های تخصصی را با حضور اهل فن و نظرات کارشناسان و مجریان امر را برای تدوین قانونی کاربردی جمع آوری کنند تا از این طریق به نتیجه ای مثبت برای تثبیت و تسهیل حقوق امور مالکیت معنوی دست یابند.

محمد عظیمی، معاون حقوقی امور مجلس و استان های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، به عنوان یکی از واحدهای اصلی برای حفظ صیانت پدید آورندگان آثار، می گوید: «حفظ حقوق مالکیت ادبی و هنری، یکی از موضوعات مورد توجه معاونت حقوقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است، زیرا بر این باوریم و حفظ اثر از اهمیت زیادی برخوردار است که طی سال ها مورد غفلت قرار گرفته و حفظ آن نیازمند بررسی و تدوین قانون است. به همین دلیل، بحث پیگیری، حفاظت و صیانت آثار ادبی و هنری را در دستور کار قرار دادیم تا با رفع نواقص قانونی و چاره اندیشی، خلأ های قانونی آن را برطرف کنیم.»

نخستین همایش حقوق مالکیت ادبی و هنری در روزهای ششم و هفتم اردیبهشت ماه مصادف با روز جهانی حقوق مالکیت معنوی با حضور مقامات بلند پایه اجرایی و قضایی در سطح ملی برگزار شد که نتیجه آن پیگیری اهداف همایش بود. عظیمی در این باره بیشتر توضیح می دهد: «اهداف این همایش، ایجاد فضایی امن برای خالقان آثار بود تا در پناه این فضای امن به خلق اثر مبادرت کنند و از حبس آثارشان امتناع ورزند تا از این طریق با تبادل آثار فرهنگی، ایده ها هنری رونق بیشتری بگیرند.» البته ایجاد فضای امن برای صاحبان آثار، یک بخش از اهداف تعریف شده است و بر طرف کردن موانع و خلأ های قانونی، مورد دیگری است که عظیمی با اشاره به آن می افزاید: وجود خلأ ها و موانع قانونی در حفظ حقوق مالکیت معنوی، یکی دیگر از اهداف مورد پیگیری است، زیرا قوانین حاضر، مصوب سال ۱۳۴۸ است و ضرورت دارد قوانین جدیدی متناسب با شرایط روز جامعه تدوین شوند و به تصویب مجلس شورای اسلامی برسند. البته در این مصوبات باید موارد قابل بررسی نظیر: دیدگاه علمای فقهی و شرعی درباره حفظ حقوق مالکیت ادبی و هنری گنجانده شوند تا قوانین ارائه شده، با کمترین نقص به مرحله اجرا درآیند.»

ایران و سازمان تجارت جهانی
پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی مستلزم پذیرش بیست ماده قانونی کنوانسیون برن است که حفظ حقوق مالکیت معنوی آثار و ارائه راهکار و برنامه مدون، از جمله اصول قانونی برای پذیرش در این سازمان است که راه را برای پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی هموارتر می کند.

معاون حقوقی امور مجلس و استان های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این باره می گوید: «هر کشوری که بخواهد به عضویت این سازمان در آید، باید بیست ماده از قانون کنوانسیون برن را بپذیرد. به همین دلیل و با توجه به در نظر گرفتن ابعاد مختلف اقدامات اجرایی این کار، با برپایی نشست های تخصصی حقوق مالکیت معنوی در نمایشگاه بیست و سوم کتاب، کار را ادامه دادیم تا بر اساس آن به نتایج مطلوب تری دست پیدا کنیم.»

بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب فرصت خوبی برای جلب مشارکت عمومی و شناساندن چالش ها و نیز استفاده از دستاوردهای عملی با ارائه نظرات کارشناسی بود.

محمد عظیمی در این باره می گوید: «یکی از مکان هایی که می توانستیم از فضای آن برای جلب مشارکت عمومی

از وقتی خودم را شناختم و با کتاب انس گرفتم، یکی از کسانی که تصویرش همیشه در ذهنم نقش بسته، نعمت زاده است. با او در کتابفروشی «اوستا» آشنا شدم و دوستی و آشنایی مان تا امروز ادامه یافته است. وی فردی علاقه مند، مهربان و صمیمی است. چنته اش هرگز از کتاب های خوب خالی نیست و وقتی کتابی برمی داری، با عدالت و انصاف قیمت می گذارد. شاید همین خصوصیت اوست که باعث شده در این حرفه که گاه می توان کتابخانه ای را به قیمتی بسیار ارزان خرید و سخت گران فروخت پولدار نشده است. اما وی در این وانفسای کتاب و کتابخوانی، جزیره ای است که با آرامش می توان روی آن گام برداشت و از باغ بهشت گونه کتاب هایش لذت برد. او اکنون آرام آرام به سوی پیری و کهنسالی می رود، اما کتاب هایش جوان پسند و همچنان جذاب است. وقتی قصدم را از گفت و گو با او در میان می گذارم، سری می جنباند و مخالفت نمی کند. از چشم هایش می خوانم که می خواهد بگوید کتابفروشان دست دوم را باید دریافت، زیرا آنها هم مثل بقیه ناشران و تولید کنندگان این حرفه وجود دارند و وجودشان هم سخت لازم و ضروری است.

گفت و گو با نعمت نعمت زاده، فروشنده کتاب های دست دوم

کتابخوان نبودم، کتابفروش نمی شدم

آنها را می برم. کتاب هادر مغازه بود. در تعطیلات نوروزی خانمی به پاساژ آمد و گفت مرا خانم فلانی که کتاب های گلستان را خریده اینجا فرستاده تا آنها را برایش به مشهد ببرم. چون پول کتاب هارا دریافت کرده بودم و مشخصات درست عنوان می شد، کتاب ها را دادم. بعد از تعطیلات نوروز، خود خانم مشهدی که در تهران اقامت داشت، برای دریافت کتاب هایش مراجعه کرد و وقتی گفتم آنها را داده ام، اول فکر کرد با او شوخی می کنم و بعد به جر و بحث پرداخت و پس از چند بار مراجعه وقتی فهمید دروغ نمی گویم. ابتدا کوشید دریابد با کدام یک از دوستانش در این مورد صحبت کرده که آنها شوخی یا جدی کسی را سراغ من فرستاده اند و چون نتیجه نگرفت، فکر کردم باید یک دوره دیگر برای این مشتری پیدا کنم که پس از جست و جوی زیاد دوباره مجموعه را برایش فراهم کردم و به او دادم، اما دل چرکین بودم. پس از چند ماه خانمی از مشهد تماس گرفت و گفت: دخترم که دوست آن خانم بوده، پس از اطلاع از ماجرا چنین کاری با شما کرده و کتاب ها را مال خود کرده ولی شما قیمت آنها را بگویند تا به حسابتان واریز کنم و من شماره حساب دادم و پول به حسابم ریخته شد و بدین ترتیب از دل چرکینی بیرون آمدم. به هر حال چون از نظر اخلاقی درست رفتار کرده ام و کوشیده ام به دانشجویان و دوستان کتاب مورد نظرشان را بدهم و همیشه غمخوار مردم بوده ام، خدا هم مرا فراموش نکرده است.

چرا مردم کتاب هایشان را می فروشند؟

وقتی افراد از نظر اقتصادی به مشکل برمی خورند، نخستین چیزی که برای فروش به ذهنشان می آید، کتاب است و استدلالشان این است که بعد دوباره آنها را می خریم. گاه خانم خانه فشار می آورد که جایمان تنگ است و بار د کردن کتاب ها فضا کمی باز می شود. بنابراین، اولین چیزی که می خواهند از سر باز کنند، کتاب است. خود من هم نخست با کتاب هایم آغاز کردم و تا به حال چند بار کتابخانه شخصی ام را فروخته ام و باز روز از نو، روزی از نو دوباره کتاب گردآورده ام. کتاب وقتی زیاد در مغازه می ماند، کهنه به نظر می رسد و باید به هر قیمت آن را بفروشی. در طبقه سوم پاساژ صفوی مشتری های ما تیب خاصی هستند و مثل کرایه دادن فیلم باید اثر تازه باشد تا مردم جلب شوند.

یکی از خاطرات جالب و ماثور کننده ام این است که وقتی بساط می کردم، دوست شاعری داشتیم که از من کتاب می خرید و بار آخر اندکی بدھکار شد. من دیگر ایشان را ندیدم. روزی در قطعه هنرمندان بهشت زهرا قدم می زدم، نامی آشنا دیدم و دریافتم وی در گذشته است. سخت متأثر شدم و با خود اندیشیدم خانواده اش پس از او حتما نخستین کاری که می کنند، فروش کتاب هایش است و این متأسفانه سرگذشت تلخ و دردناک اهل قلم و عاشقان کتاب است.

حافظه ما سپرده است. از این رو، وقتی عده ای کتابی را خوب تشخیص می دهند و از آن می گویند، ما نیز به شنیده هایمان بُعد می دهیم. بسیاری از خریداران بعد از چند جلسه با من دوست می شوند و بده بستان کتاب پیدا می کنیم و در واقع پاتوق بسیاری از علاقه مندان مطالعه اینجاست. من تمام مدت در مغازه ام و برعکس خیلی ها که دوکاره هستند یا حامی مالی دارند، همیشه به خودم یا به کسانی متکی بوده ام که به من قرض داده اند و برای بازپرداخت بهم فشار نیاورده اند. اشتباهم فروش مغازه ام بود ولی با این که مات شده ام، خود را سر پا نگاه داشته و کسی را نرنجانده ام و کوشیده ام مردم را از خود راضی کنم و دوستانم غالباً دکتر و مهندس و دانشجو هستند.

غیر از کتابخوانان فکر می کنی بقیه مردم برای چی کتاب می خرند. یعنی خریداران کتاب چه طیف و طبقه ای هستند؟

برخی کتاب را برای پز دادن می خرند و بعضی به جای کیبوتر بازی و کلکسیون های متفرقه، کتاب را گرد می آورند، گروهی هم برای زینت بخشی منزل و به اصطلاح برای دکور کتاب می خرند. همین امر کار را به جایی رسانده که کتاب های لوکس قیمت کاذب شگفت یافته اند. همچنین تعداد زیادی کتاب باز کتاب نخوانده داریم که از کتاب تنها نام نویسنده و مترجم را حفظ کرده و به محتوای کاری ندارند و موقع گفت و گو تنها تعدادی اسم را کنار هم می گذارند. کاری ندارند که فلسفه سارتر چیست یا کامو چه می گوید یا کافکا و اکتاوپیاز و میلان کوندرای چه نظراتی دارند و اهل کدام کشورند و اگر از آنها چنین سوال هایی پرسیده شود، هیچ نمی دانند!

از خاطرات خود بگویند.

خاطره که زیاد دارم، اما به یکی از آنها اشاره می کنم. یکی از مشتریام که دانشجویی یکی از دانشگاه های تهران و مقیم مشهد بود، یک دوره آثار گلستان را از من خرید و گفت: «شب عید است و می خواهیم به مشهد بروم و در بازگشت

سال بعد مغازه ای خریدم و آن را کتابفروشی خوشه نامیدم و چون علاقه مند به رشته هنر بودم، کارم را به سینما و تئاتر و ادبیات محدود کردم و دانشجویان و شیفنگان این رشته ها سراغم آمدند و برخی از آنها سال های سال است که با من دوست هستند.

چند جا عوض کردید؟

به دلیل ازدواج دخترم و مشکلات زندگی، به ناچار مغازه را فروختم که این بزرگ ترین اشتباه زندگی ام بود و تا به حال پنج مغازه در این پاساژ عوض کرده ام. در این فاصله فرزندم بزرگ شدند و هر یک ازدواج کردند و سراغ زندگی شان رفتند و جالب این که هیچ کدام اهل کتاب نیستند.

خودتان اهل کتاب خواندن هستید؟

صد در صد. اگر کتابخوان نبودم، کتابفروش نمی شدم. قبلاً رمان و تاریخ و شعر می خواندم و قصه می نوشتم که البته هیچگاه به فکر چاپشان نبودم. بعد ها هر وقت دوستان می پرسیدند، می گفتم کار مطبوعاتی می کنم و هیچ وقت کتابی ننوشتم و البته کارم را با فروش کتاب هایم آغاز کردم و در نتیجه چون با کتاب آشنا بودم، کار راحت تر جلوه می کرد و به سادگی با کتاب خو گرفتم. گرچه در خرید برای مغازه ام سلیقه خود را اعمال می کنم و کتاب هایی را که از نظر اخلاقی و فکری سطح پایین هستند، نمی خرم، بلکه آثار مورد علاقه دانشجویان و پژوهشگران را در اولویت خرید می گذارم. از این رو، کتاب های مورد علاقه نسل جوان در زمینه سینما و تئاتر و ادبیات را تهیه می کنم و آثار باب طبع پیرمرد ها و برخی دیوان های شعر را نمی آورم یا کمتر می خرم. دانشجویان و علاقه مندان که اکثراً دوست ما هستند، مایلند با فروشنده ارتباط برقرار کنند. مشتری ها از ما اطلاع می خواهند و به همین جهت برای پاسخگویی به نیازهای ابتدایی شان باید خودمان بخوانیم تا به مشتریان توضیح لازم را بدهیم. سال های سال با کتاب زیسته ام و در گفت و گو ها و نشست و برخاست ها با خریداران و شاهد بحث و جدل آنها بودن، نکته هایی را به

از کی شروع به این کار کردید و حدوداً چند کتابفروشی در پاساژ صفوی هست؟
از سال ۶۴ تا امروز به این کار مشغولم که در حدود ۲۵ سال می شود و در پاساژ صفوی ۱۶ کتابفروشی وجود دارد.

چه شد که این حرفه را برگزیدید؟

در اوایل دهه ۶۰ بیکار بودم. یکی از دوستان گفت چرا بیکاری؟ بیا کتاب های دست دوم بفروش. آن موقع ها تو میبیل ژبانی داشتیم و شنیده بودم کسانی جمعه ها در خیابان مولوی بساط می کنند و جمعه بازارش معروف بود و از شیر مرغ تا جان آدمیزاد می فروختند. هنوز جلو دانشگاه نیامده بودم. دوستم گفت برای کتاب تهیه می کنم. چنین شد که در خیابان مولوی بساطی راه انداختیم و البته قیمت ها را درست نمی دانستیم و به قول امروزی ها وارد نبودیم و الایختگی برای گذران زندگی کتاب می فروختیم. کار ما تا مدت ها این بود، تا این که یکی از بچه محل ها به نام بهرام که جلو دانشگاه مقابل انتشارات طهوری بساط می کرد، مرا به دستگیری اش فراخواند و ایام بیکاری پیش او می ایستادم و خلاصه مرا تشویق به بساط کردن در همان حوال و حوش کرد. روبه روی انتشارات پیام که البته امروز انتشارات دانشگاه تهران شده کتاب گذاشتم و چندی آنجا بودم. یکی از دوستان به نام آقای حسین پاشایی در Bookshop کار می کرد ولی من سراغش نمی رفتم. بالاخره یک روز بهرام با او صحبت کرد و آقای پاشایی گفت: «کتاب های ما را در مغازه ما بگذار. قبلاً کتاب هایم را شب ها با ژبانی به خانه می بردم و صبح بازمی گرداندم. اینجا نقطه اتکایی پیدا کردیم و پایمان به Book shop باز شد و بعد چند کتابخانه به توصیه ایشان خریدم که یکی در حوالی میدان آرژانتین بود که کل کتابخانه را به قیمت آن روزگار پنج هزار تومان خریدم و شامل دستنوشته ها و کتاب ها و پایان نامه های برخی از استادان امروز دانشگاه بود و صاحب کتابخانه گویا در کانون دوستداران کتاب کار می کرد که همه را به آقای علمداری از همکاران صنف خودمان فروختم. بدین ترتیب با آدم های کتاب باز و کتاب دوست و بسیاری از شخصیت های علمی - فرهنگی آشنا شدم و به تدریج راه افتادم. در همین سال ها با آقایان احمد حسینی و کرامت کریمی که کتابفروشی اوستا را در طبقه بالای انتشارات پیام و جاویدان اداره می کردند، دوستی پیدا کردم و همکارشان شدم، که البته کارگیشان نبودم و سراغ کسانی که به فروش کتاب هایشان می پرداختند و آدرس می دادند، می رفتم، چون دیگر شهرداری دستفروش ها را جمع می کرد و ناگزیر کارگر بی جیره و مواجب اوستا شدم. سالهایی چند بدین منوال گذشت و آشنایی هایم با استادان و کتابخوانان افزونی یافت و از بسیاری از آنها کتاب خریدم و لطف ها و محبت ها دیدم، چون با همه ساده و صمیمی برخورد می کردم. در فاصله سال های ۷۴ و ۷۵ به پاساژ صفوی آمدم و کتابفروشی به نام «موج نو» راه انداختم و چند

آخرین کتاب یوسا درباره یک استقلال طلب ایرلندی خواهد بود

یوسا از آمریکای لاتین فراتر رفت

بیان دیدگاه‌ها و نظریات کازمنت می پردازد و این که چگونه در همان زمان وی را به جرم خیانت به وطن دستگیر کردند. این گونه که یوسا در رمانش حکایت می کند، کازمنت زمانی دستگیر شد که در حال پیدا کردن کمک برای جنبش استقلال طلبانه ایرلند در راه بازگشت به آلمان بوده است. سپس او در سال ۱۹۱۶ میلادی توسط دولت انگلیس به دار آویخته شد.

امروزه منتقدان ادبی، رونق ادبیات آمریکای لاتین را از نام مارکز، فوئنتس و یوسا می دانند. یوسا خود در این باره می گوید: «در نظر من تفاوتی با دیگر نویسندگان هم سبک و هم نسل من دارند و آن این است که من پا را خارج از کشور خود گذاشته‌ام و به کل آمریکای لاتین پرداخته‌ام.» وی در ادامه می گوید: «در «جنگ آخر زمان» داستانم در برزیل اتفاق می افتد و «سوربز» در جمهوری دومینیکن. در کل می توانم بگویم من تمام آمریکای لاتین را کشور خود می دانم.»

از آثار این نویسنده پرویی می توان «اندرزهایی به نویسنده جوان»، «سوربز»، «زندگی واقعی الخاندرو مایتا» و «جنگ آخر زمان» را نام برد. غریبه نبودن آثار ماریو بارگاس یوسا در ایران مدیون ترجمه‌های دقیق و تلاش‌های عبدالله کوثری است که امکان آشنایی با دنیای داستانی یوسا را برای ایرانیان فراهم کرده است.

بود که دولت بلژیک ناچار به پذیرفتن آن شد. بر اثر تلاش‌های کازمنت، دولت بلژیک تغییراتی را در حکومت‌های تحت سیطره این کشور آفریقایی داد. کازمنت در زمان حیاتش در سمت یک دیپلمات در کشورهای متفاوتی مثل موزامبیک، آنگولا، برزیل و کنگو خدمت کرد. ماریو بارگاس یوسا در «رویای سلتی» در کنار شرح جریانات جنگ جهانی اول به

از چهره‌های شاخص انقلابی و نماد برجسته‌ای از وطن دوستی دانست. مردم پرو و کنگو تلاش‌های وی را برای دفاعیاتش در برابر حقوق بشر هیچ‌گاه از یاد نمی برند. کازمنت در کنار داشتن سمت کنسولگری در بریتانیا، یکی از دوستان نزدیک جوزف کنراد، نویسنده ایرلندی هم بود.

یوسا از این دوستی و رابطه صمیمی استفاده کرده و رمانش را نوشته است. این گونه که خود می گوید از لایه لای روزمرگی‌های کنراد و جریانات زندگی اش، شناختن کازمنت بسیار ساده تر و از طرفی مطمئن تر بوده است. این گونه که یوسا می گوید: «راجر کازمنت از آن دسته شخصیت‌هایی است که در نظر من خیلی به وی پرداخته نشده. وی در طول زندگی اش کارهای بسیاری انجام داده که بسیاری نمی دانند اما من متوجه شدم که تنها راه شناخت وی، مطالعه زندگی جوزف کنراد است.» جوزف کنراد در سال ۱۸۵۷ میلادی در اوکراین از خانواده‌ای ایرلندی متولد شد. وی نوجوانی اش را در میان کشمکش‌های بین ملیت‌های متفاوت و عقاید متضاد سپری کرد و دیرتر از نویسندگان هم نسل خود نوشتن را آغاز کرد. سی و هفت ساله بود که تصمیم گرفت زندگی اش را به ادبیات اختصاص دهد و توانست شاهکارهایی چون «لرد جیم» و «در دل تاریکی» را خلق کند.

یوسا خود را به نوعی کاشف راجر کازمنت می داند. این روشنفکر ایرلندی بیشتر شهرتش را از نوشتن گزارش‌های انتقادی از کنگو به دست آورده است. یوسا با تحقیقاتی که انجام داده توانسته از خاطرات کازمنت از اوضاع کنگو آن زمان و حکایت‌هایی از فجایعی که شخصا شاهد آنها بوده استفاده کند. خاطراتی که هنوز بسیاری از آنها را می توان لایه لای اسناد سرویس‌های اطلاعاتی انگلیس پیدا کرد. یوسا خود در این باره می گوید: «من می خواستم رمانم در کنار حفظ قالب داستانی اش هیچ تفاوتی با آنچه در واقعیت رخ داده نداشته باشد. برای همین سفری به کنگو داشتم. می خواستم به چشم خود آنجا را ببینم و با مردم آنجا از نزدیک برخورد کنم که بی شک این سفر در روند نوشتاری ام بی تاثیر نبوده است.»

کنگو از سال ۱۸۸۵ میلادی جزو مستعمرات بلژیک بوده است. راجر کازمنت در سال ۱۹۰۴ میلادی برای اولین بار گزارشی درباره وضعیت کنگو منتشر کرد. وی در این گزارش انتقادهای تند و تیزی از نادیده گرفتن حقوق بشر در این کشور ارائه کرد. سر و صدای این گزارش در سطح بین‌المللی آنقدر زیاد

ماریو بارگاس یوسا، نویسنده پرویی که حال و هوای داستان‌هایش در کشورهای مختلف آمریکای جنوبی می گذرند، این بار از یک مبارز اروپایی نوشته است؛ یک استقلال طلب ایرلندی که در راه مبارزه، جان می بازد.

یوسا ۲۰ سال بیشتر نداشت که اولین کتابش را با نام «رهبران» منتشر کرد. به قول خودش داستان داستان هم نبود چرا که تنها به سختی توانسته بود آن را در یکی از نشریات محلی به چاپ برساند. وی خوب می دانست که راه دور و درازی را باید طی کند تا نویسنده‌ای چیره‌دست شود. همین‌طور هم شد. او اکنون ۷۴ سال دارد و همچنان خود را بازنشسته نمی داند. عنوان رمان‌ها و داستان‌های سیاهه‌ای بلندبالا را شامل می شود که او را در جرگه نویسندگان بنام دنیا قرار می دهد. شاید کمتر کسی را بتوان یافت که به ادبیات آمریکای لاتین علاقه مند باشد و نام رمان‌هایی چون «سوربز» و «گفت و گو در کاتدرال» را نشنیده باشد.

از یوسا سن و سالی گذشته، اما همچنان اخبار تازه‌ای مبنی بر انتشار آثار جدیدش در رسانه‌ها به چشم می خورد. جدیدترین اثر یوسا امسال در اختیار خوانندگان قرار می گیرد. این نویسنده پرویی نام داستان‌اش را «رویای سلتی» گذاشته است. وی درباره این کتاب می گوید: «نوشتن این اثر دو سال تمام طول کشید. دوست داشتم با شروع سال ۲۰۱۰ میلادی کتابم در بازار باشد، اما همیشه سنگ‌های ریز و درشتی جلو پایم هست که تصمیماتم را از لحاظ زمانی جابه‌جا می کنند.»

ماریو بارگاس یوسا متولد ۲۸ مارس سال ۱۹۳۶ میلادی است. او نیز مانند بسیاری از دیگر نویسندگان آمریکای جنوبی هیچ‌گاه زندگی و حرفه‌اش را جدا از فعالیت‌های سیاسی ندانسته است. عشق و علاقه‌اش به دنیای سیاست، به خصوص کشور پرو همواره از وی چهره برتر سیاسی ساخته است. شور این علاقه در سال ۱۹۹۰ به اوج خود رسید؛ هنگامی که یوسا در خود قابلیت این را دید که آینده پرو را در دست بگیرد و برای همین خود را نامزد انتخابات ریاست جمهوری کرد که البته نتوانست در این رقابت پیروز شود چرا که پیشینه نوشتنش سد بزرگی بود که بسیاری از مردم پرو آن را نادیده نگرفتند.

ماریو بارگاس یوسا را می توان از آن جمله نویسندگانی دانست که سنت را در داستان‌هایش به راحتی می شکنند و قانون‌ها را زیر سوال می برد. آلبرتو فوجی موری که رقیب اصلی یوسا در انتخابات بود هم توانست از این موضوع دستاویزی سازد و مردم را قانع کند که به یوسا رای ندهند. وی با این که نتوانست در انتخابات ریاست جمهوری پیروز شود، مانند یک رییس جمهور سرش شلوغ است. او نویسنده‌ای است که هنگام نوشتن وارد میدان‌های وسیع تحقیقاتی می شود و برای نوشتن یک اثر زحمت‌های غیرقابل‌تصور می کشد به گونه‌ای که بیشتر نوشته‌هایش بر اساس مستندات است، ولی خود را مستندنویس نمی داند. وی نزدیک به ۴۰ دکترای افتخاری از دانشگاه‌های دنیا دارد که این افتخارات و جوایزی که در طول سال‌های زندگی اش کسب کرده جای‌جایی برای حرف باقی نمی گذارد.

«رویای سلتی» اثر تازه یوسا با توجه به حقایق زندگی راجر کازمنت نوشته شده است. راجر کازمنت، شاعر و نویسنده مشهور ایرلندی است که در سال ۱۸۶۴ میلادی به دنیا آمد و در سوم آگوست ۱۹۱۶ هنگامی که ۵۱ سال داشت اعدام شد. او را می توان

هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب همزمان با هیجدهمین دوره هفته کتاب

مؤسسه خانه کتاب به منظور ارتقای سطح کمی و کیفی نقد، هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب را همزمان با هیجدهمین دوره هفته کتاب در سال جاری برگزار می کند. لذا از تمامی منتقدان، مدیران مسئول مطبوعات، نشریات، سایت‌های خبری و نیز وبلاگ نویسان دعوت می کند مقالاتی را که در حوزه نقد کتاب در سال ۱۳۸۸ منتشر کرده اند، حداکثر تا پایان مرداد ماه ۱۳۸۹ به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند.

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، بین فلسطین و برادران مظفر جنوبی، شماره

۱۰۸۰، طبقه منفی ۲

تلفن تماس: ۶۶۴۱۵۲۵۵

تلفکس: ۶۶۹۶۲۱۸

سایت: www.naghdeketab.ir

خانه کتاب

جشنواره نقد کتاب

پاسداری از میراث و گنجینه گرانبهای ایرانی در منابع مکتوب

شناخت و نگاه‌بانی از صنایع دستی، هنگامی آشکارتر می‌شود که بدانیم ایران یکی از سه قطب مهم صنایع دستی آسیا است. تردیدی نیست که کتاب‌ها نیز کارآمدترین و اثرگذارترین پیک‌هایی به شمار می‌آیند که می‌توانند ما را با چنین میراث و گنجینه گرانبهای مانوس و همراه سازند. برشمردن شمار اندکی از کتاب‌هایی که درباره صنایع دستی ایران فراهم آمده‌اند، چه بسا اراج‌گزار و یادکرد از تلاش کسانی است که پاسداری و حفاظت از هنر ایران را وظیفه‌ای بر دوش خود می‌دانند.

قدمت و دیرینگی سرزمین ما و گستردگی و ژرفای فرهنگ آن، صنایع دستی متنوعی پدید آورده است که شاید در جهان کم‌نظیر باشند. کشور ما به سبب دارا بودن قوم‌ها، تیره‌ها و فرهنگ‌های گوناگون، همواره بستر و زمینه‌ای مناسب برای عرضه هنرها و صنایع دستی بوده است. جدای از ارج و اهمیت والایی که در دست ساخته‌های هنرمند ایرانی نهفته است، ارزش کاربردی این صنایع هنوز هم پابرجاست و دگرگونی زندگی آدمی و گسترش زندگی مدرن، نتوانسته است آنها را تا حد ساخته‌هایی تجملی و ذوقی فروبکشد. از سویی دیگر، انسان امروزی که در تنگنای زندگی ماشینی و صنعتی گرفتار آمده است، چه بسا بتواند آرامش و آسودگی روزانه خود را در دست ساخت‌هایی جست‌وجو کند که قدمت آنها به دیرینگی زندگی او می‌رسند و جلوه‌گاه نیروی آفرینشگر و خلاقیت تحسین‌برانگیز آدمی به شمار می‌روند.

از نگاه اقتصادی و اجتماعی نیز نباید اهمیت صنایع دستی را نادیده گرفت. جهانگردان و گردشگرانی که به سرزمین ما می‌آیند تا طبیعت زیبا، بناهای تاریخی، آیین‌ها و سنت‌های کهن ایرانی - اسلامی را ببینند، نگاهی نیز به دست‌ساخت‌های پیشه‌وران و هنرمندانی دارند که در دل چنین طبیعت و سرزمینی تاریخی زندگی می‌کنند. از اینها که بگذریم، صنایع دستی را باید رشته استوار و پیوسته‌ای دانست که ما را با تاریخ و زندگی پدران و نیاکان مایوند می‌زند. چنین اثرگذاری و اهمیتی، ناگزیر، ما را متوجه شناخت و نگاه‌بانی از دست‌ساخته‌های هنرمندان ایرانی می‌کند.

بی‌گمان یک راه‌شناخت و حفظ چنین هنری، انتشار کتاب‌هایی است که به معرفی و آموزش صنایع دستی می‌پردازند. در کنار صفحه‌آرایی کتاب‌ها و طراحی جلد کتاب، راهی برای ماندگاری این هنر خواهد بود. پیاداست که استفاده از طرح‌های متنوع نباید بهانه‌ای برای افزایش قیمت و گرانی بهای کتاب‌ها شود و آشنایی و بهره‌وری از چنین هنری را از دسترس خوانندگانی دور کند که توانایی خرید کتاب‌های پر زرق و برق را ندارند.

این را نیز باید در نظر گرفت که استفاده از طرح‌های هنرمند صنایع دستی در کتاب‌های درسی و گوناگونی که برای کودکان و نوجوانان نوشته می‌شوند، فرزندان ما را با زیبایی و چشم‌نوازی آن طرح‌ها و نقش‌آفرینی‌ها آشنا می‌کند و ذوق و پسند آنان را در راهی درست و بهنجار می‌افکند.

آشنایی با صنایع دستی در کتاب‌ها و مجموعه مقالات

حامد خیاط در کتاب «سروا، نگاهی به صنایع دستی» (سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران - ۱۳۸۷) برخی از صنایع دستی ایران از جمله قالی بافی، گلیم بافی، قلمکاری، شیشه‌گری، سفالگری و صنایع دیگر را به کوتاهی معرفی کرده است و ماخذ قابل استفاده‌ای را در اختیار کسانی گذاشته که بخواهند با انواع صنایع دستی آشنا شوند. اما از دیدگاه تخصصی‌تر، باید به کتاب «مجموعه مقالات کنگره بین‌المللی هنرهای اسلامی و صنایع دستی» نگاه کرد که انتشارات بین‌المللی الهادی در سال ۱۳۸۵ منتشر کرده است. این کنگره از ۱۲

تا ۱۷ مهرماه در شهر اصفهان برگزار شد. مجموعه مذکور شامل مقالاتی در زمینه معماری اسلامی، هنر خوشنویسی، نقاشی و مینیاتورهای اسلامی، بافته‌ها، گلدوزی، لباس‌های سنتی، سفالگری، کاشیکاری اسلامی، زیورآلات و موارد دیگر است که در کنگره اصفهان عرضه شده است.

اما شناخت تاریخی صنایع دستی را در کتاب «صنایع دستی کهن ایران» نوشته هانس وولف و به ترجمه سیروس ابراهیم زاده باید پیدا کرد. چاپ دوم این کتاب را انتشارات علمی فرهنگی در سال ۱۳۸۵ عرضه کرده است. همچنین کتاب «کارشناسی آثار صنایع دستی» از حسین یآوری (انتشارات ایران‌شناسی - ۱۳۸۴) اطلاعاتی را درباره ارزیابی و کارشناسی فرش، پارچه‌های دستباف، محصولات سفال و سرامیک، محصولات شیشه‌ای دست‌ساز، آثار چوبی، مینیاتور و ... ارائه می‌کند و در پایان نیز تصاویری رنگی از برخی از صنایع دستی را در برابر نگاه خوانندگان می‌گذارد.

معرفی صنایع دستی برخی از استان‌ها

«سیری در صنایع دستی استان همدان» کاری از بهجت عباسی و علی وحدتی است که انتشارات صبا آن را در سال ۱۳۸۴ چاپ و توزیع کرده است. در بخش آغازین این اثر، اهمیت صنایع دستی به روایت از مقام معظم رهبری بازگو شده و سپس برخی از صنایع دستی استان همدان معرفی شده‌اند. این صنایع عبارتند از چرم و مصنوعات چرمی، منبت و کنده‌کاری روی چوب، سنگ، گلیم، تابلو فرش، مروارید بافی و موارد دیگر. چنین معرفی را در کتابی دیگر می‌توان یافت که به صنایع دستی گوشه‌ای دیگر از سرزمین پهناور ایران اختصاص دارد. «سیمای فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان خراسان رضوی» نوشته هادی تقی‌زاده، فرامرز صابر مقدم و رضا ابراهیم‌نیا (۱۳۸۶) به معرفی صنایع دستی بیست شهرستان استان خراسان رضوی و مناطق روستایی آن می‌پردازد.

«صنایع دستی استان مرکزی» (نشر زرین و سیمین - ۱۳۸۵) کاری از لیلا سادات موسوی و شمس‌الدینی زاده است. در این کتاب مصور، پس از بیان جغرافیای طبیعی استان مرکزی و تعاریف و کلیات صنایع دستی، به معرفی رشته‌های صنایع دستی استان مرکزی اختصاص می‌یابد. برخی از این صنایع را چنین می‌توان برشمرد، فرش، رنگرزی، طراحی و نقشه‌کشی، ساخت و سازهای سنتی، تراش سنگ‌های قیمتی، تذهیب، رودوزی‌های سنتی، مشبک‌چوب و بسیاری از صنایع دیگر. در ادامه کتاب نیز خلاصه‌ای از عملکرد مدیریت صنایع دستی استان مرکزی در فاصله سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳ آورده شده است.

کتاب‌هایی درباره انواع صنایع دستی ایران

کتاب مصور «اسلیمی و نشانه‌ها: قالی، کاشی، تذهیب»، شامل طرح‌های اسلیمی و نشان‌هاست که توسط پرویز اسکندرپور خرمی نوشته شده است. در بخش اسلیمی این کتاب، طرح سراسلیمی، چنگ و گره، ترکیب اسلیمی و ساقه گنجانده شده است. بخش نشان‌ها نیز مشتمل است بر لچک نشان یا کتیبه نشان،

استفاده از طرح‌های هنرمند صنایع دستی در کتاب‌های درسی و گوناگونی که برای کودکان و نوجوانان نوشته می‌شوند، فرزندان ما را با زیبایی آن طرح‌ها و نقش‌آفرینی‌ها آشنا می‌کند

بته جقه‌نشان، دل‌نشان، ابرک‌نشان یا اسلیمی ماری، گوشواره‌نشان و متفرقه‌ها، گره‌سازی و شرفه. بخش پایانی کتاب حاضر در قالب آموزشی تدوین شده و از این رو طرح‌های ساده در ابتدای هر فصل و طرح‌های پیچیده در انتهای آن آورده شده است. این کتاب در سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (۱۳۸۳) منتشر شده است.

در اینجا کتاب‌های «آموزش و تذهیب اسلامی توپر و تو خالی» نوشته مشترک محمدرضا هنرور و رضا خنیگر (فرهنگسرای میردشتی - ۱۳۸۸) و «مجموعه کامل و کاربردی طرح‌های تزئینی (نقوش اسلیمی)» نوشته مجیدرضا رستمی (نشر فخرآکیا - چاپ سوم، ۱۳۸۸) درخور یادآوری‌اند. درباره شرفه نیز کتاب «شرفه: نور معنوی در تذهیب» از امیر هوشنگ آقامیری توسط هنر سرای گویا (۱۳۸۴) روانه بازار کتاب شده است.

درباره منبت‌کاری، اثر «آموزش منبت‌کاری به روش سنتی و نوین» از ایاز شهریاری (نشر ارمغان دبیران - ۱۳۸۴) همان‌گونه که از نام آن پیداست، به آموزش این هنر زیبایی دستی می‌پردازد. ناهید معزز و مسعود مقبل نیز در کتاب «هویه‌کاری (مشبک‌سازی روی پارچه)» آخرین تکنیک‌های هویه‌کاری مدرن و پیشرفته را که شامل منبت‌کاری، اپلیک‌ه آزاد، پنبه‌دوزی و ... است، به خواستاران این هنر آموزش می‌دهند (نشر بصائر - چاپ دوم، ۱۳۸۴). «آموزش هنر گلیم بافی» (نشر بازتاب - ۱۳۸۸) نیز کتابی از فاطمه فقیری زاده است که جنبه آموزشی دارد و راهنمایی برای خوانندگان این‌گونه مباحث و هنرهاست.

از کتاب «کارهای مدرن و کلاسیک گل و بوته در گچ‌کاری، سنگ‌تراشی، منبت‌کاری مبل‌سازی و ریخته‌گری» نیز باید یاد کرد. این کتاب را سرفراز غزنی فراهم آورده است. (نشر روزبهان - چاپ دوم ۱۳۸۳).

هنر دستی مسگری و سوزن‌دوزی در کتاب‌های صنایع دستی

درباره هنر دستی مسگری دو کتاب شایسته یادآوری‌اند. نخست «مسگری تزئینی» از ندا قاسمی است (انتشارات اسرار دانش - ۱۳۸۲) که به آموزش جدیدترین و متنوع‌ترین تابلوهای مس و برنج در اندازه‌ها و طرح‌های مختلف می‌پردازد؛ و دیگری «هنرهای سنتی فراموش شده اردبیل (چینی بندزنی و مسگری)» اثر سولماز مردانه و از انتشارات محقق اردبیلی (۱۳۸۷). درباره هنر باارزش معرق که در ایران قدمتی کهن دارد این آثار را می‌توان نمونه آورد، «صد و یک طرح معرق» از غلام‌رضا اسماعیل‌زاده (انتشارات یساولی - چاپ چهارم، ۱۳۸۴) و نیز «شغلی که دوستش دارم: معرق» از محمد حسن تفرشی و یاسر ناظم‌نیا (انجمن ایرانیان - ۱۳۸۴).

در کتاب اخیر نخست پیشینه معرق‌کاری معرفی شده و پس از آن اطلاعاتی از این دست در اختیار خواننده قرار گرفته است. انواع معرق چوبی، بافت چوب‌ها، انواع ماشین‌آلات در معرق‌کاری، مواد مصرفی مورد استفاده در معرق، مراحل معرق‌کاری، انواع روش اتصال اجزای الگو روی چوب‌های رنگی و موارد دیگر. کتاب تحقیقی و راهگشای «مجموعه تابلوهای شاهنامه فردوسی به روایت هنر معرق»، کار مشترک لیلا رضایی، سیدجعفر هاشمیان و ساغر السادات هاشمیان (انتشارات برگ‌نو - ۱۳۸۷) نیز درخور یادآوری جداگانه‌ای است که ما را با شیوه هنرمندان ایرانی در آرایه‌گری کتاب‌ها و متن‌های مهم زبان فارسی آشنا می‌کند. این توضیح را هم باید افزود که معرق در لغت به اشکالی گفته می‌شوند که از کنار هم قرار گرفتن تکه‌های کوچک و بزرگ تشکیل شده‌اند و در ترکیب با هم نقش‌های بدیعی را به وجود می‌آورند.

در میان صنایع دستی، هنر سوزن‌دوزی از زیبایی و ظرافت فراوانی برخوردار است. کتاب «طرح‌هایی برای سوزن‌دوزی» از شهین پزشکی (انتشارات آهنگ قلم - ۱۳۸۶) ما را با مجموعه نقش‌هایی برای استفاده در دوخت‌های تزئینی و هنرهای مرتبط با سرمه‌دوزی، ابریشم‌دوزی، گلابتون‌دوزی و گلدوزی با چرخ آشنا می‌کند. به همین گونه می‌توان زیبایی و نقش‌آفرینی چنین هنری را در کتاب «آکازو (مجموعه‌ای از طرح‌های سوزن‌دوزی و گلدوزی)» اثر راضیه زردشت دید. این کتاب را نشر راهگشا در سال ۱۳۸۴ منتشر کرده است. هنر تذهیب را هم نمی‌توان نادیده گرفت و از کتاب‌هایی یاد نکرد که در این زمینه فراهم آمده‌اند. افزون بر آنچه پیش‌تر یاد شد، باید به کتاب «آرایه‌ها و نقوش اسلیمی در هنر تذهیب و طراحی فرش» نوشته سونیا رضایور و با طراحی امیر هوشنگ آقامیری (انتشارات یساولی - چاپ دوم، ۱۳۸۷) اشاره کرد که نمونه‌ای کاربردی از این گونه کتاب‌هاست و نیز «آموزش تذهیب» که به شیوه‌های این هنر می‌پردازد، اثر فرید هنرور، اکرم برآبادی و دیگران (فرهنگسرای میردشتی - ۱۳۸۸).

درباره سفالگری سه منبع درخور ذکر است. نخست «راهنمای عملی سفالگری» نوشته لورت‌اسپی و ترجمه بیتا مشحون (انتشارات فنی ایران - ۱۳۸۴) که جنبه آموزشی دارد. برای شناخت این هنر در گستره‌ای وسیع‌تر می‌توان به کتاب «سفالگری اسلامی» اثر ویلسون آلن اشاره کرد. مهناز شایسته‌فر این کتاب را به فارسی ترجمه کرده است (موسسه مطالعات هنر اسلامی - ۱۳۸۳). در این مجموعه با تصویب‌گری ۴۸ نمونه از سفال‌های اسلامی در محله جغرافیایی اسپانیا تا ایران در سده‌های نهم تا هجدهم میلادی، تحول سفالگری اسلامی تحلیل و بررسی می‌شود. برای شناخت این هنر در ایران نیز ماخذ «سفال و سفالگری در ایران، از ابتدای نوسنگی تا دوران معاصر» نوشته سیف‌الله کامبخش‌فرد (انتشارات ققنوس - چاپ دوم، ۱۳۸۳) از ارزش تحقیقی برخوردار است.

هنگام سخن گفتن درباره صنایع دستی نمی‌توان از هنر مینیاتور گذشت و از آن یاد نکرد. یک نمونه از کتاب‌هایی که به این هنر پرداخته‌اند، اثر مهدی اشتری است با عنوان «هنر مینیاتورسازی و نقاشی ایرانی (انتشارات گوتنبرگ - ۱۳۸۶) که به هنرهای مینیاتور، تذهیب، تشعیر، گل و مرغ، گل و بوته و سوخت معرق می‌پردازد.

کتاب‌شناسی‌ها و واژه‌نامه‌های صنایع دستی
کتاب «دانشنامه کوچک صنایع دستی ایران» نوشته پریسا سیداحق‌لانی (نشر قاصد - ۱۳۸۸) اثر قابل توجهی است که نویسنده در ابتدای آن به اختصار درباره پیشینه صنایع دستی ایران مطالبی را آورده است. آنگاه درباره پارچه‌بافی، تذهیب، ترمه‌بافی، حصیربافی، حکاکی، ده یک دوزی و قلمزنی توضیحاتی را ارائه کرده است.

آزاده سیدین

مسائل زیست محیطی، یکی از موضوعاتی است که توجه نداشتن به آن می تواند مشکلات بسیاری را برای ما همراه داشته باشد. مسایلی چون آلودگی هوا، دفع زباله و آلودگی آب آشامیدنی اگر مورد توجه قرار نگیرند، می توانند همه شئون زندگی ما را تحت تاثیر قرار دهند. در این میان، با فرارسیدن تابستان و مسائل مرتبط با آب آشامیدنی، این موضوع را که در کتاب «نمک زدایی برای تهیه آب آشامیدنی سالم» محور بوده، بحث گفت و گویی کرده ایم. دکتر امیر حسین محوی یکی از متخصصانی است که این کتاب را با همکاری مهندس سجاد مظلومی به تازگی ترجمه کرده است. وی استادیار دانشکده بهداشت گروه مهندسی بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی تهران است که تا کنون ۱۶ عنوان کتاب علمی تالیف و ترجمه کرده است.

گفت و گو با دکتر امیر حسین محوی، مولف کتاب «نمک زدایی برای تهیه آب آشامیدنی سالم»

بحران آب جدی است

زیست محیطی این روش فقط شامل مصرف انرژی نیست بلکه فاضلاب های حاصل از احیای رزین های تبادل یون یا سیستم های غشایی نیز مطرح اند که نیاز به دفع مناسب دارند. ولی با توجه به بحران کمی و کیفی آب، استفاده از نمک زدایی بهترین راه حل است که باید در استفاده از این تکنولوژی به ارزیابی های زیست محیطی آن نگاه ویژه ای داشت. با چنین دیدگاهی تکنولوژی ما کاملاً دوستدار محیط زیست خواهد بود و دیگر هیچ نگرانی ای از تولید گازهای گلخانه ای و گرم شدن زمین، مصرف انرژی و ورود فاضلاب صنعتی به محیط وجود نخواهد داشت.

اما در بحث نمک زدایی، نگرانی هایی در مورد اکوسیستم طبیعی دریا و موجودات زنده آن نیز وجود دارد. آیا در کتاب به این موارد هم توجه شده است؟

همان طور که گفتیم، فاضلاب عظیمی از نمک زدایی حاصل می شود که بسیار غلیظ است و نیاز به دفع دارد. این فاضلاب ها مانند قطره ای در پیکره های آبی عظیم مثل دریای عمان و خلیج فارس هستند که اگر با حفظ فاصله و عمق مناسب دفع شوند به اکوسیستم طبیعی آنها لطمه ای نمی زنند. اما این نگرانی می تواند در ارتباط با منابع آب لب شور در کویر یا حاشیه آن وجود داشته باشد که ممکن است فاضلاب وارد آب های زیرزمینی شود و کیفیت آنها را تخریب کند. منبع اصلی کتاب کدام است که شما آن را به فارسی ترجمه کرده اید؟

این کتاب برای نخستین بار در سال ۲۰۰۹ میلادی توسط انتشارات سازمان بهداشت جهانی چاپ شد و از آنجا که محتوای کتاب می تواند در کشور ما کارایی فراوانی داشته باشد، آن را به فارسی ترجمه کردیم.

برای سلامت بدن مناسب نیست و لازم است با اصلاح مجدد، آنیون ها و کاتیون های مورد نیاز بدن به این نوع آب اضافه شوند.

از آنجا که در بحث استفاده از تکنولوژی های نوین با مسائل مصرف انرژی و تولید گازهای گلخانه ای و تغییر اقلیم مواجه ایم. آیا در کتاب به مسائل زیست محیطی استفاده از نمک زدایی نیز اشاره شده است؟

به هر حال هر صنعتی نیاز به انرژی دارد و استفاده از سوخت های فسیلی در آن مطرح است. در نمک زدایی هم به انرژی نیاز است که گاهی از پمپ های برقی برای عبور آب از غشاهای حذف املاح استفاده می شود که نیاز به الکتریسیته دارد یا سیستم های تبخیری که برای بخار آب به گرمانیاز دارند اما تاثیرات

برای بومی شدن این فناوری جدید اقدام کنیم تا به کمک آن بتوانیم پاسخگوی نیاز به تامین آب بهداشتی در کشور باشیم.

مطابق با متن کتاب، آیا آب آشامیدنی حاصل از نمک زدایی همه استانداردهای سازمان بهداشت جهانی برای آب سالم را دارد؟

در بحث نمک زدایی با روش های مختلف مثل تبخیر، استفاده از نانو فیلترها، اسمز معکوس یا الکترو دیالیز، املاح آب گرفته می شوند که کیفیت آن نزدیک به آب مقطر است. مطابق با استاندارد سازمان بهداشت جهانی، آب باید دارای انواع آنیون ها و کاتیون ها مثل کلسیم، سدیم و پتاسیم باشد تا املاح مورد نیاز بدن تامین شوند. بنابراین مصرف آب حاصل از سیستم های نمک زدایی که املاح گرفته می شوند

کیفیت و کمیت آب در ایران چگونه است که شما در این کتاب به نمک زدایی برای تهیه آب آشامیدنی سالم اشاره کردید؟

در سال های گذشته، ایران حدود ۲۰ میلیون نفر جمعیت داشت و میزان بارندگی سالانه ما بیش از ۶۰۰۰ متر مکعب به ازای هر نفر در سال بود اما الان جمعیت ما به بیش از ۷۰ میلیون نفر رسیده است در حالی که میزان بارندگی سالانه ما به دو هزار متر مکعب در سال برای هر نفر کاهش یافته است. آمارها نشان می دهند که ۹۲ درصد از کل آب در بخش کشاورزی، ۶ درصد در بخش خانگی و حدود دو درصد در صنعت استفاده می شود. این مقدار مصرف با توجه به محدودیت میزان بارندگی سالانه ما، بسیار زیاد است و باید اقداماتی جدی در این باره انجام شود. البته اقداماتی انجام شده که از جمله آنها ... به توصیه صرفه جویی، احداث سد های فراوان، برداشت از آب های زیرزمینی می توان اشاره کرد. اما این اقدامات کافی و مناسب نیستند. به عنوان نمونه برداشت آب از سفره های زیر زمینی، سطح این آب ها را پایین برده و حتی سبب افت کیفیت آب خواهد شد در نتیجه ما باید به راهکارهای منطقی برای ۱۰ یا ۱۵ سال آینده بیندیشیم که مطمئناً با بحران جدی آب مواجه می شویم و دیگر اقدامات اینچنینی پاسخگو نیستند. خوشبختانه خداوند امکانات خوبی در اختیار ما قرار داده که خلیج فارس و دریای عمان در جنوب و دریای مازندران در شمال از جمله آنها هستند. بنابراین ما به منابع آب شور خوبی دسترسی داریم که می توانیم با کمک تکنولوژی روز دنیا از آنها، به آب شیرین دسترسی یابیم و در این کتاب به آن اشاره شده است. شاید اهمیت تکنولوژی نمک زدایی کمتر از انرژی هسته ای نباشد پس باید

گفت و گو با دکتر فرهاد نژاد کورکی مولف کتاب «آلودگی هوا»

از هوای پاک تا آلودگی هوا

آلودگی هوا یک معضل جهانی است که شهرهای بزرگ و پر جمعیت را با مشکلات بزرگی مواجه ساخته است. مدیریت این نوع آلودگی و تاثیرات مخرب آن بر سلامت انسان بر عهده مسئولان شهری است و کارشناسان محیط زیست، استفاده از مدل سازی کیفیت شهری را از راه های مناسب در این حوزه می دانند. فرهاد نژاد کورکی یکی از این متخصصان است که کتاب «آلودگی هوا (مدل سازی کیفیت هوای شهری)» را به تازگی تالیف کرده است. برای شناخت بیشتر محتوای کتاب که توسط انتشارات حفیظ چاپ شده است، با وی گفت و گو کردیم. نژاد کورکی دارای دکترای محیط زیست با گرایش آلودگی هوا از دانشگاه ایست انگلیا انگلستان است که به عنوان مدیر گروه محیط زیست در دانشگاه یزد فعالیت می کند.

روش در بعضی تحقیقات دانشگاهی کاربرد دارد. تغییر کیفیت هوای شهری حاصل کدام فعل و انفعالات و منابع شهری است؟ چنان که در کتاب هم گفته ام؛ افزایش جمعیت، تعداد وسایل نقلیه خصوصی، توسعه صنایع پیرو توسعه ناپایدار شهری از مهم ترین عوامل آلودگی هوای شهرها هستند. به عبارت دیگر استفاده فراتر از توان فیزیکی و زیستی منابع شهری سبب آلودگی

کیفیت هوای شهری کدام است؟ اندازه گیری فعال و غیر فعال از مهم ترین روش های اندازه گیری کیفیت هوا هستند که به تازگی از تصاویر ماهواره ای نیز در این زمینه استفاده می کنند. در روش اندازه گیری فعال، غلظت آلاینده های مختلف به صورت مستقیم اندازه گیری و سپس اطلاعات مرتبط با آن در کامپیوتر ذخیره می شوند. این اطلاعات در کامپیوترها باقی می ماند و هر زمان که ضرورت داشت از طریق تابلوهای نصب شده در شهرها به شهروندان اطلاع رسانی می شوند. اما در روش غیر فعال نمونه های هوا به آزمایشگاه منتقل شده و سپس در محیط آزمایشگاه اندازه گیری و ثبت می شوند که این

اندازه گیری کیفیت هوا تا چه حد در جلوگیری از بروز آلودگی شهرها موثر است که در این کتاب به مدل سازی کیفیت هوای شهری اشاره کردید؟ ابتدا به منظور ارزیابی وضعیت موجود آلودگی هوا در شهرها به ویژه کلانشهرها، کیفیت هوای این نواحی سنجیده می شوند. به همین منظور میزان غلظت آلاینده های مختلف در هوای شهرها اندازه گیری می شوند و سپس با میزان استاندارد آنها مورد مقایسه قرار می گیرند. در صورت مغایر بودن اندازه آلاینده های هوا با میزان استانداردشان، باید برای کاهش و جلوگیری از آلودگی هوای شهرها اقدام کرد. مطابق با متن کتاب، روش های مختلف اندازه گیری

هوای شهرها شده است که نیاز به توجه جدی دارد. اما علل آلودگی های شهری فقط به این موارد محدود نمی شوند و نباید از تاثیر تغییر اقلیم و کاربری سرزمین در نقاط نزدیک و دور دست بر منطقه مورد نظر مثل گرد و غباری که از کشورهای عربی و آفریقایی به ایران وارد می شود، نیز غافل شد.

جلوگیری از آلودگی هوای شهرها بر عهده کیست؟ مدیران و شهروندان؛ هر دو در این باره مسؤولند. مسؤولان با ارائه ساختارهای زیربنایی نظیر اینترنت پرسرعت، تسهیل سیستم اداری اینترنتی، بهبود کیفیت حمل نقل عمومی، ایجاد شهرک ها و محله های دوستدار محیط زیست همراه با امکانات رفاهی مناسب و... در کاهش آلودگی هوای شهری موثرند. شهروندان نیز با استفاده درست از تسهیلات شهری مثل اینترنت و کاهش سفرهای غیر ضروری در سطح شهر می توانند به کاهش استفاده از وسایل نقلیه موتوری بپردازند و میزان آلودگی هوا را کاهش دهند.

راه حل های گفته شده در کتاب شما تا چه اندازه در حل مشکل آلودگی هوای شهرها موثر است؟ کتاب حاضر با ارائه مطالب عمومی و تخصصی می تواند مبنای خوبی در حل مشکلات آلودگی هوای شهرها باشد. مطالب عمومی کتاب برای شهروندان و علاقه مندان به هوای پاک و بخش های تخصصی آن به ویژه مطالعات موردی که در فصل آخر آمده، می توانند مورد استفاده دانشگاهیان و مسؤولان مرتبط با بحث آلودگی هوا قرار گیرند.

در گفت و گو با نویسندگان کودک و نوجوان مطرح شد

بایدها و نبایدهای مطالعات تابستانی

نوجوانان روبه رو شده‌اند، بر نیاز به مشوق‌ها اذعان دارد و می‌افزاید: «شناخت از کودکان نخستین گام خانواده‌ها برای تشویق آنها به مطالعه است.»

چه کتاب‌هایی را انتخاب کنیم؟

برای انتخاب کتاب برای کودکان و نوجوانان وقت نداریم و نمی‌توانیم هر چه را منتشر می‌شود، بخوانیم تا انتخاب کنیم، پس بهتر است قبل از انتخاب موضوع مطالعه کودکان خود، به چکیده مقالات و خلاصه آثار مهم در زمینه‌ای که کودک به آنها علاقه دارد، نگاهی بیندازیم و با استفاده از منابعی که تعدادشان نیز کم نیست، دست به انتخاب کتاب برای کودکان بزنیم.

اگر در این انتخاب، خود را به دست تصادف بسپاریم، ممکن است در راهی بیفتیم که دیگران فرسنگ‌ها از آن را پیموده‌اند و بی‌حاصل بوده است!

شهرام اقبال زاده رقیبان مطالعه نوجوانان را چت روم‌هایی می‌داند که کنترل نشدن ورود کودکان به آنها، نتایج مهلکی را برای آنها دربر خواهد داشت.

این روزها مجموعه کتاب‌ها (کتاب‌های سری) جایگاهی ویژه در عرصه کتاب‌های کودک و نوجوان یافته‌اند؛ به حدی که اغلب نویسندگان مطرح به خلق شخصیت‌ها و کتاب‌های دنباله‌دار روی آورده‌اند.

مصطفی رحماندوست، شاعر و نویسنده کتاب‌های کودک و نوجوان، در این باره می‌گوید: «این روزها نظرم درباره کتاب‌های سری (مجموعه کتاب‌ها) در حوزه کودک و نوجوان تغییر کرده و معتقدم این مجموعه‌ها می‌توانند در کودکان ایجاد جذابیت کنند.» هادی خورشاهیان، شاعر و نویسنده کودکان و نوجوانان هم به جذابیت‌هایی که کتاب‌های مجموعه‌ای می‌توانند با خود به همراه داشته باشند، اشاره می‌کند و معتقد است که شخصیت‌هایی که نویسندگان در مجموعه‌ها خلق می‌کنند، نوعی نوستالژی در مخاطبان ایجاد می‌کند.

خورشاهیان دو ویژگی را برای مجموعه کتاب‌ها برمی‌شمارد و آنها را به خانواده توصیه می‌کند. او می‌گوید: «نخست اینکه مخاطبان سبک خاصی از داستان یا مجموعه‌ای از شعرها می‌توانند با توجه به علاقه‌هایشان گزینه‌های بیشتری برای مطالعه داشته باشند و از طرف دیگر مجموعه‌ها در فروش ناشران هم موثر است.»

«مدارس ما معلم محور یا نمره محورند و این موضوع کودکان را از مطالعه دور می‌کند، در صورتی که کتاب‌های درسی باید مقدمه‌ای برای مطالعات غیر درسی‌ها باشند.»

اقبال زاده برخلاف خانیان که از عوامل محیطی و خانواده برای مطالعه کودکان در فرصت‌هایی مانند تابستان سخن می‌گوید، معتقد است این گروه، همسالانند که مسیرهای مختلفی را پیش روی کودکان و نوجوانان قرار می‌دهند.

اقبال زاده اضافه می‌کند: «در شرایط کنونی خانواده‌ها برنامه‌ای برای نیازهای نسل جدید ندارند و واقعیت این است که تعداد محدودی از خانواده‌ها با فرزندانشان رابطه صمیمی دارند و نیازهای آنها را می‌شناسند.» وی در بحث چگونگی تشویق کودکان و نوجوانان به مطالعه در فرصت‌های تابستانی به خانواده‌ها توصیه می‌کند: «باید پدر و مادر در اقدامی هماهنگ، هر دو کتاب بخوانند و سعی کنند روابط عاطفی خود را با فرزندانشان بیشتر کنند. این دو مکمل‌هایی‌اند که می‌توانند تاثیر گذاری پدر و مادر را در مطالعه کودکان افزایش دهند.»

خانیان هم که کتاب‌هایش معمولاً با استقبال

می‌توان پیش از تابستان برای خانواده‌ها کلاس‌های آموزشی برپا کرد تا نگرش آنها نسبت به کتاب تغییر کند؛ همان‌طور که در منازل رایانه به نیاز اصلی تبدیل شده، کتاب هم باید به بخشی اساسی مثل صبحانه، ناهار یا یک شام مختصر تبدیل شود.»

کارشناسان درباره عوامل محیطی برای مطالعه کودکان عنوان می‌کنند که مواردی مثل میزان نور، دمای محیط، فرم صندلی، فاصله چشم با کتاب، سروصداها و حتی لباس در ایجاد فضای مطالعه تاثیر گذارند.

با این وجود، دکتر فیلی ریس در کتاب «۵۰۰ نکته درباره مطالعه» می‌نویسد: «برخی افراد ترجیح می‌دهند در سکوت مطالعه کنند و برخی در سروصدا. بعضی صندلی راحتی را می‌پسندند و بعضی دراز کشیدن یا نشستن رسمی را. اصلاً وسواس به خرج ندهید و در هر حالتی که راحت‌تر هستید، مطالعه خود را آغاز کنید.»

خانیان هم می‌گوید: «برای گسترش مطالعه، کتاب و کتابخوانی باید در دل برنامه زندگی مردم قرار گیرد و در این میان هر یک از فصل‌ها همان‌طور که به زندگی رنگ و بو می‌دهند، به کتابخوانی هم رنگ‌بوی خودشان را می‌دهند.»

نویسنده رمان «طبقه هفتم غربی» - برنده جایزه شهید غنی پور - با وجود این که از فصل بندی برای مطالعه در میان کودکان و نوجوانان فاصله می‌گیرد، اذعان می‌دارد که تابستان فرصت‌های خوبی را در اختیار بچه‌ها قرار می‌دهد، البته «این تفکرات طولانی مدت است که بهترین فرصت‌ها را برای استفاده از اوقات فراغت کودکان ایجاد می‌کنند.»

کتاب‌ها می‌توانند در شمار دوستان کودکان درآیند و ما می‌توانیم به جست‌وجوی آنها برویم تا ما را به خودمان بشناسند، اما این توانایی را نیز دارند که بر ما تاثیر بگذارند و درهای زندگی را روی ما بکشایند یا ببندند، می‌توانند ما را در پناه خود بگیرند، یا از میان بردارند، از ما پشتیبانی کنند یا منکوبمان سازند.

شهرام اقبال زاده، مترجم و دبیر انجمن نویسندگان کودک و نوجوان نیز تا حدودی به چنین دسته‌بندی‌ای دارد و معتقد است که نظام آموزش و پرورش در ایران، کودکان را از مطالعه حلاق دور می‌کند، او می‌گوید:

تعطیلات تابستانی اغلب دانش‌آموزان شروع شده است. استخرهای پر آب، پارک‌های تفریحی، کلاس‌های آموزشی، باشگاه‌های ورزشی، پایگاه‌های تابستانی و بازی‌های رایانه‌ای جدید - که آخرین مدل آن را یک شرکت صنایع الکترونیکی، همزمان با جام جهانی آماده عرضه به بازار کرده است - همگی انتظار کودکان و نوجوانان را می‌کشند؛ اما بعد از ماه‌ها درس و امتحان، گذر بچه‌ها در تابستان به مطالعه کتاب‌های غیر درسی هم می‌افتد؛ یا اینکه شیرجه از دایوهای بلند استخرها و حضور در کلاس‌های تقویتی را ترجیح می‌دهند؟

جمشید خانیان، برگزیده جایزه کتاب فصل و نویسنده حوزه نوجوانان می‌گوید: «اکثر بچه‌ها بعد از تعطیلی مدارس می‌گویند: آه چقدر درس خواندیم؟ حالا وقت تفریح! این که بخواهیم تفکیکی میان فصل مطالعه آزاد و درسی در نظر بگیریم، نتیجه خوبی نمی‌گیریم و من معتقدم باید رابطه میان مطالعه درسی و غیر درسی را کشف کنیم و با تغییر در کتاب‌ها و نظام آموزشی، فاصله این مطالعه را کم کنیم.»

رقابتی که مطالعه با تفریحات و آموزش‌های مختلف در فصل تابستان دارد، نفس گیر است. رقابت با تلویزیون - محبوب‌ترین رسانه ساخت بشر - رقابت با رایانه - که در تمام خانه‌ها به نیاز اصلی تبدیل شده - رقابت با بازی‌های رایانه‌ای و ... واقعیت مطالعه و کتابخوانی در جامعه امروز ایران و جهان است.

شهرام اقبال زاده، مترجم و دبیر انجمن نویسندگان کودکان و نوجوانان، کودکی‌های خود را به یاد می‌آورد که در تابستان‌های کرمانشاه، بچه‌ها اکثر اوقات فراغشان را با بازی در کوچه‌ها سپری می‌کردند. او عنوان می‌کند: «از ما ما معمولاً تعداد بچه‌های هر خانه زیاد بود و سرگرمی کودکان در کوچه‌ها و محل‌ها بابازی می‌گذشت، اما آپارتمان‌نشینی و تکنولوژی‌هایی مثل اینترنت، مفهوم شهر را تغییر داده است.»

شکسپیر، کتاب‌را بزرگ‌ترین اختراع بشر می‌داند، اما راه کتابخوانی بچه‌ها در فرصت‌های تابستانی از کجا می‌گذرد؟ خانیان پاسخی کاربردی برای این سوال دارد و می‌گوید: «برای مطالعه کودکان و نوجوانان باید محیطی مناسب فراهم شود. به یکباره نمی‌شود کودک را کتابخوان کرد یا به دور میز مطالعه آورد.

یادداشت

مصومه انصاریان پژوهشگر و نویسنده کودک و نوجوان

اوقات فراغت؛ بحران یا فرصت؟

برخی به تعطیلات تابستانی و اوقات فراغت بچه‌ها به چشم یک بحران نگاه می‌کنند و تلاش می‌کنند از پیامدهای منفی آن دوری کنند. برخی هم اوقات فراغت را یک فرصت می‌شمارند و سعی می‌کنند دور از فضای جدی درس و مدرسه، اوقات خوش و مفرحی برای بچه‌ها مهیا سازند و از آن برای رشد و شکوفایی استعدادها منحصراً به فرد بچه‌ها که در فضای عمومی مدرسه فرصت پرداختن به آنها وجود ندارد، بهره‌جویند. شما جزو کدام دسته‌اید؟

به محض این که مدارس تعطیل می‌شوند و بچه‌ها بیچاره، برخی پدر و مادرها از ترس این که بچه‌هایشان دست به کارهای خطرناک زنند یا با آدم‌های ناجور ارتباط برقرار نکنند و دچار آسیب‌های جسمی و اخلاقی نشوند، به فکر پرکردن اوقات فراغت بچه‌هایشان می‌افتند.

مسوولان هم در سطح وسیع‌تر، این نگرانی را دارند و درصددند بحران تابستان را پشت سر بگذارند. از این رو، از انواع و اقسام کلاس‌های علمی، هنری، ورزشی و کمک آموزشی سرگرم‌کننده وقت پرکن که

بازارشان تابستان‌ها خیلی داغ می‌شود، استقبال می‌کنند و دلشان هم خوش است که برای اوقات فراغت بچه‌ها برنامه‌ریزی کرده‌اند.

این دسته به اسم اوقات فراغت، بچه‌های خسته از یک سال تحصیلی را دوباره روی صندلی‌های کلاس می‌نشانند. با این روش، تابستان هم می‌شود مثل سه فصل دیگر و پرونده اوقات فراغت و بازی بچه‌ها بدون این که باز شود، بسته می‌شود! البته یکی از نتایج این گونه برنامه‌ریزی‌های کلاس محور، دلزدگی و بی‌زاری از خواندن و مطالعه خواهد بود.

سوال این است که آیا این افراد برای انجام وظیفه نظارتی و رفع نگرانی خود و دوری از دردسرهای احتمالی تابستان، گزینه دیگری ندارند؟ این افراد به دلیل انگاره نادرستی که از اوقات فراغت دارند، آن را معادل اوقات بیکاری می‌گیرند و بیکاری را هم امری ناپسند و بحرانی می‌شمارند و بحران را هم مسئله بزرگترها می‌دانند و لابد به عنوان بزرگتر، خود را مقید و موظف می‌دانند که اوقات فراغت بچه‌ها را پر کنند. این گونه است که اوقات فراغت از یک فرصت به یک بحران تبدیل می‌شود. شاید از همین منظر در برنامه‌ریزی اوقات فراغت، بچه‌ها را دخالت نمی‌دهند و به همین حد که تابستان بی‌خطری را بگذارند، رضایت می‌دهند. این افراد به نفس عبور از بحران تابستان فکر می‌کنند، نه به کیفیت و چگونگی آن.

اما برخی دیگر اوقات فراغت را یک فرصت می‌شمارند؛ فرصتی فارغ از قید و بندهای رسمی و مدرسه‌ای؛ فرصتی که بچه‌ها می‌توانند

آزادانه به امور مورد علاقه‌شان بپردازند و از انجام آن امور لذت ببرند و خستگی را از جسم و ذهنشان بیرون و خودشان را برای انجام کارهای جدی‌تر آماده کنند. این افراد باور دارند کارهایی که انسان آزادانه و از روی علاقه و با لذت انجام می‌دهد، در شکل‌گیری، رشد و بالندگی استعدادها فردی او تاثیر شگفت‌انگیزی دارد.

این گروه در برنامه‌ریزی اوقات فراغت آگاهانه و هوشمندانه از جایگاه امرانه و بزرگسالانه خود فاصله می‌گیرند و با بچه‌ها به مشورت می‌نشینند و سعی می‌کنند اوقات فراغت را متناسب با روحیه بچه‌ها شاد و مفرح سازند. فراتر از توجه به ویژگی‌های دوران کودکی، توجه به زمانه و شرایط روز از جمله رعایت‌های مهم گروه دوم در برنامه‌ریزی اوقات فراغت بچه‌هاست. در یک کلام؛ این گروه به غنی‌سازی اوقات فراغت بچه‌ها و به سطح کیفی آن می‌اندیشند.

افزایش سطح مطالعه بچه‌ها به عنوان یکی از شاخص‌های مهم رشد، همواره مدنظر اهل فرهنگ بوده است. اگر می‌خواهیم بچه‌ها به مطالعه علاقه مند شوند و مطالعه‌شان به کتاب‌های درسی محدود نشود، چاره‌ای نداریم جز این که به مطالعه به چشم یک فعالیت آزاد و نیاز درونی نگاه کنیم. علایق فردی بچه‌ها را به رسمیت بشناسیم و اساس و محور برنامه‌ریزی اوقات فراغشان قرار دهیم. بچه‌ها را در انتخاب موضوع و کتاب مورد مطالعه‌شان آزاد بگذاریم و فراموش نکنیم که لذت، شرط ضروری علاقه‌مندی به مطالعه و آموختن است.

مصطفی خلجی

مهوش قومی بدون شک از تواناترین استادان زبان و ادبیات فرانسه در ایران است. او که سال‌های زیادی را در دانشگاه شهید بهشتی به تدریس ادبیات فرانسه مشغول بوده، علاقه ویژه‌ای به مارسل پروست دارد و این علاقه باعث شده تا رساله دکترایش را درباره این نویسنده برجسته قرن بیستم فرانسه بنویسد و در کنار کارهای پژوهشی که درباره پروست انجام داده، بعضی از آثار این نویسنده را به فارسی ترجمه کند. همه این تلاش‌ها، از قومی یک «پروست‌شناس» ساخته است. قومی در این گفت‌وگو از جنبه‌های مختلفی به رمان «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» نظر می‌افکند و ضمن احترام به دیگر ترجمه‌ها، از ترجمه مرحوم مهدی سحابی دفاع می‌کند.

دنیای داستانی مارسل پروست در گفت‌وگو با دکتر مهوش قومی

پاسخ پروست به میل جاودانگی انسان

از چاپ ترجمه ایشان، همیشه این بحث مطرح بود که پروست غیرقابل ترجمه است. قبل از ایشان هم خانم عظمای نفیسی ترجمه‌ای از این اثر داده بودند، ولی چون برای آن تبلیغی نشد و آن را خوب معرفی نکردند، زیاد شناخته نشد.

ترجمه خانم نفیسی نسبت به ترجمه آقای سحابی چه طور بود؟
ترجمه خانم نفیسی آزادتر است، اما ترجمه آقای سحابی از این رمان بسیار خوب است. شکی نیست که ایشان کار بزرگی انجام داده است.

ممکن است مثال بیاورید؟
این موضوع در نقل قول‌هایی که به فارسی ترجمه شده زیاد دیده می‌شود. مثلاً ما در فارسی تطابق زمان‌ها را انجام نمی‌دهیم. ما می‌گوییم من دیروز به تو گفتم که رفتم مسجد و معمولاً نمی‌گوییم من دیروز به تو گفتم که رفته بودم مسجد. این تطابق زمان محصول زبان فرانسه است، ولی آقای سحابی در ترجمه این رمان خیلی جاها این کار را انجام داده‌اند که زیاد به فارسی ربط ندارد.

آیا اکنون ضرورت ترجمه دوباره این اثر حس می‌شود؟

ترجمه دوباره همیشه میسر است؛ اما شاید کمی زود باشد. اگر هم مترجمی تصمیم بگیرد این کار را انجام بدهد حتماً باید خودش را در ترجمه، بالاتر از آقای سحابی بداند.

در میان ترجماتی که اکنون از فرانسه به فارسی ترجمه می‌کنند، کسی هست که بتواند ترجمه‌ای بهتر ارائه بدهد یا اینکه این رمان را دوباره به فارسی برگرداند؟

آن موقع هم وجود داشته است. مثلاً یک بخش‌هایی که آقای دکتر ابوالحسن نجفی از رمان پروست ترجمه کردند و در مجلات آن زمان چاپ شد بسیار عالی بود. همچنین دکتر محمد تقی غیثی کتابی ترجمه کرده‌اند به نام «پروست در آینه آثارش» که در آن بخش‌هایی از رمان «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» را هم ترجمه کرده‌اند و بسیار خوب به فارسی برگردانده‌اند.

هم خواهد خندید. چون صحنه‌های کم‌دی و خنده‌دار در اثرش زیاد دیده می‌شود. حتی جایی گفته‌است که خودش هم موقع نوشتن این صحنه‌ها می‌خندیده است. مثلاً آنجایی که قهرمان داستان در مجلس اعیان وارد می‌شود، اشتباه‌های آشکاری می‌کند که بسیار خنده‌دار است. در کل، آثار پروست را نباید به عنوان یک کار جدی و خشک دید، بلکه بسیار مفرح است.

دوباره بعد روان‌شناختی رمان «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» هم می‌شود کمی توضیح دهید؟

یکی از جالب‌ترین نکاتی که در آثار پروست دیده می‌شود این است که شخصیت‌ها از دیدگاه‌های مختلف دیده می‌شوند. یعنی هر شخصیت را از نگاه شخصیت دیگر می‌بیند و این آنها را چند بعدی می‌کند. به همین دلیل در رمان پروست نمی‌توانیم بگوییم که فلان شخصیت این ویژگی‌ها را دارد، چون هرکس آن را به یک شکل می‌بیند. حتی راوی هم نمی‌تواند تصویر روان‌شناختی کاملی از شخصیت‌ها به خواننده ارائه بدهد. این چند بعدی بودن شخصیت‌ها در آثار پروست خیلی جالب است و به نظرم این را متأثر از نقاشی‌های زمان خودش است.

شما ترجمه‌ای را که مهدی سحابی از رمان «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» انجام داده، چطور ارزیابی می‌کنید؟

بی‌شک ترجمه «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» به فارسی، کار بزرگی بوده است. حتی پیش

مسئله‌ای است که منتقدان زیادی مطرح کرده‌اند و من نیز بر این باورم که پروست آغازی است بر رمان نو. درباره جویس هم من معتقدم که دقیقاً شاخص‌های مشترکی از رمان نو در آثار و نوشته‌های هر دو وجود دارد.

می‌توانید مثال بزنید؟
البته این موارد آن قدر هست که خود دست‌کم موضوع یک مقاله می‌شود. اما می‌شود به حدیث نفس‌هایی که هر دو دارند اشاره کرد. این حدیث نفس‌ها را در «اولیس» جویس می‌بینیم و تبلور این حدیث نفس‌ها را در کارهای پروست هم می‌بینیم. درباره آثار پروست نظرهای متفاوتی وجود دارد. مثلاً برخی از منتقدان ادبی، آثارش را جزو رمان‌های بالزاک طبقه‌بندی کرده‌اند، اما می‌بینیم که بسیاری عناصر در رمان بالزاک دیده نمی‌شود. یا آن را جزو رمان‌های روانشناسانه و حتی اجتماعی طبقه‌بندی کرده‌اند. اما می‌بینیم همانطور که آثار پروست تفاوت‌های زیادی با کارهای بالزاک یا حتی زولا دارد، نمی‌توان آن را در گروه خاصی طبقه‌بندی کرد. در رمان‌های پروست همیشه پایان یک چیز، آغاز چیز دیگری است. همچنین پروست به حوادثی که رمان را تشکیل می‌دهد و نویسندگان کلاسیک خیلی بر آنها تأکید دارند، مثل ازدواج، اصلاً توجه نمی‌کند. اینها عناصری است که در کارهای کسانی مثل فلوربر زیاد دیده می‌شود، اما پروست از این عناصر استفاده نمی‌کند.

پروست چقدر متأثر از فلاسفه و رمان‌نویسان پیش از خود است؟ یا اگر شما بخواهید رگه‌های فکری فرد مشخصی را در آثار پروست نام ببرید چه کسی را نام می‌برید؟

از نظر زمان و حافظه، عناصر حافظه ارادی و مساله زمان ارادی که در رمان پروست می‌بینید متأثر از برگسون است. همچنین پروست در رمان‌هایش ترفندهایی به کار می‌برد از جمله بازگشت شخصیت‌ها از آثار مختلف که این را در آثار بالزاک و جویس هم می‌شود دید.

اگر کسی پروست را خوب بخواند، خیلی خوب

مارسل پروست رمان «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» را با این جمله به پایان می‌رساند که «زندگی حقیقی، آن زندگی که سرانجام مشهود و روشن می‌شود، آن یگانه زندگی که حقیقتاً زیست و تجربه شده است، ادبیات است» منظور پروست از ادبیات چه بود؟ و آیا پروست با بیان این جمله در پی پاسخ به میل جاودانگی انسان است؟

در واقع ادبیات در نظر پروست «اثر جاویدان و جاودانگی در اثر» است، یعنی منظور او از ادبیات هم خلق آثار ادبی جاویدان است و هم نوعی جاودانگی در اثر ادبی می‌بیند. با ادبیات می‌توانیم گذشته و افرادی را که از دست داده‌ایم زنده کنیم. می‌توانیم درباره همه کسانی که برایمان عزیز بوده یا هستند، بنویسیم و این جز جاودانه کردن آنها، نوعی جاودانگی برای خودمانیز به همراه می‌آورد. به زعم خیلی از منتقدان، رمان «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» نقطه پایان رمان‌نویسی به سبک کلاسیک است. از طرفی بعضی‌ها هم اعتقاد دارند در همین قرن نویسنده‌ای به نام جیمز جویس رمان‌نویسی را به سبک مدرن آغاز کرده است. آیا شما این نظر را قبول دارید یا خیر؟ و آیا نسبتی میان پروست و جویس در شیوه رمان‌نویسی وجود دارد؟

خب خیلی از منتقدان هم چنین عقیده‌ای ندارند. یعنی پروست را به شکلی آغاز رمان‌نویسی مدرن می‌دانند. من در حقیقت فکر نمی‌کنم رمان پروست یک پایان باشد، بلکه نوعی آغاز است. پروست در رمان خود از ویژگی‌های رمان نو هم بسیار بهره گرفته است و همه رمان‌هایی که بعد از او نوشته شده این شاخصه‌ها را دارند. اما پروست برخلاف بسیاری از نویسندگان صاحب سبک مثل بالزاک، پیرو نداشتند است. چون پروست سبک و دیدگاه خاص خود را دارد و قابل تقلید یا پیروی نیست. از سویی ما خیلی از عناصر رمان نو را در کارهایی که ناتالی ساروت و میشل بوتور نوشته‌اند می‌بینیم که آنها در مورد رمان نو مثال‌هایی از کارهای پروست آورده‌اند. این

نگاهی به زندگی و آثار مارسل پروست در جست‌وجوی شکوه خویشتن

آنچه مارسل پروست (۱۸۷۱ - ۱۹۲۲) در پایان «زمان باز یافته» درباره نویسندگان قرن نوزدهم می‌نویسد کاملاً درباره اثر خودش «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» صدق می‌کند: «این نویسندگان خود نظاره‌گر خلق آثارشان بودند. تو گویی که در عین حال عامل کار و داور آن بودند و از این خودنظاره‌گری به زیبایی نوینی دست یافتند که فراسوی اثر و والا از آن است.»

مارسل پروست که در خانواده‌ای بورژوازی پاریس دیده به جهان گشود، به رغم بیماری آسم که تمام عمر گریبانگیر وی بود، دوران کودکی خوشی را در کانونی پر مهر و عطوفت سپری کرد. به گفته خود، وی در سیزده سالگی کمال مطلوب و آرمان خوشبختی را در این می‌دانست که کنار آنان که دوستانش می‌داشت به سر برد، از زیبایی‌های دل‌فریب طبیعت بهره گیرد و اوقات خود را با کتاب، موسیقی و تئاتر سپری کند.

چاپ رسید و پس از مرگ پروست که تا واپسین دم در راه تکامل و غنای اثرش از پاننشست، جلدهای بعدی یعنی اسیر (۱۹۲۳)، فراری (۱۹۲۵) و زمان باز یافته (۱۹۲۷) منتشر شد.

تمام فعالیت ادبی وی قبل از سال ۱۹۰۷ یعنی تاریخی که نگارش بزرگ‌ترین اثر خود را آغاز کرد، صرفاً بیانگر و بازتاب در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته است. کتاب خوشی‌ها و روزها اثری است مربوط به دوران جوانی پروست و دو کتاب «علیه سنت بو» و «ژان سانتوی» را ناشران بر اساس متونی که تا آن زمان به چاپ نرسیده بودند، تنظیم کرده‌اند. این نوشته‌ها گواهی است بر یک قریحه ادبی که از آشوب و آشفتگی به دور است. قریحه‌ای که وقف تجلی کامل یک تجربه درونی شده است. قهرمان کتاب «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» دگرگونی‌هایی را متحمل می‌شود که احتمالاً مشابه همان تحولاتی است که در زندگی خالق اثر صورت می‌پذیرد؛ بنابراین، این رمان سرگذشت قریحه و استعداد نویسنده کتاب به شمار می‌رود. پروست از همان اوان کودکی در طلب آفرینش اثری بود که می‌بایست در آینده به رشته تحریر کشیده شود و همواره با شک و شبهه نسبت به قریحه خود، درباره محتوای اثر از خود پرسش‌هایی می‌کرد.

رمان «در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته» آغازگر همان پرسشی که رمان معاصر مطرح می‌سازد.

مارسل پروست از همان اوان نوجوانی و جوانی مسحور جوامع اشرافی بود و در محافل باشکوه با اشراف طرح دوستی می‌ریخت و با هنرمندان و موسیقیدانان آشنا می‌شد. وی با تحریر چند مقاله در مجلات، مجموعه نوشته‌های مختلف، کتاب «خوشی‌ها و روزها» (۱۸۹۶) و ترجمه آثار منتقد انگلیسی «روسکین» شهرتی به دست آورد و به عنوان نویسنده‌ای محفل دوست، هنردوست و ظریف طبع مطرح شد و از همان زمان به نگارش قسمت اعظم رمانی نیمه‌تمام به نام «ژان سانتوی» پرداخت که در سال ۱۹۵۲ منتشر شد.

پروست که مرگ مادرش در سال ۱۹۰۵ او را به شدت متزلزل ساخته بود، در اثر ضعف ناشی از بیماری به تدریج گوشه‌نشینی و عزلت اختیار کرد و به آپارتمان پاریسی خویش پناه برد و بدون آنکه کاملاً روابطش را با محافل اشرافی بگسلد از آن پس زندگی خود را صرف نگاهستن شاهکار اصلی خویش یعنی در جست‌وجوی زمان از دست‌رفته کرد.

جلد اول را که هیچ‌یک از ناشران آن زمان قبول نکردند، با هزینه خود در سال ۱۹۱۳ منتشر کرد که با بی‌اعتنایی همگان مواجه شد. اما افتخار و شهرت زمانی نصیب او شد که جلد دوم با عنوان «در سایه دختران شکوفا» در سال ۱۹۱۹ برنده جایزه ادبی گنکور شد. بعد از آن «طرف گرمات» در سال ۱۹۲۰ و «سدوم و عموره» در سال ۱۹۲۱ به

نقالی فقط با نقالان زنده می ماند!

بدون تردید روایت و داستان‌گویی، ریشه در باورهای و سنت‌های کهن دارد که در جوامع مختلف کاربردی نمایشی یافته است.

از اجرای افسانه‌های قبایل سرخ‌پوست در کنار اجاق‌ها و خیمه‌ها گرفته تا استرالیا و آفریقا که راجع به توتم‌ها و دل‌آوری‌های خود افسانه‌سرایی می‌کرده‌اند، همین‌طور ترکیه و هند و ممالک عربی که درباره‌ی اوضاع و احوال و مرگ و میر انسان‌ها به روایتگری می‌پرداخته‌اند، نقالی جایگاه مهمی داشته است. در ایران نیز در عهد باستان در «خدای نامک»ها و «هزار افسانک»ها، جدال خیر و شر در روایت داستان‌گویی مشهود است و قدیمی‌ترین سندی که پس از اسلام به نقالی اشاره کرده، «الفهرست» ابن ندیم است. نقالان که در برهه‌های زمانی عنوانی مانند قوال، خنیاگر، راوی، دهقان، گوسان، عاشیق، قصاص و... مختلف داشته‌اند، در زندگی افراد جوامع خود نقش بسزایی ایفا کرده‌اند. اگرچه در ارتباط با ریشه نقالی هنوز اطلاعات دقیقی در دست نیست، اما متاسفانه از اطلاعات پراکنده‌ای هم که از پژوهشگران گذشته به جای مانده در روزگار ما کمتر به آن پرداخته شده است. کتاب‌هایی هم که به موضوع نقالی پرداخته‌اند، شاید کمتر از انگشتان دو دست باشند که از آن میان می‌توان به این آثار اشاره کرد: «نمایش در ایران» اثر بهرام بیضایی، «نمایش و نیایش در ایران» اثر دکتر جابر عنصری، «ادبیات نمایشی در ایران» اثر جمشید ملک‌پور، «رستم و سهراب بر پایه طومار نقالان» اثر مرشد یدالله وزیر و به تصحیح جلیل دوستخواه، «هفت لشکر، طومار نقالان» تصحیح مهدی مدائنی و افشاری، «سام‌نامه» تصحیح داوود فتحعلی بیگی، «حماسه‌سرایی در ایران» اثر دکتر ذبیح‌الله صفا و «مقالات مرتبط به دکتر محمدجعفر محجوب» و چند کتاب دیگر که به شکل گذرا و پراکنده به نقالی اشاره کرده‌اند.

با وجود واحدهای درسی نظیر نمایش در ایران، آشنایی بانمایش در ایران، اجرای کارگاهی نمایش‌های ایرانی، شیوه‌های نمایش در ایران و... در دانشکده‌های تئاتر، هنوز منابع اندکی درباره‌ی موضوع نقالی موجودند و دیگر این که افراد، کمتر سراغ پژوهش در این حوزه می‌روند.

از کتاب‌هایی که منبع و مرجع نقالان در طول سالیان

دراز بوده‌اند که باورهای ملی، میهنی و آیینی، مذهبی را در خود جای داده‌اند، می‌توان شاهنامه فردوسی، سمک عیار، ابومسلم‌نامه، حمزه‌نامه، کلیله و دمنه، افسانه‌های هزار و یک شب، سندبادنامه، داراب‌نامه، هفت پیکر نظامی و... را نام برد. نقالان در ادوار مختلف چنان مورد توجه بوده‌اند که مقرب پادشاهان و همچنین مرجع بسیاری از شاعران بزرگ برای داستان‌سرایی قرار می‌گرفته‌اند؛ به گونه‌ای که فردوسی در شاهنامه، اسدی طوسی در گرشاسب‌نامه، نظامی گنجوی در لیلی و مجنون، خسرو و شیرین و اسکندرنامه و فخرالدین اسعدگرگانی در ویس و رامین چند بار اشاره می‌کنند که داستان‌هایشان را از گفته‌های دهقانان و راویان گرفته‌اند.

عبدالنبی فخر الزمانی: اشاعه گر نقالی

یکی از مهم‌ترین کتاب‌های ارزشمندی که در عصر صفویه درباره‌ی نقالی نوشته شده و متاسفانه تاکنون مهجور مانده، «طراز الاخبار» اثر عبدالنبی فخر الزمانی است که نسخه خطی آن در کتابخانه مجلس شورای اسلامی نگهداری می‌شود و هنوز به چاپ نرسیده است. نخستین بار دکتر محمدجعفر محجوب در مقاله‌ای با عنوان «تحول نقالی و قصه‌خوانی، تربیت قصه‌خوانان و طومارهای نقالی» که در ایران‌نامه سال نهم (۱۳۷۰) منتشر شد، به «طراز الاخبار» و خالق آن پرداخت.

دکتر ذبیح‌الله صفا در کتاب «تاریخ ادبیات در ایران» جلد پنجم، فصل پنجم، به جز «طراز الاخبار» به دیگر

آثار فخر الزمانی اشاره می‌کند. در کتاب «فهرست کتاب‌های خطی» جلد نخست تألیف محمد تقی دانش پژوه و بهاء‌الدین علمی انواری ذیل شماره ۳۵۸ مشخصات کتاب «طراز الاخبار» معرفی شده است: «نستعلیق سید محمد بن مسعود بن احمد الحسینی بهاری در ۲۷ صفر ۱۴۳ (= ۱۰۴۳) در پنته در ۶۲۸ برگ ۱۹ سطری به اندازه ۲۱×۲۲،۵۱×۵۱ کاغذ سفید، جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی با تریج، عطف تیماج قهوه‌ای روشن با لولا»، احمد گلچین معانی در کتاب «تذکره میخانه» تألیف عبدالنبی فخر الزمانی که آن را تصحیح کرده و مقدمه‌ای بر آن نوشته است، ذیل صفحه ۷۸۳ که برای سومین بار توسط انتشارات اقبال در سال ۱۳۶۲ به چاپ رسیده با دست‌نوشته خود به «طراز الاخبار» اشاره کرده است.

نسخه‌ای از «طراز الاخبار» که در حدود نیمه قرن یازدهم و نزدیک به زمان تألیف که ۱۰۳۷ است، تحریر شده در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران به شماره ۳۲۹۵ موجود است.

گلچین معانی در مقدمه تذکره میخانه از اقوال مولف به زندگی‌نامه و آثار فخر الزمانی اشاره می‌کند: ملاعبدالنبی در سنه ۹۹۸ (ه.ق) در قزوین متولد شده و به مناسبت نام جدمادری خویش که فخر الزمان بوده و از اولاد خواجه عبدالله انصاری است، خود را فخر الزمانی می‌نویسد. در قزوین بزرگ شد و از اوایل عمر ذوق و شوق شعر گویی داشت و عزتی تخلص می‌کرد. مثل

شعر در قصه‌دانی هم ملکه داشت و حافظه او آنقدر قوی بود که قصه‌امیر حمزه را یک بار شنید و حفظ کرد. در نوزده سالگی به زیارت مشهد مقدس رفت، در آنجا یک ماه اقامت داشت. هندوستانیانی که به مشهد آمد و شد داشتند، چنان تعریف‌ها می‌کردند که او مشتاق سفر شد و در سنه ۱۰۱۸ (ه.ق) به دار الخلافه آگره رسید. میرزا نظامی که از خویشاوندان او بود در آن ایام به واقعه‌نگاری در گاه جهانگیری اشتغال داشت و چنین وانمود که عبدالنبی قصه‌خوان من است و وی به سبب تمرین در قصه‌گویی در این فن به کمال مهارت رسید. در ۱۰۲۲ (ه.ق) در اجمیر به کتابداری مشغول شد و به این جهت وقت مطالعه بسیار داشت. در همان زمان او از کتاب‌های نظم و نثر انتخاب کرد و طرح سه کتاب ریخت و نیز مجدداً به شاعری پرداخت. در سال ۱۰۲۸ ه.ق کتاب «میخانه» و «ساقی‌نامه» خویش را به پایان برد. در «ساقی‌نامه» فخر الزمانی که نبی تخلص کرده آرزوی بازگشت به ایران را با جوش و خروش بیان کرده است، ولی معلوم نیست که این آرزوی او تحقق یافته یا نه و تاریخ وفات او نیز از هیچ مأخذ به دست نیامده است. فخر الزمانی در هندوستان قصه‌دانی را ذریعه معاش خویش قرار داد چنان‌که می‌گوید: «فلک قدر تاندرین خاکدان / تو سرور نژادی و من قصه‌خوان» کتاب «طراز الاخبار و الاشعار و التواریخ» و اشاعه نقالی کتاب «طراز الاخبار» در سال ۱۰۳۷ ه.ق توسط عبدالنبی بن خلف بیگ فخر الزمانی قزوینی تألیف یافته است. این کتاب که در نسبت منسوبات اخبار اربعه است، دارای مقدمه‌ای در پنج فصل، چهار اخبار رزم و بزم و بزم در عاشقی و عیاری، هر یک در دوازده طراز از نظم و نثر موافق اسامی ائمه معصومین (ع) است و سپس خاتمه در متفرقات با سرگذشت خود مولف در پایان از خود او را شامل می‌شود. خود فخر الزمانی در برگ ۱۱ الف طراز الاخبار می‌آورد: «که کتابی به جهت قصه‌خوانان محفل این دشوار پسند روزگار تصنیف نماید تا هنگام رموز قصص و اخبار این نسخه بر گزیده به نظر درآوردند.» در واقع کتاب «طراز الاخبار» حائز اهمیت است که شیوه‌های نقالی را با توجه به داشته‌ها و یافته‌های فخر الزمانی مطرح کرده که از این حیث کمتر منبعی را می‌توان سراغ گرفت که چنین با ظرافت و دقت به نقالی پرداخته باشد.

متاسفانه چنین نشد و هنوز این کتاب چاپ نشده است. فخر الزمانی در «طراز الاخبار» شعر شاعران را به قصد نقالی بررسی کرده و قسمت‌های پیش‌خوانی را ذکر کرده است. نکته مهم این که اشعار استفاده شده شاعران در «طراز الاخبار» با دیوان‌هایشان تفاوت‌های اساسی دارد، این که آیا فخر الزمانی شعر شاعران را آداپته کرده و برای نقالی به آن صورت نوشته یا متون تصحیح شده دیوان‌ها اشکال دارد. فخر الزمانی آخرین یافته‌های خود را از شاعران درباره‌ی نقالی ارائه داده است. این استاد دانشگاه و نویسنده در پاسخ به این سوال که «چرا هنوز «طراز الاخبار» ناشناخته باقی مانده و به چاپ نرسیده است؟» می‌گوید: «یکی از دلایل، دشواری کار تصحیح است. اگر کسی بخواهد روی این کتاب کار کند، دست کم می‌بایست یک سال آن را با دیوان شاعران تطبیق دهد و منابع مورد نظر را بررسی کند تا برآیندی از دل آن به دست آید که حق با فخر الزمانی است یا نه و این که توانسته اشعار را در قالب نقالی دربیورد. موضوع دوم کمبود نسخه‌های خطی این کتاب است که به جز نسخه کامل کتابخانه مجلس شورای اسلامی، نسخه دانشگاه تهران ناقص است و امکان تطبیق وجود ندارد که بتوان گروه‌های آن را باز کرد. همچنین دستمزد تصحیح کتاب بسیار اندک است که همین موضوع باعث می‌شود کسی سراغ چنین کتاب حجیمی نرود. یکی از دلایل دیگر، آشنا نبودن پژوهشگران تئاتر با مسائل فرهنگ عامه، به ویژه آثار دکتر محمدجعفر محجوب در حوزه نقالی و فرهنگ عامه است که موجب ناشناخته ماندن «طراز الاخبار» شده است، چراکه دکتر محجوب برای نخستین بار «طراز الاخبار» و آثار دیگر فخر الزمانی را معرفی کرد.

افراد باشنند که مسؤلیت دولتی نداشتند باشند تا بتوانند با اقبال بیشتر به پژوهش بپردازند تا این سنت‌ها حفظ شود. یکی از بزرگ‌ترین اشکالات، در دسترس نبودن کتاب‌هایی است که نقالان نقل می‌کنند، مانند حسین کرد، ابومسلم‌نامه، حمزه‌نامه و... و انگار تنها شاهنامه منبع نقالی است.» وی همچنین مطرح می‌کند: «کتاب‌های نقالی باید به صورت چاپ‌های مناسب و دقیق در اختیار اهل فن قرار گیرد و آن وقت از نقالانی که هنوز در شهرهای مختلف حضور دارند، برای راه‌اندازی کارگاه‌های مختلف آموزشی استفاده شود تا دانشجویان به شکل عملی با کار آنها آشنا شوند و کارهای مشتری انجام دهند. در این صورت نقالی حفظ می‌شود، وگرنه با چاپ نشدن کتاب‌های حوزه نقالی و از بین رفتن نقالان، نقالی نیز از بین می‌رود.» بالازاده در پاسخ به این پرسش که «چرا ادبیات روایی غرب که جنبه تزیینی، صحنه‌آرایی و میزانشن داشته و به تئاتر اپیک موسوم است، در تئاتر ما با توجه به پیشینه نقالی کمتر اتفاق افتاده است؟» می‌گوید: «تئاتر ما مجالی برای رشد پیدا نکرده که از دلش چیز جدیدی رخ بدهد. ما به قصه‌گویی بیشتر علاقه داشته‌ایم تا نمایشنامه. آثار ما روایتند و نمایشنامه نیستند، اما در غرب، سنت نمایش از عناصر روایی استفاده کرده و ما در ایران به آن مفهوم تئاتر نداشته‌ایم، مگر این که در تعزیه تا حدودی جلوه پیدا کرده است.» بالازاده درباره‌ی کتاب «طراز الاخبار» می‌گوید: «طراز الاخبار یکی از کتاب‌های مهم نقالی است که با استناد و راجع به حمزه‌نامه نوشته شده است. پیش از این قرار بود دکتر شفیعی کدکنی آن را تصحیح کند که

رنگ باختگی نقالی و منابع کم پژوهشی

طی سالیان، نقالی رنگ باخته و پژوهش نیز در این باب کمتر شده است و امید آن است که با چاپ کتاب «طراز الاخبار» منبعی مهم در دسترس پژوهشگران و دانشجویان نمایش قرار گیرد. از همین رو، نظر امیر کاووس بالا زاده، مدرس و پژوهشگر در حوزه نمایش‌های ایرانی و فرهنگ عامه را درباره‌ی کتاب «طراز الاخبار» و نقالی جویا شده‌ایم. بالازاده دلایل عینی و ذهنی را درباره‌ی کمتر پرداختن به نقالی مطرح می‌کند و می‌گوید: «دلیل ذهنی، کمبود منابع و خیلی چیزهای دیگر است که دانشجویان با آن مواجهند، چرا که تعداد کتاب‌های نقالی از انگشتان دست تجاوز نمی‌کند. دلیل عینی هم این که برنامه زنده نقالی نداریم و این امر موجب کم‌آگاهی دانشجویان می‌شود. به جز در جشنواره آیینی، سنتی نقالان خاموشند.» در گذشته تلویزیون برنامه‌ای حدوداً ۱۵ دقیقه‌ای راجع به نقالی برای کودکان با حضور مرشد ترابی اجرا می‌کرد که امروزه تنها به مناسبت‌ها و اعیاد درباره‌ی نمایش‌های ایرانی در تلویزیون برنامه نمایش داده می‌شود. دیگر این که با آمدن تلویزیون، نقالی که در قهوه‌خانه‌ها بیشتر اجرا می‌شد، رنگ باخت.» بالازاده، درباره‌ی پژوهش می‌گوید: «وقتی موضوع پژوهش را مطرح می‌کنیم، از دانشجو توقع بیش از حد داریم، اما کمبود کتابخانه تخصصی و خوب و ناتوانی خرید کتاب، از جمله مواردی است که دانشجویان آن مواجه‌اند.» بالازاده ابراز می‌کند: «باید در مرکز پژوهش‌های نمایش‌های ایرانی،

نگاهی به مجموعه داستان «بانوی ارغوانی» نوشته ساسان پارسی

داستان های بی ادعای ارغوانی

حرفه ای یک شخصیت تئاتری است که سال ها خاک صحنه خورده اما جبر زمانه او را تنها می گذارد و به وادی ناامیدی و سرخوردگی می کشاند؛ نکته ای که او را تا پای مرگ می کشاند.

پارسی در این داستان به زیبایی توانسته است یک شخصیت را از زوایای گوناگون مورد توجه قرار دهد و به خوبی پیروراند تا خواننده با مرگ او دچار یک نوع اندوه شود و بر وضعیت یک هنرمند مردمی اشک بریزد. اگر پارسی در داستان های دیگرش هم همین حساسیت داستان مورد بحث را به کار می گرفت، بدون شک با مجموعه ای شسته رفته تر مواجه بودیم اما این را هم باید گفت که مجموعه «بانوی ارغوانی» یک مجموعه از یک نویسنده جوان و کاری درخور اعتناست. به عنوان مثال به بخشی از داستان پیرمرد توجه کنید: «... همسایه ها به او می گفتند خانواده ای که در این خانه زندگی می کردند چهار سال پیش به منزل جدیدی رفته اند و آدرس محل جدید آنها را به پیرمرد دادند. او بدون آن که لحظه ای را تلف کند به راه افتاد. سگ هم که نگرانی پیرمرد را درک کرده بود به دنبال او می رفت. هر چه می گذشت بر نگرانی پیرمرد افزوده می شد و تسلط او بر خودش کمتر...» مجموعه داستان «بانوی ارغوانی» سال ۱۳۸۸ در شمارگان هزار نسخه و قیمت دو هزار تومان توسط نشر افراز منتشر شده است.

برای تبلیغات در گوشه پیاده رو می گذاشتند. این شمایل را با عکس او در لباس سیاه درست کرده بودند. هر چند اردشیر در ابتدا سیاه باز نبود ولی در این سال ها که سیاه بازها یکی یکی یا فوت کرده و یا صحنه را ترک کرده بودند مجبور به این کار شده بودند...» نکته جالب توجه درباره این داستان شرح و بسط

یکی دیگر از مشکلاتی که این کتاب با آن مواجه است و هیچ ارتباطی با جهان نویسنده ندارد و به حوزه ناشر مربوط می شود، نداشتن ویراستاری درخور است، نکته ای که باعث می شود هر کتابی خیلی زود از چشم مخاطب حرفه ای بیفتد و آن را مانند صدها کتاب دیگر در گوشه ای پنهان کند.

به هر حال از ناشری که سالانه صدها کتاب روانه بازار کتاب می کند، انتظار می رود که علاوه بر احترام به نویسنده، به خوانندگان نیز احترام بگذارد تا شاهد کلماتی مانند «رویت» به جای «رویت» نباشیم.

یکی از داستان هایی که به لحاظ استفاده از فضاهای داستانی، حرفی برای گفتن دارد داستان «سیاهی در پیاده رو» است؛ داستانی که با استفاده از شیوه «نامه ها» به داستانی درخور تبدیل شده است. این داستان که دربردارنده دغدغه های فعالان حوزه تئاتر است، بر سرخوردگی یک هنرپیشه تئاتر تمرکز کرده که درگیر مدار مسائل اداری دست و پاگیر گرفتار شده است. نکته اساسی درباره این داستان آن است که شخصیت اول داستان با وجود مشکلات اقتصادی حاضر نمی شود جان تماشاگران را با اجرا در یک سالن غیراستاندارد به خطر بیندازد؛ نکته ای که حس همدات پنداری قدرتمندی را با خود یدک می کشد: «... هر روز که اردشیر در تئاتر پارس نمایش درمی آورد شمایل تمام قد سیاه را

مجموعه داستان «بانوی ارغوانی» نخستین کار نویسنده ای است که کوشیده است دنیای داستانی اش را با مخاطب تقسیم کند. آنچه در مواجهه نخست درباره این کار به ذهن خواننده می رسد، این است که ظاهراً نوشتن داستان برای نویسنده بسیار جدی است و آن گونه که از حال و هوای کارهایش برداشت می شود، آشنایی خوبی هم با عناصر داستانی دارد.

پارسی در این کار هفت داستان به چاپ رسانده که همگی بدون داشتن دغدغه های دست و پاگیر تکنیکی نالازم، توانسته اند با ذهن مخاطب خود ارتباط منطقی پیدا کنند. داستان های پارسی از آن جنس داستان هایی اند که بیشتر براساس یک خط روایتی پی گرفته می شوند و نویسنده نخواسته است با چیدن فضاهای دور از ذهن و رفتن در لایه های فرمی محض، هم خود و هم خواننده را سردرگم کند.

یکی از مواردی که باید درباره این مجموعه داستان به آن اشاره کرد، لازم نبودن چیزی مانند مقدمه در اول مجموعه است، حرکتی که سال هاست از مد افتاده و نویسندگان دیگر لزومی نمی بینند جهان داستانی خود را خارج از فضای داستانی برای دیگران توضیح دهند. نکته دیگر این که مقدمه گنجانده شده هیچ سختی با کلیت مجموعه ندارد و هیچ کمکی به فهم کل اثر نمی کند.

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می شود. از شنبه ۸۹/۳/۱ تا چهارشنبه ۸۹/۳/۵، ۹۷۰ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتابها در موضوع ادبیات و سپس کودک و نوجوان بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات علوم عملی، دین، علوم اجتماعی و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتابهای منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط صفحه
۱	کلیات	۳۳	۲۴	۹	۲۷	۶	۲۷	۶	۲۱۵۳
۲	فلسفه و روانشناسی	۵۰	۱۸	۳۲	۲۷	۲۳	۴۱	۹	۲۴۹۷
۳	دین	۱۳۳	۱۰۸	۲۵	۸۱	۵۲	۶۸	۶۵	۳۰۴۱
۴	علوم اجتماعی	۹۴	۸۳	۱۱	۵۸	۳۶	۷۹	۱۵	۲۷۷۵
۵	زبان	۲۶	۲۴	۲	۱۳	۱۳	۱۶	۱۰	۲۲۳۷
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۴۶	۳۳	۱۳	۲۵	۲۱	۳۶	۱۰	۲۳۸۶
۷	علوم عملی	۱۴۵	۱۰۲	۴۳	۹۵	۵۰	۱۱۱	۳۴	۲۴۰۲
۸	هنر	۲۷	۲۲	۱۵	۲۸	۹	۳۲	۵	۲۰۹۶
۹	ادبیات	۱۷۱	۱۴۱	۳۰	۱۲۹	۴۲	۱۲۱	۵۰	۱۹۴۸
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۴۵	۲۹	۱۶	۳۲	۱۳	۳۴	۱۱	۲۳۶۴
۱۱	آموزشی و کمک درسی**	۲۸	۳۷	۱	۱۲	۲۶	۳۴	۴	۳۲۷۳
۱۲	کودک و نوجوان	۱۵۲	۱۰۷	۴۵	۸۲	۷۰	۹۸	۵۴	۴۹۵۱
	جمع بندی	۹۷۰	۷۲۸	۲۴۲	۶۰۹	۳۶۱	۶۹۷	۲۷۳	۲۶۷۷

* «تالیف» به تمامی اثری اطلاق می شود که ترجمه نباشد. اثری چون تصحیح، تئوین، گردآوری، تحقیق، شعر و نظایر آن.
** منظور از موضوع «آموزشی و کمک درسی» کلیه کتابهایی است که به نحوی با مواد درسی و برنامه های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان مربوط هستند و مخاطبان آنها دانش آموزان از پیش دبستانی تا دبیرستان هستند.

شاخص های آماری کتاب های کودک و نوجوان

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
گزارشگر کتاب	۲۰۰۰۰ ریال	دایره المعارف اینترنتی علوم؛ منوچهر اکبرلو؛ ناشر: محراب قلم؛ چاپ ۶؛ ۴۰۲ صفحه؛ ۲۲۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۳۲ مرتبه	کنشی پهلوی گرفته؛ سیدمهدی شجاعی؛ ناشر: کتاب نیستان؛ ۱۶۰ صفحه؛ ۵۰۰۰ نسخه؛ ۳۰۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۱۵۰۰۰ نسخه	فرهنگنامه ی نوجوان کلید دانش؛ حسن سالاری؛ ناشر: پیام عدالت؛ چاپ ۹
بیشترین صفحه	۴۰۸ صفحه	و
کمترین شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	دنیای کوچک آدم بزرگها؛ مانده ندیمی؛ ناشر: بخارا؛ چاپ ۱؛ ۵۰ صفحه؛ ۲۰۰۰ ریال

در هفته گذشته از نظر انتشار کتابهای چاپ اول، انتشارات سیمیا با سی و یک عنوان کتاب پرکارترین ناشر؛ احمد عیسی فر با چهارده عنوان پرکارترین مؤلف؛ و جواد ثابت نژاد با ده عنوان پرکارترین مترجم بوده اند.

شاخص های آماری کتاب های بزرگسال

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۲۰۰۰ ریال	اعمال عبادی ماه ذیقعدالحرام؛ احمد عیسی فر؛ ناشر: رایحه عتبرت؛ چاپ ۱؛ ۲۰ صفحه؛ ۱۵۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۵۰۰۰۰۰ ریال	اطلس تاریخ اسلام (زمینه ها)؛ مهدی احمدی؛ ناشر: تکا (توسعه کتاب ایران)؛ چاپ ۱؛ ۵۶۰ صفحه؛ ۵۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۹۷ مرتبه	۵: خاطرات سیده زهرا حسینی؛ ناشر: سوره مهر؛ ۸۱۴ صفحه؛ ۲۵۰۰ نسخه؛ ۱۲۰۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۸۰۰۰۰ نسخه	شهروند خوب و اصلاح الگوی مصرف؛ ناشر: دارالکرامه؛ چاپ ۱؛ ۵۰ صفحه؛ ۵۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۳۰۰ نسخه	آثار و تبعات اقتصادی الحاق ایران به موافقتنامه باتوکوک؛ حسن رضایی؛ ناشر: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی؛ چاپ ۱؛ ۲۹۶ صفحه؛ ۳۵۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۲۰۰۲ صفحه	محشی قوانین و مقررات حقوقی؛ علیرضا میرزایی؛ ناشر: بهنامی؛ چاپ ۱؛ ۲۰۰۰ نسخه
کمترین صفحه	۱۶ صفحه	اعمال عبادی ماه ربیع الثانی؛ احمد عیسی فر؛ ناشر: رایحه عتبرت؛ چاپ ۱؛ ۱۵۰۰ نسخه؛ ۲۰۰۰ ریال

شاخص های آماری کتاب های کمک درسی

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۱۰۰۰۰ ریال	مجموعه سوالات رایانه کار درجه یک؛ شاخه کاردانش؛ استاندارد مهارت؛ رایانه کار درجه یک؛ سیدعلی موسوی؛ ناشر: اشراقی؛ چاپ ۳؛ ۸۸ صفحه؛ ۱۱۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۱۲۸۰۰۰ ریال	مرجع زبان کنکور؛ فریبرز قنبری؛ ناشر: کتاب گاما؛ چاپ ۲؛ ۳۶۸ صفحه؛ ۲۵۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۹۷ مرتبه	مجموعه سوالات طبقه بندی شده کنکور عمومی و پایه؛ سراسری و آزاد ۷۵ - ۱۳۸۸؛ پاسخ های کامل تشریحی؛ مطابق با جدیدترین تغییرات منابع درسی...؛ ناشر: نوین پژوهش؛ ۳۶۴ صفحه؛ ۷۵۰ نسخه؛ ۷۹۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۵۰۰۰ نسخه	مجموعه امتحان های نهایی دوم دبیرستان دو درس در یک کتاب فیزیک ۲ و آزمایشگاه - شیمی ۲ و آزمایشگاه؛ ناشر: کانون فرهنگی آموزش؛ چاپ ۱؛ ۵۲ صفحه؛ ۱۳۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۷۵۰ نسخه	مجموعه سوالات طبقه بندی شده کنکور عمومی و پایه؛ سراسری و آزاد ۷۵ - ۱۳۸۸؛ پاسخ های کامل تشریحی؛ مطابق با جدیدترین تغییرات منابع درسی...؛ ناشر: نوین پژوهش؛ چاپ ۱؛ ۹۷؛ ۳۶۴ صفحه؛ ۷۹۰۰۰ ریال

تعداد ناشران در این هفته	تعداد پدیدآورندگان		تعداد کتاب های	تعداد کتاب های افست
	مؤلف*	مترجم		
۳۵۰	زن ۱۴۳ مرد ۶۷۹	زن ۶۲ مرد ۱۶۱	۴۷	۰

* مؤلف: تمامی پدیدآورندگان (مانند نویسنده، شاعر، گردآورنده، مصحح و...) به جز مترجم.

عباس فرح بخش، یکی از نمایشنامه نویسانی است که کارش را با جدیت فراوان دنبال می کند. او که همواره به دنیای اسطوره ها سرک می کشد، دو نمایشنامه آخرش را نیز بر این اساس نوشته است. این دو نمایشنامه در کتابی تحت عنوان «شقی ترین و دو گل سم ستوران» به تازگی توسط انتشارات نمایش منتشر شده است. او پیش از این آثاری چون «آرنولد توین بی»، «نمایشنامه حر»، «علی در نگاه فاطمه» (با همکاری جواد شفیعیان)، «اسم شب»، «مقدمه ای بر شناخت وحی» و «نظم نوین جهانی، دموکراسی جدید» را منتشر کرده است و چند کتاب نیز در دست انتشار دارد.

گفت و گو با عباس فرح بخش درباره آخرین نمایشنامه اش

اسطوره ها از زندگی ما جدا نیستند

موضوعات اسطوره ای می نامید.

ما مسایل بسیاری داریم که از روزگار نخستین همراه بشر بوده اند نمی توانیم آنها را انکار کنیم. این مسایل همیشه همراه بشر خواهند بود، هر چند گاهی لباس آنها عوض می شود. در نتیجه نمی توان درباره آنها نوشت.

در نمایشنامه دوم، برخلاف نمایشنامه نخست که درونمایه تاریخی دارد، سراغ موضوعات اجتماعی رفته اید. تا چه اندازه می توان اسطوره و مسائل اجتماعی را به هم آمیخت؟

پاسخ شما ساده است. در نمایشنامه دوم، در حال پرواز و گذر از زندگی واقعی به سوی فراواقعیت هستیم و خواسته ام این را نشان بدهم. در واقع هرگز نخواسته ام که آنها را بیامیزم. البته گمان می کنم منظور شما از آمیختگی، همین رویارویی و تلاقی باشد که در نمایش به چشم می خورد. بنابراین شما می پرسید که چگونه می توان اسطوره و مسائل اجتماعی را به هم آمیخت؟ به گمان من، انسان های بزرگ، هنرمندان بزرگ و ... هم بر زمان و دوره خودشان اشراف دارند و هم از آن بسیار فاصله می گیرند. یعنی دگر دیسی دارند و چشم به ستارگان و کائنات و هستی دوخته اند. از سویی چنان که گفتم، اسطوره و زندگی امروز از هم جدا نیستند. این است که نمی توان و نمی شود این مسایل را از هم تفکیک کرد. در نتیجه اسطوره و مسایل اجتماعی

تلاش خاصی از سوی من انجام نشده. یعنی کارخانه ذهن در فرایند فرامنتقی خودش، یعنی هنر، کارش را پیش برده است.

برای نوشتن نمایشنامه «شقی ترین» تا چه اندازه تحت تاثیر متون ادبی پارسی قدیم (کلاسیک) بوده اید؟

ما آن متون را می خوانیم تا فراموش کنیم و آنها باید در ناخودآگاه ذهنمان جای گیرند. روشن است که منظور من این نیست که آنها را به یاد نیاوریم. دیگر این که تنها خواندن متون ادبی پارسی قدیم یا نوشتارهای کهن، برای آفرینش هنری کافی نیست. البته به دلایل بسیار، باید آنها را خواند. اما مهم این است که دست آخر، چه کاری انجام می شود و چه اثری هنری آفریده شده است. نکته سوم این است که همه آنها به طور قطع تاثیر گذارند، اما دیگران باید آن را تشخیص داده و داوری کنند و البته این کار ساده ای نیست. برای نمونه ممکن است هنرمندی به اندازه توانش از آنها بهره برده باشد. با این همه، هر چند که به این متون بی توجه نبوده ام، اما تلاش را وقف این کرده ام که زبان و سبک آن نو باشد.

چه اندازه تحت تاثیر غربی ها قرار گرفته اید؟

این را من نمی توانم تعیین کنم. کسانی که این مطلب را می خوانند می توانند با نگاه تیزبین خود دریابند که آیا من تحت تاثیر نویسندگان غربی بوده ام یا نه. اما شایسته است بدانیم که اگر اندکی از گذشته کم نظیر فرهنگ و تمدن خودمان را بشناسیم، داستان، از این حرف ها بسیار فراتر می رود. هر چند ممکن است گاهی در ساختار نمایشی، نگاهی به آثار غربی داشته باشیم، اما این متون نمی توانند و نباید آنچه آن را اثر ما تاثیر بگذارند. ما باید با توجه به فرهنگ و هویت خودمان نمایشنامه بنویسیم. البته به لحاظ سبک و زبان، باید امروزی و دارای ارزشی همیشگی و تأثیری جهانی باشد.

روایت داستانی نمایش دوم نیز بن مایه اسطوره ای دارد؛ اسطوره گناه. دلیل دل بستگی شما به موضوعات اسطوره ای چیست؟

من، به راستی باید بگویم که گوسفند وار زندگی و بعبع کردن، ما را از انسانیت مان دور می کند. ما نباید خود را اسیر دنیای محدود غریزه، دنیای آزادی ناشناس و بسته قبیله ای، دنیای چارچوب های معمول و رایج و کلیشه ای و جزمی، روزمرگی و دنیای عادت ها قرار دهیم. می خواهم فراتر از زندگی روزمره را ببینم. شاید به این دلیل، شما آن را گریز به

شما داستان اسطوره ای نازایی را به عنوان بن مایه نمایشنامه تان قرار داده اید. چطور شد که این موضوع را برگزیدید؟

برای اینکه به پرسش شما پاسخ دهم، نقل قولی از آندره مالرو را می آورم. از نظر مالرو، هنر، ضد تقدیر است و انسان، نیرو و توان آفرینشگرش برای پرورش آثار هنری با تالیف به نوعی در برابر مرگ و نیستی قرار می گیرد و آن را دفع می کند و از همین روست که آثار هنری، جدای از همه ارزش ها وجود دارند و به هستی خود ادامه می دهند. آثار و قهرمانان تاریخی نیز استحاله شده و فراسوی رویدادها به هم می پیوندند و هنر تبدیل به وجودی زنده می شود. از دید مالرو، هنرمند با شکلی که دیگران به جهان تحمیل کرده اند مبارزه می کند. در حوصله این مصاحبه نیست، وگرنه به صورت گسترده می توان شرح داد که از چشمه جوشان و زلال عرفان ایرانی - اسلامی، می توان بهترین توصیف را از تعریف هنر به دست آورد. حافظ هم بارها به آن جاودانگی اشاره کرده است. برای نمونه، می گوید: «هرگز نمیرد آن که دلش زنده شد به عشق» یا می گوید: «به هواداری او، ذره صفت، رقص کنان/ تا لب چشمه خورشید درخشان بروم»

بنابراین، برای گریز از اسارات و جبر تاریخ، برای گریز از نیستی و مرگ، باید عاشق شد. باید آن بهانه و دستاویز را یافت تا در فراسوی تاریخ، حرکت کرد و به اقیانوس هستی، پیوست. این سفر معنوی را هنر انجام می دهد. این نمایشنامه نیز به همین دلیل، نوشته و آن نازایی مورد اشاره شما نیز، بهانه و دستاویزی است برای انجام کلیت مورد نظر در این نمایشنامه.

دیالوگ ها را بر چه اساسی نوشته اید؟

برای گفت و گو ها، خودم را جای شخصیت ها قرار نداده ام بلکه دنیای آنها را کشف کرده ام. آنها دنیای ویژه خودشان را دارند و با این که آفریده نویسنده هستند، اما در عین حال جدای از نویسنده هستند. هنگامی که آفرینش هنری انجام می گیرد، آن اثر هنری و آن آفرینش هنری، بالاتر از حاصل جمع شخصیت و هویت و گذشته هنرمندی است که آن اثر را شکل داده و آفریده. منظورم در اینجا تکیه و تاکید بر واژه «آفرینش» است.

اسم شخصیت های مختلف را چطور انتخاب کردید؟ همین طوری به ذهن رسید...

همین طوری؟

در فرایند نوشتن، آنها خودشان را نشان دادند.

سیاه

با هم ترکیب می شود و رویاروی هم قرار می گیرند. البته طنز نیز تا حدی وارد کارتان شده، این طنز از کجا آمده است؟

بله. گاه طنز - البته طنزی که شاید بتوان آن را نامید - وارد کار شده است. این طنز نیز، همان بیان دنیای ما آدم هاست که وقتی خوب نگاه می کنیم، آن را کشف می کنیم. اگر به زندگی با همه جدیتش، نگاهی دقیق داشته باشیم، شکلی از طنز را با خود همراه دارد. بنابراین، منظور، ریشخند نیست، بلکه نوع دیگری نگاه کردن است. یک نفر، یک عمر، مشغول پول جمع کردن است. این کار از نظر او حساب شده و درست است، اما از نگاه دیگری، مثلاً از نگاه مولوی، این کارش خنده دار است. به نظر من بهتر است ما این نگاه را به صورت طنز غیر مستقیم و هنری بیان کنیم، چرا که به هر حال وظیفه طنز این نیست که به کسی بر بخورد و او را دل چرکین کند. ما اگر می خواهیم متمدنانه و انسانی رفتار کنیم، باید از ابزار طنز برای بهبود جامعه بهره ببریم.

شما صحنه های نمایشی خود را چگونه تقطیع می کنید؟

راستش عوامل بسیاری در این کار دخیل هستند؛ نخست، فکر می کنم که چاپ به درازا نکشد و خریدار، توان خرید کتاب را داشته باشد و در عین حال به این نکته نیز می اندیشم که بیننده نیز توان دیدن و شنیدن آن را روی صحنه داشته باشد. دیگر این که کارم، شبیه دونه ای است که از روی مانع می پرد در نتیجه آنجا که بتوانم، گذر می کنم. همواره به ایجاز معتقد بوده ام و به نظرم باید چیزی را پیش روی مخاطب قرار داد که مورد نیاز اوست.

از دیگر سو، یکی از وظایف یک نویسنده آن است که در شکلی هنرمندانه، روایت را به شکلی پیش روی مخاطب بگذارد که او راحت تر بتواند به دنیای متن راه یابد. اگر تقطیع و برش در یک نمایشنامه به خوبی صورت گیرد، این مهم حاصل می شود.

چه کتاب هایی را در دست انتشار دارید؟

نمایشنامه «حر» را که پیش از انقلاب چاپ شده بود، به طور کامل باز نویسی کرده ام. این کتاب با دو مقدمه از دکتر علی شریعتی و منوچهر آتشی در دست انتشار است. همچنین کتاب های «سه نمایشنامه بزرگ»، «آواها و قله ها»، «تاریخ، ادبیات و هنر معاصر فرانسه» (ترجمه از فرانسوی) و «تاریخ سه نمایشنامه بزرگ» و «تاریخ ادیان (ترجمه از انگلیسی)» را نیز آماده انتشار دارم.

خانه کتاب منتشر کرد

<p>مرکز توریسم و ترویج: ج قائم مقام فرهادی، ج فجر، ساختمان فجر، بلاک ۷ تلفن: ۸۸۷۸۸۸۸۸ - ۸۸۷۸۸۸۸۸</p> <p>آزایس بین المللی ابری المی و حجابیت ایران در برنامه صلح آبر حسد ای</p> <p>تحقیق و ترجمه: کاظم شریب آبادی و امیر عباس قاسم پور تعداد صفحات: ۸۳۶ قیمت: ۱۷۵۰۰۰ ریال جلد: کالیگور</p>	<p>سیره نبوی و سیره نگاران</p> <p>تالیف: دکتر صادق آئینه بند تعداد صفحات: ۱۶۰ قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال جلد: شومیز</p>	<p>نمای سنایی مجموعه مقالات همایش پس المظلی حکیم سنایی</p> <p>به اهتمام: مریم حسینی تعداد صفحات: ۸۸۸ قیمت: ۱۷۷۰۰۰ ریال جلد: شومیز</p>	<p>نام آوران (دفتر اول) مجموعه نام آوران شرح حال بگسارین از دبیرستان معاصر است</p> <p>تأیه و تدوین: مجموعه حسینی تعداد صفحات: ۴۱۴ قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال جلد: شومیز</p>
--	--	--	--

فرناز میری

روایت
اول شخص

تاریخ هند و رجال ایرانی

■ محمدرضا نصیری، عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی

تصحیح من از جلد دوم کتاب چهارجلدی «تاریخ فرشته» توسط انتشارات انجمن آثار و مفاخر ملی ایران به تازگی منتشر و راهی بازار نشر شده است. این کتاب تالیف محمد قاسم هندوشاه

استرآبادی، نویسنده ایرانی است که در قرن دهم هجری به هند سفر کرده و در ارتباط با تاریخ هند است.

در حقیقت این کتاب مرتبط با تاریخ مربوط به سلاطین اسلامی هند است و یک بازه زمانی هزار ساله از این کشور را شرح می دهد. کتاب، علاوه بر تصحیح، توضیح و تعلیقاتی نیز دارد. پیش تر جلد نخست آن در سال ۱۳۸۷ منتشر شده بود. تصحیح جلد سوم و چهارم این کتاب نیز به پایان رسیده و در دست انتشار است. احتمالاً این دو جلد نیز تا مرداد امسال روانه بازار کتاب می شوند.

تصحیح کتاب «بابل نامه» اثر ظهیرالدین بابر شاه، موسس سلسله تیموریان گورکانی هند را توسط نشر اساطیر در دست انتشار دارم. مولف در این کتاب شرح حال خودش را ارائه کرده است و کتاب از نظر جامعه شناسی، مردم شناسی، جغرافیا و البته تاریخ مرتبط با ایران اهمیت بسزایی دارد، چرا که مولف، هم عصر شاه اسماعیل بوده است.

اما این روزها یک طرح پژوهشی با عنوان «تاریخ رجال ایران» را نیز توسط انتشارات انجمن آثار و مفاخر ملی در دست انتشار دارم. این کتاب در دو جلد از صدر اسلام تا انقراض سلسله قاجاریه به شرح حال رجال ایرانی می پردازد. کار پژوهش این اثر با همکاری نادره جلالی، فهیمه صیفی و مینا احمدیان حدود پنج سال به طول انجامید.

«طنز المعانی» عنوان اثر دیگری است که با همکاری محمد باقر وثوقی، استاد دانشگاه تهران آن را در دست تصحیح دارم. این کتاب که هنوز ناشر آن قطعی نشده است و تعلیقاتی نیز دارد، نوشته عبدالکریم نیل دهی، منشی محمود گاوآن نویسنده ایرانی است که به هند سفر کرده است. کتاب مجموعه ای از نامه هایی است که نیل دهی به عنوان منشی گاوآن به حکام و شاهان مختلف نوشته است. این نامه ها توسط خودش گردآوری شده و نسخه منحصر به فردی است.

فانتزی کلاسیک برای نوجوانان

■ محبوبه نجف خانی، مترجم آثار کودک

مجموعه چهارجلدی «فروشگاه جادویی» اثر بروس کاویل با تصویرگری آلپین کت برای گروه سنی نوجوان نشر ققنوس در نمایشگاه کتاب امسال ارائه شد. «حلقه هیولا»، «جرمی و جوجه اژدها»، «جمجمه حقیقت» و «وزغ جنینفر مردلی» عنوان هر یک از جلد های این مجموعه هستند.

البته دو کتاب «جودی به کالج می رود» و «دور دنیا در هشت روز و نصفی» از مجموعه کتاب های «جودی دمدی» نوشته مگان مک دونالد و با تصویرگری پیتر اچ ری نولدز و همچنین کتاب «آقای رویاه شگفت انگیز» اثر رولد دال به تازگی توسط نشر افق راهی بازار شده است. تاکنون هفت جلد از آثار رولد دال را ترجمه و منتشر کرده ام.

قرار بود نشر پنجره، ترجمه من از «ماجراهای خیابان عجیب» نوشته مارگاریت رایان را برای گروه سنی کودک در نمایشگاه کتاب ارائه کند اما هنوز این اثر

منتشر نشده است. همچنین نشر چشمه ادامه رمان «شیاطین فضا» اثر گیلیان زابین اشتاین، نویسنده استرالیایی را با عنوان «هزار توی فضا» در دست انتشار دارد. در ادامه انتشار آثار دال، ترجمه جیمز و هلوی غول پیکر» با تصویرگری کونتین بلیک به پایان رسیده و توسط نشر افق در دست چاپ است. این کتاب که آخرین کار دال برای گروه سنی کودک به حساب می آید، به احتمال زیاد تا تابستان امسال روانه بازار نشر می شود.

اما این روزها یک مجموعه پنج جلدی برای گروه سنی نوجوان در دست ترجمه دارم. این مجموعه «تاریکی طلوع می کند» نام دارد و یکی از بهترین آثار فانتزی سوزان کوپر است. نویسنده طی ۱۲ سال این مجموعه را نوشته است. جلد دوم آن دیلم افتخار و جلد چهارم آن جایزه نیوبری را به خود اختصاص داده اند. «بالای دریا، زیر سنگ» (۲ و ۱)، «جادوگر سبز، شاه خاکستری» و «نقره روی درخت» عنوان هر یک از جلد های این مجموعه فانتزی کلاسیک هستند.

مرجعی برای رسانه های آنلاین

■ مینو خانی، مترجم

هفته گذشته ترجمه ام از کتاب «روزنامه نگاری پس از اینترنت» نوشته یانیک استین توسط انتشارات جام جم در ۴۶۴ صفحه راهی بازار نشر شد. این کتاب هفت بخش را شامل

می شود و موضوع تحقیق پایان نامه مقطع دکتری نویسنده بوده که در سال ۲۰۰۸ در دانشگاه گرونوبل فرانسه از آن دفاع شده است.

واسطه های اطلاعاتی، مطبوعات آنلاین، هویت روزنامه نگاران وب، مشاغل اطلاعات آنلاین و روزنامه نگاری وب از جمله موضوعاتی است که در هر بخش به آنها پرداخته شده است و به طور کلی این کتاب می تواند به عنوان یک مرجع آموزشی برای مخاطبان رسانه های آنلاین همچون خبرگزاری ها استفاده شود. از سوی دیگر این کتاب فراز و فرود های رسانه ها در کشور فرانسه بررسی کرده و مقایسه ای میان رسانه های این کشور و رسانه های آمریکا داشته است.

این روزها همچنین ترجمه کتاب «سقوط صدام حسین و بازجویی های FBI» را در دست دارم این کتاب گفت وگو ها و مصاحبه های پس از دستگیری صدام بایکی از کارکنان عرب زبان FBI در عراق را شامل می شود که طی ۲۴ جلسه در سال ۲۰۰۴ انجام شده اند. این کتاب نخستین بار به زبان فرانسه برگردانده شد. ترجمه فارسی آن از سوی دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری (انتشارات سوره مهر) منتشر خواهد شد.

دانشجوی دوره دکترا در پاریس هستم و برای پایان نامه ام روی موضوع «بازتاب های جنگ در نقاشی ایران» تحقیق می کنم. این پژوهش بررسی وجه تاریخی و جامعه شناسی نقاشی جنگ و نقاشان جنگ را در بر می گیرد. همچنین برای تکمیل این کار گفت وگو هایی را با هنرمندان، مسؤولان و منتقدان این حوزه انجام داده ام. بخش هایی از این پایان نامه هم که گفت وگو ها را شامل می شود احتمالاً در کتابی توسط انتشارات سوره مهر منتشر خواهد شد.

شعرهای پیامکی

■ علیرضا پنجه ای، شاعر

«شب هیچ وقت نمی خوابد» و «پیامبر کوچک» عنوان ششمین و هفتمین مجموعه شعرهای من هستند که توسط نشر فرهنگ ایلیا منتشر شده اند. مجموعه شعر «شب هیچ وقت نمی خوابد» دربرگیرنده حدود ۸۰ قطعه شعر است و به نوعی این سروده ها ادامه شعرهای مجموعه «عشق اول» هستند. این شعرها آشتی میان خواننده غیر حرفه ای را با شعر ایجاد می کند.

اما مجموعه شعر «پیامبر کوچک» مجموعه ای از چند قالب شعری جدید، همراه با نمونه های آنهاست که معرفی و پیشنهاد شده اند. بیشتر این شعرها، در حوزه شعرهای نگاره ای و تصویری قرار می گیرند. در این مجموعه حدود ۵۴ قطعه شعر توگراف گنجانده شده است. شعر توگراف به معنای استفاده از تصاویر گرافیکی به جای کلمه است. در این نوع شعر به جای برخی صنایع شعری، تصویر آن را می بینیم. این روش کمک می کند تا درک جدیدی از دنیای تصویر داشته باشیم.

کار دیگری که در این مجموعه کرده ام، ایجاد «مربع های ۱۶ خانه» است که در هر خانه یک کلمه از شعر نوشته می شود. این روش خوانش های مختلفی از شعر را به دست می دهد و هیچ گاه تکرار نمی شود. تکرار در خوانش شعر به این شیوه می تواند برای مخاطب جذابیت هایی را به همراه داشته باشد.

همچنین معما و چیستان های قدیمی را در این مجموعه به نوعی احیاء کرده ام. به بیان دیگر «پیامبر کوچک» مجموعه ای از نوآوری ها در حوزه ذهن و زبان است و می تواند آغازی باشد تا شعرها از مظاهر دنیای دیجیتال بهره بیشتری ببرند.

این روزها یک مجموعه شعر با عنوان «چامک برای پیامک» را نیز آماده انتشار دارم. البته هنوز ناشر آن نهایی نشده است. این مجموعه سروده هایی را که قابلیت پیامک شدن دارند، شامل می شود و می تواند ارتباطی میان علاقه مندان شعر ایجاد کند.

همچنین در ادامه مجموعه شعرهای پیشینم مجموعه ای با عنوان «شبانه های سنگ صبور» نیز آماده انتشار است. این مجموعه از همان ذهن و زبان نو که در جست وجوی زوایای تازه ای از زندگی است بهره می گیرد.

از سوی دیگر، مجموعه ای از گفت وگو هایی که با من طی این سی سال صورت گرفته است و یادداشت هایم را گردآوری کرده ام که در کتابی با عنوان «رودرو» منتشر خواهم کرد. البته مصاحبه هایی را که خود با دیگران داشته ام نیز در یک مجموعه گردآوری کرده ام، اما هنوز عنوانی برای آن برنگزیده ام.

دنبال معنای زندگی

■ محمد هاشم اکبر یانی، نویسنده و شاعر

داستان بلند «باید بروم» در نمایشگاه کتاب امسال توسط نشر چشمه ارائه شد. این داستان بیشتر مونولوگ های در یک فضای غیر رئال هستند و شاید بتوان این فضا را سوررئال گفت.

موضوع این کتاب ماجرای فردی است که به دنبال معنای زندگی می گردد و هر چه تلاش می کند این معنا را نمی یابد.

همچنین در نمایشگاه امسال یازدهمین جلد از مجموعه «تاریخ شفاهی ادبیات معاصر» توسط نشر ثالث و درباره نصرت رحمانی منتشر و ارائه شد.

حدود سه ماه دیگر جلد دوازدهم و سیزدهم این مجموعه درباره جواد مجابی و عبدالعلی دستغیب منتشر می شود. البته یک سری از کتاب های نیز در دست اقدام هستند یا مراحل فنی انتشار را طی می کنند که از میان آنها می توان به محمدعلی سپانلو، زین العابدین مومن و سهراب سپهری اشاره کرد.

این روزها داستان بلند دیگرم با عنوان «زندگی همین است» توسط نشر چشمه مراحل اداری انتشار را طی می کند. این کتاب ۱۳۰ صفحه ای روایت های کوتاهی است که بر اثر تصادف و اتفاق یا در برخی مواقع بر اثر موضوع و مفهوم واحد به یکدیگر پیوند خورده اند و داستانی بلند را شکل داده اند.

از سوی دیگر مجموعه داستانی را در دست نگارش دارم که توسط نشر افکار منتشر می شود، اما هنوز عنوانی برای آن در نظر نگرفته ام. حدود ۱۵ داستان کوتاه را در این مجموعه گنجانده ام و موضوع آنها نگاهی از جوانب مختلف به موضوع عشق است. این نگاه گاه فلسفی، گاه اجتماعی، گاه شیرین و گاه تلخ است.

یادداشت

یاسر موحد فرد

مدیر کل بنیاد فردوسی

چگونگی بنیان گذاری

بنیاد فردوسی

ایران، کشوری که گاهواره فرهنگ و دانش جهان است؛ چه در دوران باستان و چه هنگام درخشش در دوران اسلامی، پیشتاز کاروان دانش و فرهنگ بشری بوده و باتوجه به دگرگونی های امروزه جهان

که روز آهنگ بیشتری به خود می گیرد، امکان آن را دارد که با تکیه بر توان تاریخی فرهنگ خود، دیگر بار کانون فروزان فرهنگ جهان شود.

با گذشت هزار سال از تاریخ ایران که در آن هزاران سختی و ستم بر جان ایرانیان و بر فرهنگ شکوهمند آن روان شده است، «شاهنامه» حکیم ابوالقاسم فردوسی همواره چون یک درفش برافراشته فرهنگ و تاریخ ایران، نگاهبان و پناهگاه ایران و ایرانیان بوده و پایگاه ویژه خویش را داشته و دارد.

بی گمان، ایرانیان برای برخورداری از چنین درفشی سرافراز، وامدار فردوسی، پدرخوانده سخن پارسی و زنده نگهدارنده فرهنگ و نگاهبان سرافرازی ها و روشنی های گستره ایرانند و کوشش هایی که از همه سو در راه ویرایش شاهنامه و بزرگداشت آن به انجام می رسد، همه برای حق شناسی پایگاه بلند فردوسی در پهنه فرهنگ ایران و جهان است که هنوز یک از هزار آنچه باید در راه این بزرگداشت صورت پذیرد انجام نگرفته است.

بی گمان وجود نهادی مانند بنیاد فردوسی که ملهم از خواست همه مردم این سرزمین افتخار آمیز و خواهان رهروی این راه طولانی و پرافتخار است لازم ضروری بوده می تواند در ابعاد گستره های گوناگون بر ارتقای فرهنگ ایران و جهان تاثیر بگذارد.

فرهنگ و تمدن ایرانی. اسلامی امکان آن را دارد که دیگران را برای کسب دانش از دورترین سرزمین ها به این کشور آورده تادر محضر استادان ایرانی زانوی ادب بر زمین زند و دستاوردهای فرهنگی ما تا بدان جا رسد که دانش و فرهنگ تکیه زده بر تخت ایران، از قوه به فعل درآید و میراثی شکوهمند برای آیندگان بر جای بگذارد.

بدین منظور، برای دستیابی به آرمان اشاره شده و با هدف ترویج فرهنگ اصیل نهفته در شاهنامه و با بهره گیری از اندیشه حکیم توس و در راستای ایجاد پایگاهی برای پاسداشت آموزه های ارزشمند فرهنگ ایرانی اسلامی در برابر نفوذ دیگر فرهنگ ها، بنیاد فردوسی به عنوان سازمانی فرهنگی، غیرانتفاعی، غیرسیاسی و مردمی با مجوز سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ۲۷ اسفند سال ۱۳۸۴ به ثبت رسمی رسید.

این بنیاد از آغاز تاسیس در موضوع های برگردان، ترجمه و تدوین شاهنامه؛ انتشار نشریه فردوسی شناسی؛ شناساندن میراث فرهنگی، تاریخی و طبیعت ایران؛ انجام پروژه های نظرسنجی، آمار و افکار پژوهی؛ ارائه خدمات پژوهشی و هرگونه فعالیت در راه شناساندن فردوسی؛ اهدای جایزه جهانی فردوسی به اندیشمندان، پژوهشگران، فرهیختگان برجسته جهان با حوزه فکری و پژوهشی فرهنگ و ادب و تمدن ایران؛ راه اندازی پایگاه های اطلاع رسانی؛ ارائه خدمات گردشگری و برگزاری همایش ها، نمایشگاه ها، جشنواره ها و هفته های فرهنگی در راه شناساندن مفاخر ایران، به ویژه حکیم ابوالقاسم فردوسی در ایران و جهان به فعالیت می پردازد. به امید آن که این بنیاد در راه اهداف و فعالیت های خود همواره گام های استواری بردارد.